

Spis treści

I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

1.1 Położenie.....	4
1.2 Struktura przestrzenna miasta.....	6
1.3 Demografia.....	9

II INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

2.1 Ochrona zdrowia.....	12
2.2 Pomoc społeczna.....	19
2.3 Oświata.....	32
2.4 Kultura.....	41
2.5 Turystyka.....	51
2.6 Sport.....	54
2.7 Bezpieczeństwo publiczne.....	61

III STREFA GOSPODARCZA

3.1 Podmioty gospodarcze.....	70
3.2 Rynek pracy.....	79
3.3 Inwestycje.....	81

IV INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.1 Infrastruktura drogowa.....	84
4.2 Infrastruktura komunalna.....	85
4.3 Transport.....	92
4.4 Zasoby mieszkaniowe.....	93

V PRZESTRZEŃ MIEJSKA

5.1 Środowisko przyrodnicze.....	96
5.2 Planowanie przestrzenne.....	98
5.3 Gospodarka nieruchomościami.....	100

VI ZARZĄDZANIE MIASTEM

6.1 Władze Suwałk.....	102
6.2 Finanse Miasta.....	104
6.3 Urząd Miejski.....	111
6.4 Współpraca międzynarodowa.....	120
6.5 Współpraca miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi.....	124
6.6 Promocja Miasta.....	127

Urząd Miejski w Suwałkach

Copyright by Urząd Miejski w Suwałkach

Opracowanie:

Magdalena Czeszkiewicz

Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych

Zdjęcia

Urząd Miejski w Suwałkach
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o.
Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód Sp. z o.o. w Suwałkach
Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o.
Biblioteka Publiczna w Suwałkach
Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS Sp. z o.o.
Muzeum Okręgowe w Suwałkach
Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze oddział w Suwałkach
Kamil Sznel
Krzysztof Mierzejewski
Hubert Stojanowski
Marta Buraczewska
P. Pajer-Gielażys
Jarosław Borejszo

Opracowanie graficzne, skład DTP i druk:

Xpression, www.druk.suwalki.pl

ISBN 978-83-926944-8-9

Szanowni Państwo

Mam zaszczyt przekazać Państwu dziewiąty Raport o stanie miasta. To publikacja, która w kompleksowy, usystematyzowany i przejrzysty sposób pokazuje najważniejsze dziedziny życia Suwałk: społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną, przestrzeń miejską oraz zarządzanie miastem według stanu na koniec 2017 roku.

Rok 2017 upłynął przede wszystkim pod znakiem finalnych, jednak bardzo intensywnych przygotowań do ważnych w skali naszego miasta i historycznie dużych inwestycji. Pozyskaliśmy aż 59 mln zł na budowę dróg z Unii Europejskiej i rozpoczęliśmy 4 duże inwestycje warte ponad 70 mln zł. Rozpoczęła się też budowa hali sportowo – widowiskowej „Suwałki Arena”. Największa tego typu inwestycja w tej części Polski otrzymała 10 mln zł dofinansowania z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Warto przypomnieć o najważniejszej inwestycji dotyczącej naszego miasta, na którą mieszkańcy czekali kilkanaście lat – mianowicie obwodnicy Suwałk. Droga z dnia na dzień rośnie w oczach, co napawa prawdziwą radością i dumą ponieważ wiele było naszych zabiegów by ta inwestycja w ogóle się rozpoczęła.

Poza tym, rok 2017, był też czasem kiedy rozpoczęliśmy prace nad programami społecznymi skierowanymi do naszych mieszkańców. Pracowaliśmy nad kompleksową ofertą miasta skierowaną do młodych ludzi, rodzin. Wszystko po to, aby zachęcić do pozostania w Suwałkach, do pracy na rzecz miasta i wiązania przyszłości z naszą Małą Ojczyzną. Jednym z takich działań była decyzja o zwolnieniu z opłat za przedszkola i rozpoczęcie prac nad Suwalską Kartą Mieszkańca. W 2017 roku oddaliśmy też do użytkowania 48 mieszkań w pierwszym bloku spółki ZBM TBŚ.

Godne, przyjazne życie w mieście to przede wszystkim możliwość zatrudnienia. W 2017 roku funkcjonująca w mieście firma Forte rozpoczęła rozbudowę swego przedsiębiorstwa. W suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej powstał zakład, który docelowo do 2019 roku zatrudni kilkaset osób. Już dziś wartość inwestycji to ponad 500 mln zł, a jest ona zakończona dopiero w niemalże połowie. W 2017 roku Forte przekazało również naszemu miastu 10 mln zł na budowę pasa startowego w południowej części Miasta. To sukces samorządu na skalę całego kraju by przed-

siębiórca całkowicie bezinteresownie przekazał takie środki finansowe.

Kompleksowe wsparcie mieszkańców przejawiało się również w inwestycjach związanych z oświatą. Ruszyły termomodernizacje suwalskich przedszkoli i szkół. Zakończył się szereg inwestycji w drogi osiedlowe: Kolejowa, Północna, Wileńska, Kowieńska, Młynarskiego i ulice na osiedlu Hańcza.

Postawiliśmy też na szkolnictwo zawodowe. W 2017 roku rozpoczęliśmy przygotowywanie projektów rozbudowy suwalskich szkół zawodowych by przystosować je do obecnie panujących trendów na suwalskim rynku pracy.

Inwestowaliśmy też w ochronę środowiska. Po raz kolejny podpisaliśmy z grupą mieszkańców umowy na dotacje do wymiany źródeł ogrzewania oraz przebadaliśmy kompleksowo wody Zalewu Arkadia, dzięki czemu poznaliśmy problem zanieczyszczenia tego zbiornika.

Miasto przyjazne mieszkańcom to też bogata oferta kulturalna i sportowa. W 2017 roku ruszył remont Muzeum im. Marii Konopnickiej, znanej poetki urodzonej w Suwałkach. Odbyła się też jubileuszowa X edycja Suwałki Blues Festivalu. Jednym z największych wydarzeń sportowych w 2017 roku było zorganizowanie w Suwałkach na stadionie lekkoatletycznym 34. Mistrzostw Polski LA U23.

Przed nami, jak zawsze, bardzo wiele pracy. Mam jednak przekonanie, że kierunek zmian, które sukcesywnie wprowadzamy od kilku lat, jest właściwy, co potwierdzają głosy mieszkańców Suwałk.

Raport ma dostarczyć Państwu rzetelnej i niezbędnej wiedzy na temat stanu naszego miasta i pozwolić na wyrobienie własnej opinii na ten temat.

Pragnę zrobić wszystko, aby obecny czas wykorzystać jak najlepiej dla naszego miasta i Państwa – jego mieszkańców.

Z poważaniem

Prezydent Miasta Suwałk

Czesław Renkiewicz

foto: Krzysztof Mierzejewski

Ogólna charakterystyka miasta

1.1. Położenie

Polska, województwo, region

Suwałki położone są w północno-wschodniej Polsce, w północnej części województwa podlaskiego nad rzeką Czarną Hańczą, w pobliżu granic z Litwą, Białorusią i Rosją (Obwodem Kaliningradzkim). Suwałki są miastem na prawach powiatu, siedzibą licznych instytucji administracji rządowej i samorządowej. Na obszarze 65,5 km² mieszka ok. 69,5 tys. osób. Suwałki są drugim co do wielkości, po Białymstoku, miastem w województwie podlaskim.

Przeważająca część miasta znajduje się w północnej części Równiny Augustowskiej zwanej Obniżeniem Suwalskim, niewielkie północne fragmenty miasta (Wysoczyzna Szurpił

i Krzemianek) oraz północno-wschodnie (Wysoczyzna Szwajcarii i Osinek) należą do Pojezierza Wschodniosuwalskiego. Wokół Suwałk leżą atrakcyjne i szczególnie cenne tereny i obiekty – zarówno pod względem przyrodniczym, jak i krajoznawczym (zespoły poklasztorne, ruiny pałaców i dworów, ozdobne budownictwo drewniane, zabytki sakralne) oraz turystyczno-rekreacyjnym (jeziora, lasy, rzeki i trzy puszcze: Augustowska, Romincka, i Borecka). Bezpośrednie sąsiedztwo z dwoma parkami ochrony przyrody: Wigierskim Parkiem Narodowym i Suwalskim Parkiem Krajobrazowym sprawia, że miasto stanowi doskonałą bazę wypadową do wszystkich najpiękniejszych zakątków Suwalszczyzny i wschodnich Mazur.

Najbliżsi sąsiedzi zagraniczni

Republika Litewska: poprzez przejście graniczne w Budzisku (osobowe i towarowe) – 28 km od Suwałk; poprzez przejście graniczne w Ogrodnikach (osobowe) – 43 km od Suwałk; ponadto poprzez przejście graniczne kolejowe w Trakiszkach – 33 km od Suwałk.

Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej: poprzez przejście graniczne osobowe w Gołdapi – 68 km od Suwałk;

Republika Białorusi: poprzez przejście graniczne w Kuźnicy Białostockiej (towarowo-osobowe i kolejowe) – 125 km od Suwałk.

Przez miasto przebiegają ważne szlaki komunikacyjne – z Berlina przez Warszawę do Sankt Petersburga oraz z Warszawy do Helsinek (przyszła droga tranzytowa szybkiego ruchu Via Baltica łącząca kraje bałtyckie z Europą Zachodnią) oraz szlak kolejowy (przyszła Rail Baltica). Obecnie obsługa komunikacyjna

miasta odbywa się poprzez drogę krajową nr 8, będącą częścią międzynarodowej trasy E 67 oraz trasę kolejową z Warszawy przez Białystok na Litwę.

1.2. Struktura przestrzenna miasta

Struktura użytkowania terenów

Gmina Miasto Suwałki obejmuje obszar 6 551 ha. Wśród użytkowników gruntowych dominują użytki rolne – 51%, grunty zabudowane i zurbanizowane – 21%, lasy i użytki leśne – 14%, tereny komunikacyjne – 10%.

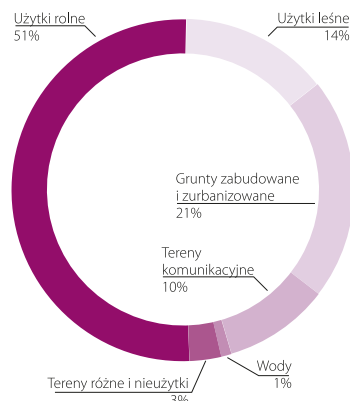
W 2017 r. miały miejsce znaczące zmiany w strukturze użytkowania gruntów. W stosunku do roku 2016 zmniejszyła się powierzchnia użytków rolnych (o 111 ha), terenów różnych i nieużytków o 3 ha i wód o 2 ha, co miało związek m. in. z przekształceniem terenów pod budowę obwodnicy Suwałk. Zwiększyła się natomiast powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych o 97 ha, terenów komunikacyjnych o 16 ha, a także użytków leśnych o 3 ha.

Tabela 1.2.1 Zmiany w strukturze użytków gruntowych w latach 2015-2017

Rodzaj gruntów	2015	2016	2017
Użytki rolne	3 488	3 455	3 344
Użytki leśne	932	932	935
Grunty zabudowane i zurbanizowane	1 280	1 293	1 390
Tereny komunikacyjne	585	599	615
Wody	78	78	76
Tereny różne i nie-użytki	188	194	191
Razem	6551	6 551	6 551

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa

Wykres 1.2.1 Struktura użytkowania gruntów w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Geodezji Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Podział przestrzenno-geodezyjny miasta

Obręb 1

Najbardziej na północ wysunięta część miasta zajmująca 8,78 km² o łącznej liczbie mieszkańców około 15 100 osób i gęstości zaludnienia około 1 800 osób na km². Północną część obrębu stanowią obszary rolnicze i leśne. Na terenie obrębu znajdują się dwie drogi wylo-

towe: w kierunku Budziska (droga krajowa nr 8) i Jeleniewa (droga wojewódzka nr 655). W skład obrębu wchodzi Osiedle Północ II wraz z najęsciej zaludnioną ulicą w mieście – ul. A. Wierusza – Kowalskiego oraz znaczna część ul. Szwejcaria.

Obręb 2

Północno-zachodni obręb miasta zajmuje obszar 5,95 km² o łącznej liczbie mieszkańców około 6 550 osób i gęstości zaludnienia 1 100 osób na km². Tworzą go przede wszystkim Osiedle Niepodległości i sołectwo Krzywólka.

Obręb 3

Część zachodnia miasta obejmuje obszar o wielkości 8,8 km². Zamieszkiwany jest przez około 3 750 osób, natomiast gęstość zaludnienia wynosi około 430 osób na km². Tworzą go przede wszystkim dwa osiedla domków jednorodzinnych; Osiedle Staszica oraz Osiedle Piastowskie. Przez obręb przebiega również droga wylotowa w kierunku Filipowa.

Obręb 4

Północno-wschodnia część miasta zajmuje obszar 6,36 km², na którym mieszka około 12 000 osób. Gęstość zaludnienia około 1 900 osób na km². Dominuje tu tzw. zabudowa wielorodzinna (Osiedle Północ I i Osiedle Kolejowe) oraz tereny rolnicze. W skład obrębu wchodzi również ul. Szwejcaria oraz Czarnoziem.

Obręb 5

Północna część centrum zajmuje obszar 1,83 km² z około 10 600 mieszkańcami i gęstością zaludnienia wynoszącą około 5 800 osób na km². Dominuje tu zabudowa jednorodzinna w części zachodniej obrębu, wielorodzinna w części środkowej i przemysłowo-magazynowa w zachodniej.

Obręb 6

Południowa część centrum miasta zajmuje obszar 1,22 km². Przy około 7 300 mieszkańcach, gęstość zaludnienia wynosi około 6 000

osób na km². Dominującą formą zabudowy są dwupiętrowe budynki o charakterze mieszkalno-usługowym.

Obręb 7

Obejmuje swoimi granicami obszar o wielkości 9,79 km². Zamieszkuje go około 5 300 osób. Gęstość zaludnienia wynosi około 540 osób na km². Tworzą go przede wszystkim dwa osiedla domków jednorodzinnych (Osiedle Powstańców Wielkopolskich i Osiedle Hańcza) oraz część strefy przemysłowej Papiernia. W obrębie znajdują się również główne tereny rekreacyjne miasta (m.in. Zalew Arkadia) oraz znaczne obszary wykorzystywane rolniczo.

Obręb 8

Jest to najbardziej na południe wysunięty fragment miasta Suwałk zajmujący powierzchnię 10,14 km². W związku z przemysłowym charakterem obrębu, zamieszkiwany jest jedynie przez około 200 osób, a gęstość zaludnienia wynosi około 19 osób na km². W granicach tego obrębu znajduje się teren Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Obręb 9

Południowo-wschodnia część miasta zajmująca obszar 8,62 km² przy około 2 250 mieszkańcach i gęstości zaludnienia około 260 osób na km². Tworzą go min. dwa osiedla domków jednorodzinnych – Osiedle Polna i Osiedle Klasztorna. Znaczną część obrębu zajmują również tereny przemysłowe i rolnicze, w tym teren Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.

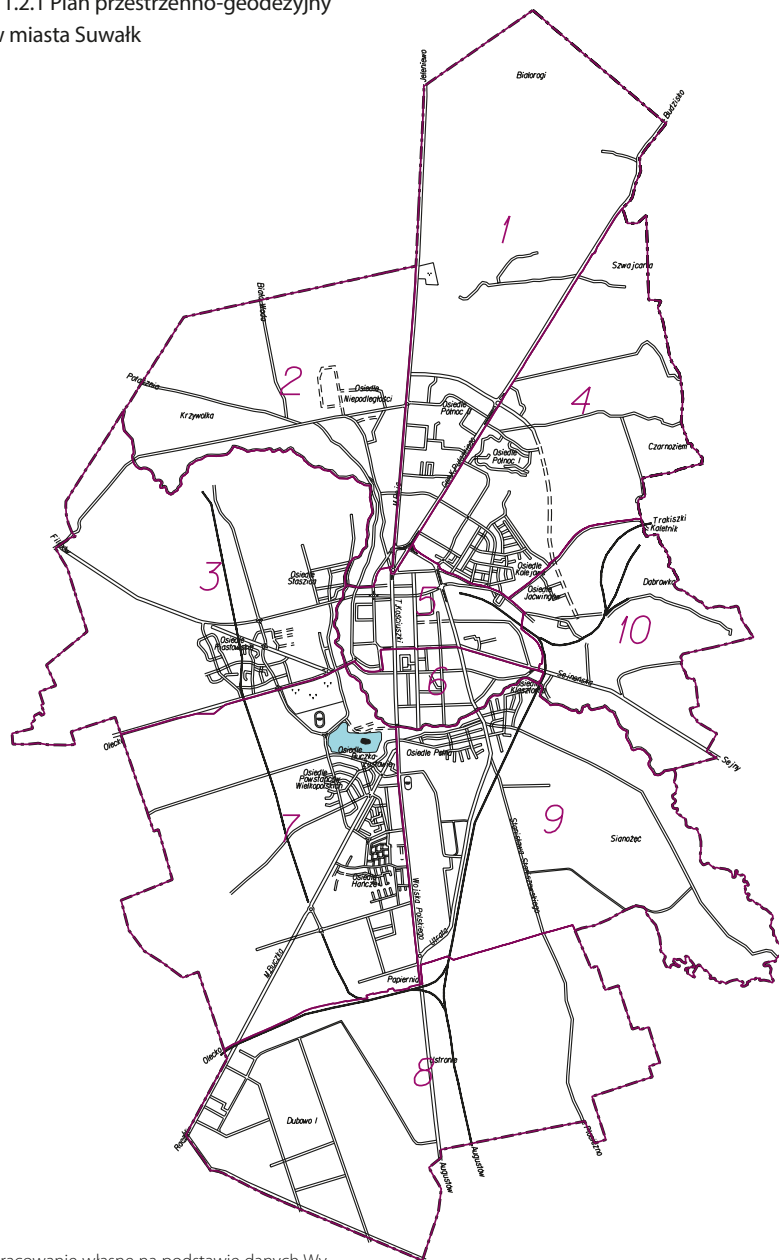
Obręb 10

Wschodnia część miasta o powierzchni 4,01 km² zamieszkiwana jest przez około 1 650 mieszkańców. Gęstość zaludnienia tego obszaru wynosi około 420 osób na km². Dominującymi funkcjami obrębu są: funkcja przemysłowa i funkcja mieszkalna (Osiedle Jaćwingów /Kamena/ i Dąbrówka).

Wyspa na Zalewie Arkadia

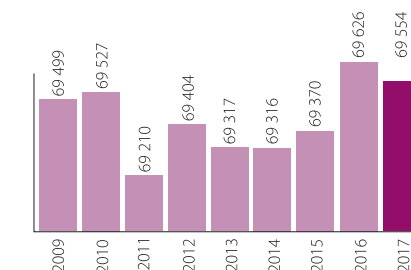
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Liczba i struktura ludności miasta

Ludność Suwałk powoli lecz systematycznie starzeje się. O ile w roku 2006 jedynie około 11,5% mieszkańców miasta było w wieku poprodukcyjnym, to w roku 2017, odsetek ten wynosił już 17,65%. Jednocześnie spadła

Wykres 1.3.1 Liczba ludności Miasta Suwałki
w latach 2009-2017 w tys. osób.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

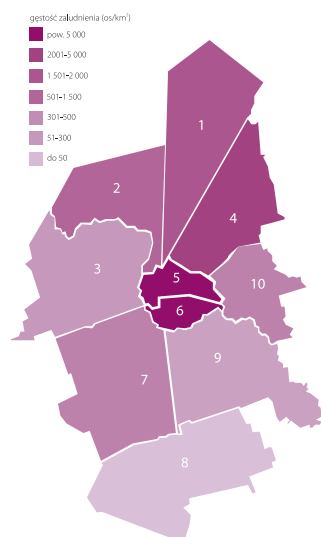
Tabela 1.3.1 Liczba i struktura ludności miasta Suwałki w latach 2009-2017

Wyszczególnienie	Stan na koniec roku									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Liczba ludności ogółem:	69 499	69 527	69 210	69 404	69 317	69 316	69 370	69 626	69 554	
Ludność wg płci:										
- mężczyźni	33 292	33 307	33 170	33 250	33 151	33 127	33 157	33 261	33 257	
- kobiety	36 207	36 220	36 040	36 154	36 166	36 189	36 213	36 365	36 297	
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	109	109	109	109	109	109	109	109	109	
Gęstość zaludnienia (liczba mieszkańców na 1 km²)	1061	1061	1057	1060	1058	1058	1059	1063	1062	
Liczba zawartych małżeństw	424	421	352	346	332	358	371	381	365	
Ludność wg grup ekonomicznych:										
- w. przedprodukcyjny (% ogółu ludności)	14 594 20,99	14 197 20,42	13 907 20,09	13 692 19,73	13 371 19,30	13 165 19,00	13 044 18,80	13 096 18,80	12 909 18,56	
- w. produkcyjny (% ogółu ludności)	46 192 66,46	46 280 66,56	45 965 66,41	45 911 66,15	45 742 66,00	45 467 65,60	45 167 65,11	44 780 64,3	44 367 63,79	
- w. poprodukcyjny (% ogółu ludności)	8 713 12,54	9 050 13,02	9 338 13,5	9 801 14,12	10 204 14,72	10 684 15,40	11 159 16,09	11 750 16,9	12 278 17,65	
Ruch naturalny ludności:										
- urodzenia żywe	724	769	629	679	631	609	684	762	769	
- zgony	488	478	519	470	550	539	538	545	573	
Przyrost naturalny	236	291	110	209	81	70	146	217	196	

Liczba mieszkańców miasta w poszczególnych obrębach jest bardzo zróżnicowana. W 2017 roku najwięcej osób zamieszkiwało obręb 1 (ok. 15 100 osób) i 4 (około 12 000 osób). Najmniej osób zamieszkiwało obręb 8 (około 200 osób).

Gęstość zaludnienia na obszarach obrębów waha się od 19 osób na km² do niemal 6 tys. osób na km². Pod względem gęstości zaludnienia dominują obręby centralne 5 i 6, gdzie na stosunkowo niewielkim obszarze mieszka duża liczba mieszkańców. Najmniej osób w stosunku do wielkości obrębu zamieszkiwało obręb 8.

Rysunek 1.3.1 Struktura gęstości zaludnienia obrębów w 2017 roku

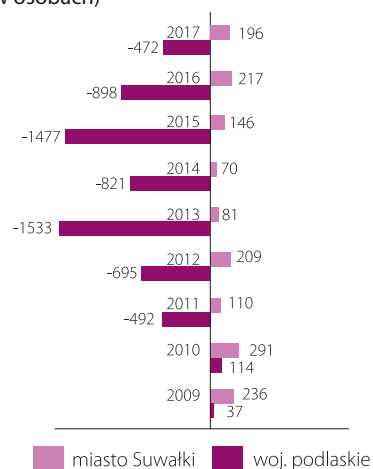
Ruch naturalny ludności, migracja

W 2017 roku urodziło się w Suwałkach 769 dzieci, to o 7 więcej niż w roku poprzednim. Liczba zgonów natomiast zwiększyła się w porównaniu do roku 2016 o 28 i wyniosła 573.

W 2017 roku pogorszeniu uległ przyrost naturalny i wyniósł 196 osób, to o 21 osób mniej niż w roku poprzednim.

W 2017 roku zawarto 365 małżeństw, przy czym rok wcześniej zawarto ich 381.

Wykres 1.3.2 Przyrost naturalny w Suwałkach na tle województwa podlaskiego w latach 2009-2017 (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W roku 2017 saldo migracji w Suwałkach wyniosło -82 (w 2016 roku 29).

W 2017 roku, najwięcej suwalczan, (133 osoby) przeprowadziło się z miasta na teren Gminy Suwałki, co związane jest z obserwowaną w ostatnich latach w całym kraju tendencją przenoszenia się bardziej zamożnych mieszkańców miast na tereny podmiejskie, gdzie powstają osiedla domków jednorodzinnych. Mieszkańcy Suwałk oprócz Gminy Suwałki na swoje nowe miejsce zamieszkania wybrali głównie okoliczne gminy powiatu suwalskiego jak: Szypliszki, Krasnopol, Jeleniewo, Bakalarzewo oraz duże miasta na terenie całego kraju, jak np. Warszawa, do której przeprowadziło się 81 osób, Białystok – 34 osoby, Gdańsk – 25 osób i Olsztyn – 16 osób.

Tabela 1.3.2 Ruch naturalny ludności w latach 2009-2017

Płeć	Stan na koniec roku									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Małżeństwa	365	421	352	346	332	358	371	381	365	
Rozwody	155	168	165	146	152	142	157	153	129	
Urodzenia żywe	kobiety	337	367	314	329	291	293	351	383	360
	mężczyźni	387	402	315	350	340	316	333	379	409
	ogółem	724	769	629	679	631	609	684	762	769
Zgony	kobiety	211	210	235	226	276	249	247	252	280
	mężczyźni	277	268	284	244	274	290	291	293	293
	ogółem	488	478	519	470	550	539	538	545	573
	Niemowląt ogółem	5	6	5	2	6	2	1	3	2
Przyrost naturalny	kobiety	126	157	79	103	15	44	104	131	80
	mężczyźni	160	134	31	106	66	26	42	86	116
	ogółem	236	291	110	209	81	70	146	217	196
Dynamika demograficzna (stosunek urodzin żywych do liczby zgonów)										
	1,48	1,61	1,21	1,44	1,17	1,13	1,27	1,40	1,34	

Tabela 1.3.3 Migracje ludności w latach 2009-2017

Wyszczególnienie	Płeć	Stan na koniec roku									
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Napływ	kobiety	283	291	378	368	342	319	322	338	362	
	mężczyźni	242	265	315	287	275	274	280	263	294	
	ogółem	525	556	693	655	617	593	602	601	656	
	w tym z zagranicy	kobiety	15	9	11	14	14	8	-	10	22
		mężczyźni	28	21	20	17	15	10	-	11	16
		ogółem	43	30	31	31	29	18	-	21	38
Odpływ	kobiety	370	435	419	363	400	425	375	328	397	
	mężczyźni	304	384	419	323	367	376	325	250	341	
	ogółem	674	819	838	686	767	801	700	578	738	
	w tym za granicę	kobiety	17	19	48	36	43	41	-	9	14
		mężczyźni	23	17	44	29	30	30	-	6	5
		ogółem	40	36	92	65	73	71	-	15	19
Saldo migracji	kobiety	-87	-144	-41	+5	-58	-106	-86	11	-35	
	mężczyźni	-62	-119	-104	-36	-92	-102	-65	18	-47	
	ogółem	-149	-263	-145	-31	-150	-208	-151	29	-82	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Zalew Arkadia, fot. Krzysztof Mierzejewski

Infrastruktura społeczna i bezpieczeństwo

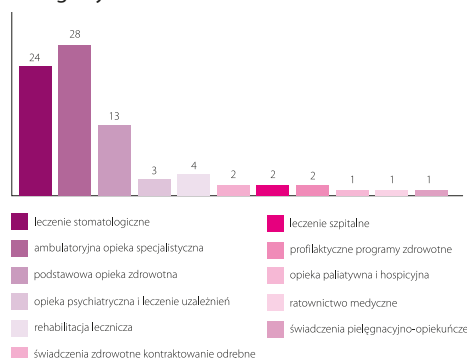
2.1. Ochrona Zdrowia

Charakterystyka systemu ochrony zdrowia w Suwałkach

W 2017 roku na terenie miasta Suwałki działało 81 podmiotów, które udzielały świad-

czeń zdrowotnych w różnym zakresie i miały podpisane kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia, przy czym liczba poszczególnych świadczeniodawców przedstawia się następująco:

Wykres 2.1.1 Liczba poszczególnych świadczeniodawców w Suwałkach w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Podlaskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

Oficjalne otwarcie Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego Psychiatrycznego, który powstał w budynku przy ul. Reja 67A w Suwałkach

Na terenie Suwałk działało również 37 aptek.

W 2017 roku w Suwałkach funkcjonowały trzy publiczne szpitale: Szpital Wojewódzki im. dr. L. Rydygiera, Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej i Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Rehabilitacji. Łącznie w szpitalach publicznych zatrudnionych było 165 lekarzy różnych specjalności oraz 505 pielęgniarek i położnych.

Tabela 2.1.1 Szpitale w Suwałkach w 2017 roku

Rodzaje placówek	Liczba	
	placówek	łóżek
Szpitale ogółem	4	755
Szpitale publiczne, w tym:	3	749
ogólne	2	501
specjalistyczne	0	0
resortowe	0	0
psychiatryczne	1	248
Szpital niepubliczny	1	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Tabela 2.1.2 Świadczenia opieki zdrowotnej w rodzaju: opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w 2017 roku

Świadczeniodawca	Rodzaj świadczeń
Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Suwałkach	izba przyjęć
	leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych – pododdział detoksykacji
	leczenie środowiskowe – pododdział leczenia środowiskowego domowego
	świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu – pododdział terapii uzależnień od alkoholu
	leczenie zaburzeń nerwicowych dla dorosłych – pododdział zaburzeń nerwicowych
	świadczenia dzienne psychiatryczne geriatryczne – pododdział dzienny psychiatryczny geriatryczny
	świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych – pododdział psychiatryczno-rehabilitacyjny
	świadczenia pielęgnacyjno-opiekuńcze psychiatryczne dla dorosłych – zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy psychiatryczny
	świadczenia psychiatryczne dla chorych somatycznie – oddział psychosomatyczny
	świadczenia psychiatryczne dla dorosłych – oddział psychiatryczny
	świadczenia psychogeriatryczne – pododdział geriatryczny
	poradnia psychologiczna
	świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu – poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu
	świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol – poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu
	świadczenia zdrowia psychicznego dla dorosłych – poradnia zdrowia psychicznego dla dorosłych
	świadczenia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży – poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży
NZO Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień I Współ-uzależnienia Stowarzyszenia Wybór W Suwałkach	świadczenia dzienne terapii uzależnienia od alkoholu
NZO Centrum Zdrowia Psychicznego w Suwałkach	poradnia zdrowia psychicznego i poradnia psychogeriatryczna
	leczenie środowiskowe – zespół leczenia domowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Podlaskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia

Tabela 2.1.3 Opieka paliatywna, hospicyjna, świadczenia pielęgniarstwa i opiekuńcze

Świadczeniodawca	Rodzaj świadczeń
Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej im. Jana Pawła II w Suwałkach	opieka paliatywna i hospicyjna – hospicjum domowe zespół domowej opieki paliatywnej
	opieka paliatywna i hospicyjna – hospicjum domowe dla dzieci - zespół domowej opieki paliatywnej nad dziećmi
	opieka paliatywna i hospicyjna – hospicjum stacjonarne/oddział medycyny paliatywnej hospicjum stacjonarne
	świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze – zespół długoterminowej opieki domowej dla dzieci wentylowanych mechanicznie, opieka domowa nad dziećmi wentylowanymi mechanicznie
	świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze – zespół długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie, opieka domowa nad pacjentami wentylowanymi mechanicznie
	świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze – zakład opiekuńczo-leczniczy dla pacjentów wentylowanych mechanicznie, zakład opiekuńczo-leczniczy
	świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze – zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy/opiekuńczo-leczniczy, zakład opiekuńczo-leczniczy
	świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze – zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy/opiekuńczo-leczniczy, zakład opiekuńczo-leczniczy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Podlaskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia

Tabela 2.1.4 Stan zdrowia mieszkańców Suwałk w wieku 19 lat i więcej będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2016-2017

Rozpoznanie	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (chorobowość)		Osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy (zachorowalność)	
	2016 r.	2017 r.	2016 r.	2017 r.
Gruźlica	70	12	28	2
Nowotwory	965	752	213	156
Choroby tarczycy	2 203	2 082	297	230
Cukrzyca	2 634	2 409	313	209
- w tym: leczeni insuliną	867	623	95	24
Niedokrwistość	605	471	113	35
Choroby obwodowego układu nerwowego	3 331	3 802	263	181
Choroby układu krążenia, w tym:	13 688	12 678	1 312	1 022
przewlekła choroba reumatyczna	146	35	76	12
choroba nadciśnieniowa	9 730	9 667	763	719
choroba naczyń mózgowych	511	418	115	64
niedokrwienność serca	2 023	1 339	203	168
Przebyte zawały serca (z niedokrwiennej choroby serca)	424	296	94	41
Przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	1 427	1 407	151	123
Przewlekła choroba układu trawiennego	3 393	3 144	233	157
Choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	7 976	7 885	454	326
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagającymi opieki czynnej	2 778	3 274	502	340
Ogółem leczenia	23 831	22 544	3 515	2 267

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Stan zdrowia mieszkańców uzależniony jest od warunków społeczno-ekonomicznych, stylu życia mieszkańców, jakości środowiska w miejscu zamieszkania i pracy, poziomu zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych i socjalnych.

W roku 2017 ponad 22,5 tysiąca dorosłych mieszkańców Suwałk znajdowało się pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Po raz pierwszy schorzenie wykryte zostało u blisko 2,3 tys. dorosłych mieszkańców. Najwięcej osób dorosłych chorowało na choroby układu krążenia (ponad 12,5 tysiąca osób), choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (7 885 osób),

choroby obwodowego układu nerwowego (3 802 osoby), przewlekłą chorobę układu trawiennego (3 144 osoby), cukrzycę (2 409 osób), choroby tarczycy (2 082 osoby) oraz przewlekły nieżyt oskrzeli i dychawicę oskrzelową (1 407 osób). W zachorowalności dominowały takie choroby jak: układu krążenia (1 022 osoby), układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (326 osób), choroby tarczycy (230 osób), cukrzyca (209 osób) oraz choroby obwodowego układu nerwowego (181 osób). Warto zauważyć, że liczba nowo wykrytych przypadków zachorowalności, w porównaniu do roku 2016 zmalała o 1 248 przypadków.

Tabela 2.1.5 Stan zdrowia dzieci i młodzieży w Suwałkach w wieku 0-18 lat będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2016-2017

Rozpoznanie	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (chorobowość)		Osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy (zachorowalność)	
	2016 r.	2017 r.	2016 r.	2017 r.
Ogółem leczenia	3 125	3 183	561	523
Nowotwory	33	35	14	7
Niedokrwistość	89	69	22	12
Choroby tarczycy	113	95	16	14
Cukrzyca	24	23	5	7
Niedożywienie	3	5	2	1
Otyłość	172	88	42	16
Zaburzenia odżywiania	1	11	0	0
Upośledzenie umysłowe	44	27	7	3
Padaczka	65	59	17	6
Dziecięce porażenie mózgowe	40	35	4	5
Zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	540	407	60	68
Choroba nadciśnieniowa	34	33	7	6
Alergie	744	689	122	113
Zniekształcenia kręgosłupa	644	582	101	98
Choroba układu moczowego	70	48	10	8
Wady rozwojowe, w tym:	152	104	30	16
✓ układu nerwowego	10	16	3	5
✓ układu krążenia	82	48	14	6
✓ narządów płciowych	12	11	3	0
✓ aberracje chromosomowe	13	9	4	1
✓ inne	35	20	6	4
Zaburzenia rozwoju, w tym:	82	70	12	11
✓ fizycznego	27	38	3	6
✓ psychomotorycznego	39	27	2	3
Trwałe uszkodzenie narządu ruchu *	17	19	1	1
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagającymi opieki czynnej	717	1 196	216	179

* wszystkie uszkodzenia bez względu na przyczynę niepełnosprawności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego.

W roku 2017 ponad 3 tysiące osób w przedziale wiekowym 0-18 lat znajdowało się pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Po raz pierwszy schorzenie wykryte zostało u 523 małoletnich mieszkańców Suwałk. Najwięcej z nich chorowało na alergię (689 osób), zniekształcenia kręgosłupa (582 osoby) oraz zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (407 osób). Pacjentów

z innymi schorzeniami wymagającymi opieki czynnej zanotowano 1 196. Wśród osób w wieku 0-18 lat, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy, dominowały również alergię (113 osób), zniekształcenia kręgosłupa (98 osób) oraz zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (68 osób). Liczba nowo wykrytych schorzeń, w porównaniu do roku 2016, zmalała o 37 przypadków.

Programy profilaktyki zdrowotnej

Tabela 2.1.6 Profilaktyczne programy zdrowotne finansowe z budżetu miasta w 2017 roku

Nazwa programu	Wydatkowana kwota z budżetu miejskiego	Ilość osób które skorzystały z programu
„Matko sprawdź krew swojemu dziecku”	5 147,65 zł	360 uczniów
„Świadome i odpowiedzialne rodzicielstwo podstawą siły i rozwoju naszego miasta” - szkoła rodzenia	30 000 zł	136 ciężarnych wraz z partnerami
Szczepienia przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia	22 968 zł	1 044 osoby
Szczepienia przeciwko rakowi szyjki macicy dla mieszkanki Suwałk w wieku 13 lat	46 125 zł	91 osób

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii

W ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach w 2017 r. na realizację różnego rodzaju działań mających na celu ograniczenie przyczyn i skutków nadużywania alkoholu i narkomanii przeznaczono kwotę 1 532 564,64 zł.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych od wielu lat szczególną uwagę zwraca na problemy związane z funkcjonowaniem rodziny osoby uzależnionej oraz na problemy i potrzeby dzieci i młodzieży. W związku z tym najwięcej środków finansowych w 2017 r. przekazano na:

- ✓ pomoc udzielaną członkom rodzin, w których występuje problem alkoholowy i przemoc w rodzinie – 24% ogółu wydatków,

- ✓ prowadzenie placówek wsparcia dziennego – 18% ogółu wydatków,
- ✓ organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz działalność informacyjno-edukacyjną – 13% ogółu wydatków.

W 2017 r. do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach wpłynęło 157 wniosków o wszczęcie postępowania o zobowiązanie do leczenia odwykowego. W stosunku do 151 wniosków wszczęto postępowanie, odmówiono wszczęcia postępowania w 6 przypadkach. Do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich skierowano 79 wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego oraz 48 postępowań umorzono.

Zapewniono kompleksową pomoc członkom rodzin dotkniętym problemem przemocy poprzez prowadzenie:

- ✓ 3 punktów pomocy prawnej i psychologicznej dla osób doświadczających przemocy

Szpital Wojewódzki im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach

- ✓ w rodzinie (łącznie udzielono 177 porad prawnych oraz 560 porad psychologicznych),
- ✓ schronienia dla osób doznających przemocy w Dziale Pomocy Kryzysowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Suwałkach – skorzystało 13 osób,
- ✓ terapia interwencyjna, której celem jest osiągnięcie optymalnego poziomu funkcjonowania, w ramach której objęto 5 osób – 29 sesji,
- ✓ grupa wsparcia dla osób uwięzianych w przemoc – prowadzona przez psychologów w oparciu o program służący pomocy i wsparciu w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2017 r. zrealizowano 2 edycje spotkań grupy wsparcia, z których skorzystało 37 osób,
- ✓ spotkania z rodzicami w szkołach służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i alternatywnych metod przeciwdziałania wobec stosowanej przemocy. W spotkaniach z psychologiem uczestniczyło 12 rodziców,
- ✓ zajęcia warsztatowe skierowane do uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych umożliwiające odreagowanie napięć i emocji związanych z sytuacjami przemocowymi, w których udział wzięły 24 osoby,
- ✓ zajęć korekcyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie – łącznie udział wzięło 37 osób.

W 2017 r. w Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu leczono 571 osób (nie tylko mieszkańców Suwałk), w tym:

- ✓ 444 osoby uzależnione, w tym 352 mężczyzn i 92 kobiety.
- ✓ 127 osób współuzależnionych, w tym 12 mężczyzn i 115 kobiet.

Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu działa w ramach Specjalistycznego Psychiatrycznego SP ZOZ w Suwałkach. W Poradni prowadzone są działania profilaktyczne i lecznicze, udzielana jest pomoc osobom uzależnionym i członkom ich rodzin. Głównym zakresem działania poradni jest:

- ✓ diagnozowanie pacjentów uzależnionych od alkoholu,
- ✓ konstruowanie osobistych programów terapii,
- ✓ leczenie i rehabilitacja,
- ✓ prowadzenie psychoterapii indywidualnej i grupowej,
- ✓ kontaktowanie się w razie potrzeby z rodzinami pacjentów.

Poradnia ma następującą ofertę terapeutyczną:

- ✓ IV-etapowe leczenie osób uzależnionych: 1 etap podstawowy, 2 etap rehabilitacyjny, 3 etap pogłębiony, 4 etap after-care tj. 9 grupowych zajęć terapeutycznych w tygodniu (oraz maratony terapeutyczne).

- ✓ III-etapowe leczenie osób współzależnych: 1 etap wstępny, 2 etap podstawowy, 3 etap – trening umiejętności interpersonalnych.

W sumie daje to 16 grupowych zajęć terapeutycznych w tygodniu, które odbywają się w 3 salach terapeutycznych.

W 2017 r. w Oddziale Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych hospitalizowanych było 989 osób (dotyczy nie tylko mieszkańców Suwałk), w tym:

- ✓ w Pododdziale Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych – 225 pacjentów, w tym 39 kobiet,
- ✓ w Pododdziale Detoksykacji – 764 pacjentów, w tym 71 kobiet.

W Dziennym Oddziale Terapii Uzależnień od Alkoholu przy ul. Sportowej 24 leczenie odwykowe podjęło 121 pacjentów (dotyczy nie tylko mieszkańców Suwałk) uzależnionych od alkoholu – 20 kobiet i 101 mężczyzn.

W 2017 r. w Poradni Leczenia Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych leczyło się 210 pacjentów (nie tylko mieszkańców Suwałk), w tym 28 osób do 18-go roku życia:

- ✓ 144 osoby uzależnione (122 mężczyzn i 22 kobiety, w tym 28 osób nieletnich),
- ✓ 66 osób współzależnych (10 mężczyzn i 56 kobiet),
- ✓ udzielono 930 porad,
- ✓ wystawiono 31 skierowań do ośrodków stacjonarnych i na oddziały detoksykacyjne.

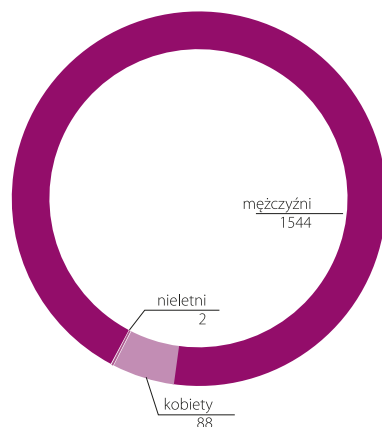
W 2017 r. zatrzymano i doprowadzono do Pogotowia dla Osób Nietrzeźwych 1 632 osoby, w tym:

- ✓ 1544 mężczyzn (w tym 2 osoby nieletnie – 2 chłopców),
- ✓ 88 kobiet.

Głównym zakresem działania Pogotowia dla Osób Nietrzeźwych było:

- ✓ Opieka nad osobami nietrzeźwymi, które swoim zachowaniem dały powód do zgrzeszenia w miejscu publicznym lub zakładzie pracy albo znajdowały się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu, bądź życiu i zdrowiu innych osób.
- ✓ Zapewnienie przyjętym osobom nietrzeźwym opieki lekarskiej i pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.
- ✓ Udzielanie osobom w stanie nietrzeźwości świadczeń higieniczno-sanitarnych.
- ✓ Nakłanianie osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu, łącznie z wydaniem przez lekarza izby skierowań na leczenie odwykowe dla osób wyrażających na to zgodę.
- ✓ Prowadzenie działalności wychowawczej i informacyjnej o szkodliwości nadużywania napojów oraz udzielanie pomocy psychologicznej osobom opuszczającym Pogotowie i ich rodzinom.

Wykres 2.1.2 Liczba osób przebywających w Pogotowiu dla Osób Nietrzeźwych w Suwałkach w 2017 roku z podziałem na płeć z wyszczególnieniem osób nieletnich.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Pogotowia dla Osób Nietrzeźwych w Suwałkach

W strukturze Ośrodka Profilaktyki i Wsparcia dla Osób Nietrzeźwych, Bezdomnych i Uzależnionych w Suwałkach działał Telefon Zaufania dla osób z problemem alkoholowym, narkomanii i uwikłanych w przemoc w rodzinie

800 137 200

w ramach którego w 2017 r. udzielono 135 porad.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. na terenie miasta sprzedaż napojów alkoholowych prowadziło 185 punktów, w tym: 127 punktów – w zakresie sprzedaży detalicznej oraz 58 punktów – w zakresie sprzedaży gastronomicznej. Łącznie dochody miasta w 2017 r. z tytułu korzystania przez przedsiębiorców z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosły 1 731 206,40 zł.

2.2. Pomoc społeczna

Charakterystyka systemu pomocy społecznej

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR), Dom Pomocy Społecznej „Kalina”, Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą, organizacje pozarządowe i fundacje. MOPR jest nadrzędną jednostką organizacyjną systemu pomocy społecznej w Suwałkach. Celem pomocy społecznej jest:

- ✓ zaspokajanie uzasadnionych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- ✓ umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- ✓ doprowadzanie w miarę możliwości do życiowego usamodzielniania się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Praca w MOPR ukierunkowana jest w szczególności na:

- ✓ pomoc finansową,
- ✓ pomoc rzeczową,
- ✓ pomoc usługową,

- ✓ pracę socjalną polegającą na wspieraniu osób i rodzin oraz wzmacnianiu zdolności do wypełniania ról społecznych,
- ✓ pomoc instytucjonalną,
- ✓ organizację pieczy zastępczej,
- ✓ obsługę PFRON w zakresie realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej należących do właściwości powiatu,
- ✓ realizację świadczeń rodzinnych, opiekuńczych, wychowawczych i funduszu alimentacyjnego,
- ✓ realizację dodatków mieszkaniowych i energetycznych.

Infrastruktura systemu pomocy społecznej

- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie;
- ✓ Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności (Miasto Suwałki, Powiat Suwalski, Sejneński i Augustowski);
- ✓ Środowiskowe domy samopomocy – 2 placówki o łącznej liczbie 65 miejsc;
- ✓ Noclegownia – 20 miejsc;
- ✓ Warsztat Terapii Zajęciowej – 35 miejsc;
- ✓ Dom Pomocy Społecznej „Kalina” – 195 miejsc;
- ✓ Hostel – 10 miejsc;
- ✓ Dom Dziennego Pobytu „Kalinka” – 15 miejsc.

Infrastruktura wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej

- ✓ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – 30 miejsc;
- ✓ Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego – 4;
- ✓ Mieszkania Chronione – 4 mieszkania, 13 miejsc;
- ✓ Zawodowe Rodziny Zastępcze – 9 rodzin;
- ✓ Niezawodowe rodziny zastępcze – 22;
- ✓ Spokrewnione rodziny zastępcze – 74;
- ✓ Rodzinny Dom Dziecka – 1;
- ✓ Asystent rodziny – 3;
- ✓ Koordynator pieczy zastępczej – 7.

Tabela 2.2.1 Wydatki na zadania realizowane przez jednostki pomocy społecznej w Suwałkach w latach 2015-2017 (w zł)

Rodzaj wydatków	2015	2016	2017
Łącznie wydatki MOPS, w tym:	42 482 157	80 372 491	96 183 103
Pomoc społeczna	39 918 680	77 623 363	19 440 577
Rodzina	X	X	74 018 605
Ochrona zdrowia	407 250	305 048	307 661
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	649 556	661 216	745 210
Fundusz celowy PFRON	1 506 671	1 782 964	1 671 050
Dom Pomocy Społecznej	6 395 475	6 684 211	7 052 510 (31 547)*
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza	1 705 549	1 581 246	1 395 008
Dofinansowanie organizacji pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej	607 114	1 501 021	1 467 062
Razem	51 190 295	87 389 841	106 129 230

* Koszt ośrodka wsparcia (Dom Dziennego Pobytu „Kalinka”)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Suwałkach

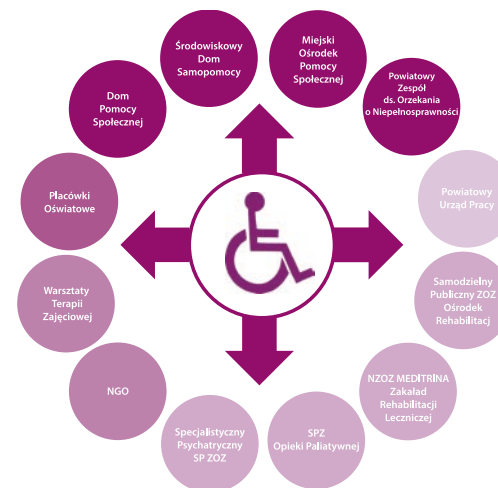
Najczęstsze powody udzielania pomocy to:

- ✓ ubóstwo – 1 149 rodzin;
- ✓ bezrobocie – 743 rodziny;
- ✓ niepełnosprawność – 1 062 rodziny;
- ✓ długotrwała choroba – 880 rodzin;
- ✓ bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 458 rodzin;
- ✓ potrzeba ochrony macierzyństwa – 96 rodzin;
- ✓ alkoholizm i narkomania – 176 rodzin;
- ✓ bezdomność – 110 osób;
- ✓ przemoc w rodzinie i pomoc interwencyjna – 10 rodzin;
- ✓ trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego – 39 osób;
- ✓ zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe – 2 osoby.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Suwałkach

Rysunek 2.2.1 System wsparcia osób niepełnosprawnych na terenie miasta Suwałk

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2017 r. realizował zadania pomocy wynikające z ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw:

- ✓ Należące do właściwości powiatu poprzez:
 - kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych – 8 skierowań;
 - pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów – 5 dzieci;
- pomoc pieniężną z tytułu pokrywania kosztów utrzymania dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych z terenu miasta Suwałk – 198 dzieci;
- pomoc pieniężną i w naturze usamodzielnianym wychowankom opuszczającym zastępcze formy opieki rodzinnej – 65 wychowanków;
- pomoc mieszkaniową poprzez zapewnienie miejsca w mieszkaniu chronionym – 5 wychowanków;
- prowadzenie naboru kandydatów na rodziców zastępczych – 8 osób;
- zapewnianie opieki koordynatora rodzicom zastępczym – 105 rodzin;

Tabela 2.2.2 Liczba rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej w latach 2015-2017

Lata	Pomoc Społeczna (liczba rodzin)	Świadczenia Rodzinne (liczba dzieci)	Świadczenia wychowawcze (liczba dzieci)	Fundusz alimentacyjny (liczba uprawnionych)
2015	2 633	4 504	X	1 045
2016	2 203	4 868	7 674	1 003
2017	1 866	5 145	8 488	926

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Sztandar Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, nadany w 2017 roku

- dokonywanie okresowych ocen sytuacji dzieci w rodzinach zastępczych – 334 oceny;
- dokonywanie ocen funkcjonowania rodzin zastępczych – 37 ocen;
- rehabilitację społeczną i zawodową (środki PFRON) – 711 osób.
- ✓ Z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat:
 - orzekanie o niepełnosprawności – 3 979 orzeczeń;
 - opieka i terapia w Środowiskowym Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnych Inteligencjonalnie – 52 osoby.
- ✓ Na szczeblu gminy z zakresu zadań zleconych realizowano:
 - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 38 osób;
 - zasiłki rodzinne wraz z przysługującymi dodatkami – 5 145 dzieci;
 - jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka – 674 świadczenia;
 - zasiłki pielęgnacyjne – 1 931 osób;
 - świadczenia pielęgnacyjne – 252 osoby;
 - specjalne zasiłki opiekuńcze – 137 osób;
 - zasiłki dla opiekuna – 88 osób;
 - ubezpieczenia emerytalno-rentowe osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze i zasiłki dla opiekuna – 397 osób;
 - ubezpieczenia zdrowotne – 300 osób;
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 926 uprawnionych oraz prowadzono postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych;
- ustalanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osób nieubezpieczonych – 101 osób;
- świadczenia rodzicielskie – 359 osób;
- świadczenia wychowawcze – 8 488 dzieci.
- ✓ Z zakresu zadań własnych gminy:
 - zasiłki stałe – 491 osób;
 - zasiłki i pomoc w naturze – 529 osób;
 - gorące posiłki, w tym dożywianie dzieci i młodzieży – realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Programu osłonowego w zakresie ograniczania skutków niedożywienia w Mieście Suwałki na lata 2014-2020” – 2 215 osób;
 - usługi opiekuńcze – 227 osób;
 - schronienie (noclegownia) – 21 osób;
 - sprawienie pogrzebu – 13 pochówków;
 - ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe – 436 osób;
 - realizujące indywidualne programy zatrudnienia socjalnego – 32 osoby;
 - kierowanie i odpłatność za pobyt mieszkańców miasta Suwałk w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów – 71 osób;
 - przewóz osób niepełnosprawnych – 14 958 pasażerów;
 - wsparcie opieką asystenta rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze – 41 rodzin;
 - kierowanie i ustalanie odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Pobytu „Kalinka” – 11 skierowań.
- ✓ Inne działania Ośrodka:
 - realizacja programu „Aktywny Samorząd”. Miasto przystąpiło do reali-

zacji pilotażowego programu w ramach środków PFRON. Adresatami były osoby niepełnosprawne. Dofinansowanie uzyskało 27 osób.

- prowadzenie **grup korekcyjno-edukacyjnych** dla sprawców przemocy w rodzinie w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 26 sprawców;
- **organizacja prac społecznie użytecznych** – 21 osób.
- **dodatek energetyczny** – od 1 stycznia 2014 r. Ośrodek jest realizatorem dodatku energetycznego, który przysługuje odbiorcom wrażliwym na mocy ustawy – Prawo energetyczne. Pomoc uzyskało 649 rodzin.
- **dodatki mieszkaniowe** – od 1 stycznia 2016 r. Ośrodek przejął realizację zadania własnego gminy polegającego na ustalaniu uprawnień i wypłacie dodatków mieszkaniowych. Z dodatków mieszkaniowych skorzystało 1 586 gospodarstw domowych
- **Realizacja programu Operacyjnego „POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014-2020”** współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Program skierowany do grup odbiorców spełniających kryteria określone w art.

7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej tj. 1 028 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1 268 zł dla osoby w rodzinie. FEAD polega na dostarczaniu osobom najuboższym pomocy żywnościowej w formie paczki składającej się z 19 produktów (makaron, mleko, mielonka, cukier, olej, itd.). Rolą Ośrodka była kwalifikacja osób spełniających kryteria dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. W wyniku współpracy z 5 organizacjami, fundacjami i kościołami zweryfikowano 596 osób oraz wydano 200 skierowań umożliwiających uzyskanie pomocy żywnościowej.

- **Program Aktywizacji i Integracji** realizowano w okresie od 18 września do 13 listopada 2017 r. we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy. Program kierowany był do 14 bezrobotnych, dla których ustalony został III profil przez PUP. Działania polegały na wykonywaniu prac społecznie użytecznych 2h/dziennie oraz udział w zajęciach aktywnej integracji 2h/dziennie. Dzięki prowadzonym działaniom z zakresu integracji zawodowej i społecznej uczestnicy mieli szansę na zmianę

Dom Pomocy Społecznej „Kalinka”

profilu, a jednocześnie uzyskanie dostępu do instrumentów pracy. W efekcie 6 uczestników wystąpiło o zmianę profilu i zostało zakwalifikowanych do podjęcia prac społecznie-użytecznych.

- **Karta Polaka** – stosownie do zmian ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka z dniem 1 stycznia 2017 r. powierzono Ośrodkowi wypłatę świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terenie m. Suwałki. W 2017 r. na podstawie decyzji Wojewody Podlaskiego dokonano wypłaty świadczenia pieniężnego 3 rodzinom.
- **Realizacja programu „Miasto Zdrowia”** – w partnerstwie z CO-MARCH S.A. Rolą Ośrodka jest udział w zdalnej opiece poprzez rekrutację podopiecznych, obsługę wypożyczeń sprzętu, ewidencjonowanie oraz udzielanie instruktażu podopiecznym w zakresie jego obsługi. Programem zostało objętych 20 mieszkańców Suwałk.
- **Realizacja Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”**. Ośrodek realizował zadanie wynikające z Priorytetu III. Usługi wspierające i rehabilitacyjne, działanie 3.4. „Pomoc w domu” w ramach prac społecznie-użytecznych. Usługi kierowane do rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych, polegające na świadczeniu wsparcia w codziennych obowiązkach domowych z wyłączeniem opieki nad osobą niepełnosprawną. Z pomocy skorzystała 1 rodzina w wymiarze 20 godzin.
- **Program Osłonowy „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzi-**

nie” – z Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej pozyskano kwotę 48 651 zł na działania terapeutyczno-edukacyjno-wspierające rodziny uwikłane w przemoc.

- We współpracy z SIS „Alternatywa” przy udziale środków PFRON i sponsorów zorganizowano **VIII Regionalny Bal Andrzejkowy „Czary Mary zmieniamy świat na wesoło”**. W spotkaniu integracyjnym uczestniczyły ok. 533 osoby niepełnosprawne z 21 ośrodków Województwa Podlaskiego i Warmińsko Mazurskiego (środowiskowe domy samopomocy, domy pomocy społecznej, warsztaty terapii zajęciowej).
- Akcje społeczne:
 - **„Akcja tornister”** – 31 sierpnia 2017 r. przedstawiciele Grupy AVIVA w ramach wsparcia podopiecznych Ośrodka – jako laureata III edycji konkursu „To dla mnie ważne” po raz drugi wręczyli 40 dzieciom tornistry wraz z wyposażeniem. Wyprawki szkolne zakupione zostały w ramach zbiórki wśród pracowników firmy i przygotowane zostały zgodnie z oczekiwaniami dzieci zawartymi w listach i rysunkach przesłanych do sponsora;
 - We współpracy z SIS „Alternatywa” przy udziale środków PFRON zorganizowano **XXVI Spartakiadę Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski** w dniu 6 grudnia 2017 r. na Hali OSiR w Suwałkach. W spotkaniu integracyjnym uczestniczyło 468 dzieci i młodzieży do lat 18 z 15 placówek i szkół z terenu miasta Suwałk;
 - **„Szlachetna Paczka”** – Ośrodek we współpracy z Centrum Organizacji Pozarządowych zrekrutował 72 rodziny wymagające pomocy i wsparcia;

- **„Świąteczna paczka dla bezdomnego”** pracownicy Ośrodka włączyli się w akcję organizowaną przez Spółdzielnię Socjalną „Perspektywa” w Suwałkach. W ramach prowadzonej zbiórki wśród pracowników mieszkańców Noclegowni przekazano artykuły higieniczne i środki czystości;
- **„Paczki świąteczne”** – w ramach ogólnopolskiej akcji zorganizowanej w Suwałkach przez Chrześcijańską Służbę Charytatywną z Warszawy, 70 dzieci z rodzin objętych opieką asystenta wzięło udział w spotkaniu, na którym otrzymały paczki z odzieżą i słodyczami.

Działania innych placówek pomocy społecznej

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza

w Suwałkach funkcjonuje na podstawie decyzji Wojewody Podlaskiego Nr PS-I.9432.7.2012. KL z dnia 3 stycznia 2012 r. – jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą, typu interwencyjno-socjalizacyjnego, instytucjonalną formą pieczy zastępczej. Trafiają do niej dzieci przywożone przez Policję lub Straż Graniczną bezpośrednio z interwencji, jak też na podstawie postanowień Sądu Rejonowego w Suwałkach III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich. Są to małoletni i nieletni pochodzący z rodzin przeżywających trudności w opiece i wychowaniu dzieci, dysfunkcyjnych (niewydolnych wychowawczo i niezaradnych życiowo, nadużywających napojów alkoholowych, zaniedbujących potrzeby dzieci itp.). W 2017r. dysfunkcje rodziny powodujące umieszczenie dzieci w Placówce związane były z nadużywaniem napojów alkoholowych, chorobami psychicznymi, rażącymi zaniedbaniami opiekuńczo-wychowawczymi oraz powrotami z rodzin zastępczych.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Suwałkach zgodnie z art. 93 ust. 4 ustawy

z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697, poz. 60, poz.1292 i poz. 2217 oraz z 2018 r. poz. 107):

- ✓ zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- ✓ realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- ✓ umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- ✓ podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- ✓ zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- ✓ obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- ✓ zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Zgodnie ze standardami, placówka posiada 30 miejsc, w tym 20 socjalizacyjnych oraz 10 interwencyjnych dla dzieci i młodzieży.

W 2017 roku w placówce przebywało ogółem 41 wychowanków (w tym 10 przyjętych z interwencji Policji). W ciągu roku do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Suwałkach przyjęto jedenastu nowych wychowanków: sześciu z powodu rozwiązania rodziny zastępczej, trzech podopiecznych z domów rodzinnych oraz dwóch chłopców przeniesionych z innych ośrodków. Placówkę opuściło sześciu wychowanków, w tym: do domu rodzinnego powróciło trzech oraz trzech pełnoletnich podopiecznych opuściło placówkę w związku z procesem usamodzielnienia.

Placówka dba o jakość i stale podnosi standard usług opiekuńczo-wychowawczych.

Miesięczna odpłatność za jedno dziecko umieszczone w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Suwałkach w 2017 r. wyniosła 5 910,71 zł.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Suwałkach stale współpracuje z następującymi instytucjami:

- ✓ ośrodkami pomocy społecznej na terenie całego kraju w zakresie kierowania wychowanków do odpowiednich placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz ich usamodzielnienia jak również w celu zapewnienia opieki zastępczej dzieciom, które nie mają szans na powrót do rodziny naturalnej.
- ✓ sądami i kuratorami w zakresie sporządzania opinii okresowych dotyczących zachowania i postępów w nauce dzieci przebywających w placówce, sporządzania wniosków w sprawach dotyczących zmiany postanowień sądu, zmiany środków wychowawczych.
- ✓ Komendą Miejską Policji w Suwałkach w zakresie przesłuchiwanie wychowanków w charakterze świadków lub uczestników czynów karalnych (kradzieży, włamań, pobić, zastraszania itd.), prowadzenia pogadek dotyczących bezpieczeństwa na drogach, zagrożenia uzależnieniami, interwencji w przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa.
- ✓ Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Suwałkach oraz Zespołem Specjalistów Sądowych w Augustowie w zakresie specjalistycznych opinii, sporządzania orzeczeń kwalifikacyjnych wychowankom, u których badania psychologiczne wykazały upośledzenie umysłowe, zaburzenia zachowania itp.
- ✓ organizacjami wyznaniowymi i kościołami – w tym z poszczególnymi parafiami, szcze-

gólnie z Parafią pw. Bł. Anieli Salawy – w zakresie oddziaływania resocjalizacyjnego na rodziców naturalnych, dzieci przebywających w placówce, pomocy materialnej i usługowej ubogim rodzicom wychowanków.

- ✓ szkołami podstawowymi, gimnazjami, szkołami branżowymi, liceami i technikami w zakresie kształcenia wychowanków, wyrównywania opóźnień dydaktycznych, skoordynowanych oddziaływań wychowawczych.
- ✓ Poradniami lekarskimi ogólnymi i specjalistycznymi w zakresie opracowania diagnozy lekarskiej, zastosowania odpowiedniego leczenia.
- ✓ szpitalami.

Dom Pomocy Społecznej „Kalina” ma zasięg ponadlokalny i specjalizuje się w opiece nad osobami przewlekle somatycznie chorymi, zapewniając całodobową profesjonalną opiekę oraz różnorodne formy terapii, rehabilitacji i wypoczynku. Praca terapeutyczno-opiekuńcza z mieszkańcami Domu polega na opracowywaniu i realizowaniu w porozumieniu z każdym mieszkańcem indywidualnego planu wspierająco-opiekuńczego. Zajęcia są różnorodne, opracowywane indywidualnie i grupowo – z zakresu malarstwa, rysunku, haftu, dziewiarstwa, origami, ergoterapii, socjoterapii, muzykoterapii, teatroterapii, sylwo-terapii oraz ćwiczeń ogólnousprawniających.

XIV Międzynarodowe Animacje Teatralne

Dom prowadzi również działalność integrującą mieszkańców ze społecznością lokalną dzięki wsparciu finansowemu i kadrowemu Stowarzyszenia Przyjaciół Domu Pomocy Społecznej „Kalina”. Są to między innymi Międzynarodowe Animacje Teatralne, Biegi Integrycyjne, Spotkania Rodzinne, w których od lat uczestniczy po kilkaset osób, w tym również osoby niepełnosprawne spoza granic kraju.

Dom dysponuje 195 miejscami. W 2017 r. w DPS „Kalina” przebywały osoby z 38 gmin z północno wschodniej Polski, przy czym 100 osób pochodziło z Suwałk, 11 osób z gminy Suwałki, 9 z Augustowa, 6 osób z gminy Krasnopol, po 5 osób z Olecka i gminy Bakałarzewo oraz gminy Przerost, 4 osoby z Gołdapi, po 3 osoby z Siemiatycz, Puńska oraz gmin Wiżajny, Świętajno i Kalinowo. Pozostali mieszkańcy to pojedyncze osoby z innych gmin ościennych. Najliczniejszą grupę mieszkańców, bo aż 79%, stanowiły osoby, które przekroczyły 60 rok życia, w tym około 34% stanowiły osoby po osiemdziesiątym roku życia. Większość tych mieszkańców wykazywała znaczne ograniczenie sprawności psychofizycznej, co wiązało się ze zwiększonym zapotrzebowaniem na różnego rodzaju usługi.

W 2017r. mieszkańcami opiekowała się 113 osobowa załoga wspierana stażystami, praktykantami, wolontariuszami, co pozwoliło utrzymać wskaźnik zatrudnienia pracowników na wymaganym poziomie 0,5 na jednego mieszkańca.

Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS „Kalina” w 2017 roku wynosił 2 986,60 zł i był konkurencyjny w porównaniu do innych tego typu placówek w Polsce.

Od listopada 2017 roku w ramach struktury organizacyjnej Domu Pomocy Społecznej „Kalina” działa Dom Dziennego Pobytu „Kalinka”. Jest to miejsce, przeznaczone dla 15 nie-

aktywnych zawodowo mieszkańców Suwałk w wieku powyżej 60 lat, którzy ze względu na wiek, choroby lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Placówka funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00-17:00.

Dom Dziennego Pobytu „Kalinka” realizuje następujące usługi:

- ✓ zapewnia dzienną opiekę,
- ✓ dwa posiłki, w tym jeden gorący w formie obiadu,
- ✓ terapię zajęciową,
- ✓ zajęcia ogólnousprawniające,
- ✓ dostęp do kultury i rekreacji.

Dom Dziennego Pobytu „Kalinka” spełnia bardzo ważną rolę, ponieważ kompleksowo zaspokaja potrzeby ludzi starszych, aktywizując ich i wypełniając czas wolny, nie izolując równocześnie od własnego środowiska. Wspólne prace, rozmowy, spacer, uroczyste spotkania zbliżają ludzi do siebie. To często rodzi nowe znajomości i przyjaźnie. Wspólne przedsięwzięcia kulturalne, towarzyskie i terapeutyczne mają istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne. Wyzwalają one wiarę we własne siły, poczucie świadomości bycia potrzebnym.

Inne działania podejmowane przez miasto Suwałki

Od 1 września 2013 roku zaczął funkcjonować w Suwałkach Program „Suwalska Rodzina PLUS”. Jest to kompleksowy Program zmierzający do polepszenia warunków życiowych rodzin wielodzietnych, zwłaszcza dzieci i młodzieży wychowującej się w tych rodzinach oraz rodzinach zastępczych poprzez wsparcie ich procesu wychowawczego.

W tym czasie przyjęto 1 120 wniosków o wydanie karty „Suwalska RODZINA PLUS” dla 5 564 osób. Jednocześnie do współpracy przy

realizacji ww. programu przystąpiło 36 prywatnych przedsiębiorców, którzy proponują posiadaczom karty „Suwalska RODZINA PLUS” zniżki, w zakresie od 2% do 30% na swoje towary i usługi.

Program ma na celu:

- ✓ promocję modelu rodziny wielodzietnej oraz działań na rzecz wzmocnienia jej pozytywnego wizerunku,
- ✓ poprawę warunków życia rodzin wielodzietnych,
- ✓ zwiększenie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach wielodzietnych.

24 września 2014 roku uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach dokonano zmian w funkcjonowaniu Programu, z mocą obowiązującą od 1 listopada 2014 roku. Dzięki zmianom rozszerzono katalog ulg dostępnych dla wszystkich posiadaczy kart „Suwalska RODZINA PLUS” (brak podziału na rodziny z trójką dzieci oraz rodziny z czwórką i więcej dzieci), umożliwiono

indywidualne korzystanie z ulg, jak również rozszerzono katalog ulg oferowanych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach.

Instrumentami umożliwiającymi realizowanie celów Programu jest zapewnienie rodzinom wielodzietnym:

- ✓ 50% ulgi na zakup ulgowego, imiennego biletu miesięcznego za przejazdy autobusami komunikacji miejskiej na terenie Miasta Suwałk - mogą korzystać tylko dzieci i młodzież
- ✓ 50% ulgi na zakup biletów wstępu do Aquaparku (część basenowa, saunowa i grot solna),
- ✓ 50% ulgi na zakup biletów wstępu do Muzeum Okręgowego,
- ✓ 50% ulgi na zakup biletów wstępu na imprezy organizowane przez Suwalski Ośrodek Kultury,
- ✓ 50% ulgi na zakup biletów wstępu na ścianę wspinaczkową i usługi instruktora,
- ✓ 50% ulgi na zakup biletu wstępu do siłowni Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach,
- ✓ 50% ulgi na wypożyczenie sprzętu wodnego (kajaki, rowery wodne, łódki) w Ośrodku Sportu i Rekreacji w Suwałkach,
- ✓ 50% ulgi na wynajem kortów tenisowych do celów indywidualnych,
- ✓ 50% ulgi za pobyt dziecka w żłobku prowadzonym przez Miasto Suwałki,
- ✓ 50% ulgi za pobyt dziecka w przedszkolu prowadzonym przez Miasto Suwałki,
- ✓ 50% ulgi za wstęp na lodowisko miejskie i wypożyczenie łyżew,
- ✓ bezpłatnych szczepień przeciwko rakowi szyjki macicy organizowanych przez Prezydenta Miasta Suwałk,
- ✓ innych ulg przyznawanych przez podmioty przystępujące do Programu,

- ✓ rodzinom wielodzietnym zapewnia się dodatkowe preferencje w czasie naboru do żłobka i przedszkola.

Od 1 stycznia 2016 r. Spółdzielnia Społeczna „Perspektywa” prowadzi Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia dla Osób Nietrzeźwych, Uzależnionych i Bezdomnych w Suwałkach. W swych działaniach, obejmujących dużą liczbę odbiorców, wywodzących się ze środowisk patologicznych z terenu miasta Suwałk, realizuje zadania profilaktyczne, opiekuńcze i medyczne. Ośrodek oferuje wsparcie i pomoc osobom nietrzeźwym i uzależnionym oraz zapewnia opiekę lekarską do czasu wytrzeźwienia. 133 osoby bezdomne znalazły schronienie i opiekę w Noclegowni dla bezdomnych mężczyzn, która jest częścią struktury organizacyjnej Ośrodka.

Od czasu przejęcia opieki nad osobami nietrzeźwymi i bezdomnymi zauważalna jest poprawa stanu zdrowia wśród osób przebywających w Noclegowni oraz ograniczenie spożycia alkoholu wśród podopiecznych. Egzekwowanie Regulaminu Noclegowni, a także nadzór i kontrola ze strony opiekunów, przy dużym udziale oferowanego przez Spółdzielnię wsparcia motywacyjno-terapeutycznego, pozwoliło także niektórym osobom na całkowite zerwanie z nałogiem.

Wśród głównych zadań, jakie realizuje Spółdzielnia znajduje się:

- ✓ terapia indywidualna, grupowa i zajęciowa dla osób nietrzeźwych, uzależnionych i bezdomnych oraz spotkania duszpasterskie dla tych osób – motywujące do wyjścia z bezdomności i nałogu,
- ✓ telefon zaufania i punkt konsultacyjny – porady prawne i psychologiczne, z których może skorzystać każdy mieszkaniec Suwałk,

- ✓ prowadzenie kampanii informacyjnej na temat uzależnień – rozwieszanie plakatów, roznoszenie ulotek na terenie miasta Suwałki oraz w Pogotowiu dla Osób Nietrzeźwych,
- ✓ podstawowa pomoc osobom bezdomnym, polegająca na możliwości korzystania z noclegu i ze świetlicy, gdzie udostępniona jest odzież, środki czystości, opieka medyczna, kuchnia.

Polityka Senioralna w mieście Suwałki

Suwalska Rada Seniorów

Od stycznia 2015 roku działa Suwalska Rada Seniorów, pierwsza tego typu rada w województwie podlaskim, powołana z inicjatywy suwalskiego oddziału Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów oraz Stowarzyszenia Uniwersytet Trzeciego Wieku w Suwałkach. Suwalska Rada Seniorów posiada charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny. Jej głównym celem jest reprezentowanie seniorów i opracowanie wspólnie z władzami miasta rozwiązań przyjaznych osobom starszym. Radę tworzy dziewięć osób – siedmiu zgłoszonych i wybranych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty działające na rzecz osób starszych oraz dwie osoby wskazane przez Prezydenta Miasta Suwałk. Kadencja trwa dwa lata.

W ramach realizacji Programu Działań Na Rzecz Seniorów na lata 2016-2020 w mieście Suwałki prowadzone są działania zmierzające do poprawy jakości życia osób w wieku emerytalnym. Miasto Suwałki w 2017 roku dofinansowało z budżetu miasta placówki aktywności, przeznaczone dla seniorów 60+ czyli tzw. Kluby Seniora.

Na terenie Miasta działają dwa Kluby Seniora. Każdy klub przystosowany jest na 15 miejsc.

Seniorzy podczas „Dni Suwałk 2017”

Suwałski Klub Seniora na Osiedlu Północ, ul. Chopina 6a, 16-400 Suwałki

Suwałski Klub Seniora na Osiedlu Północ działa od 1 lutego 2016 r. Prowadzony jest przez Stowarzyszenie Aktywności Społeczno-Artystycznej „Nie Po Drodze”. Działania w Klubie odbywały się 4 razy w tygodniu po 4 godziny dziennie, prowadzone przez doświadczonych instruktorów i specjalistów z danych dziedzin. Klub oferuje szereg działań edukacyjnych, kulturalno-oświatowych, sportowo-rekreacyjnych, warsztaty rozwoju osobistego itp. Miasto w 2017 roku wsparło działalność Suwałskiego Klubu Seniora na Osiedlu Północ kwotą 117 500 zł.

Ponadto Suwałski Klub Seniora na Osiedlu Północ w ramach rządowego Programu Wiejskiego „Senior+” na lata 2015-2020 został również wsparty łączną kwotą 9 512 zł, z czego 7 400,16 zł pochodziło z budżetu centralnego i 2 111,84 zł z budżetu miasta Suwałk.

Z oferty Suwałskiego Klubu Seniora na Osiedlu Północ w 2017 roku skorzystało około 78 seniorów.

Klub Seniora Centrum, ul. Kościuszki 71, 16-400 Suwałki

Klub Seniora Centrum swoją działalność prowadzi od 2016 roku. Prowadzony jest przez Stowarzyszenie Kulturalne KOSTROMA oraz Suwałskie Stowarzyszenie Klubu Abstynentów FILAR. W swojej działalności Klub proponuje szereg działań przeznaczonych Seniorom 60+ poprzez uczestnictwo w zajęciach komputerowych, wokalistycznych, koordynacyjno-ruchowych, rękodzielniczych i arteterapii. Ww. zajęcia odbywają się dwa razy w tygodniu. W ciągu roku w zajęciach w Klubie wzięło udział około 150 seniorów. Realizacja zadań została dofinansowana z budżetu Suwałk kwotą 42 500 zł.

Ponadto z budżetu miasta Suwałk zostały dofinansowane/sfinansowane zadania promujące zdrowe starzenie się i profilaktykę wieku starczego, aktywność fizyczną i kulturalną seniorów, na łączną kwotę 17 940 zł.

Nieodpłatna Pomoc Prawna

Na terenie Miasta Suwałk w 2017 roku funkcjonowały trzy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej:

- ✓ przy ul. Kościuszki 71 prowadzony przez organizację pozarządową Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT,
- ✓ przy ul. Sejneńskiej 13 oraz ul. Kościuszki 71 prowadzone przez radców prawnych/adwokatów wskazanych przez okręgową radę adwokacką i radę okręgowej izby radców prawnych.

Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje osobie fizycznej, która:

- ✓ w okresie 12 miesięcy poprzedzających zwrócenie się o udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i wobec której w tym okresie nie wydano decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia,
- ✓ posiada ważną Kartę Dużej Rodziny, o której mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ✓ uzyskała zaświadczenie, o którym mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- ✓ posiada ważną legitymację weterana albo legitymację weterana poszkodowanego, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa,
- ✓ nie ukończyła 26 lat,

- ✓ ukończyła 65 lat,
- ✓ w wyniku wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej znalazła się w sytuacji zagrożenia lub poniosła straty,
- ✓ jest w ciąży.

Udzielono łącznie 1 070 porad. Łączny koszt prowadzenia i utrzymania placówek wyniósł 183 572,09 zł, finansowane w całości z budżetu państwa.

Żłobek miejski

W 2017 r. Miasto Suwałki w ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH plus” 2017 pozyskało środki finansowe w wysokości 343 416,00 zł, pozwalające na bieżące utrzymanie miejsc w jednostce. Obecnie Żłobek Miejski w Suwałkach mieści się przy ul. Andersa 10 i ul. Kamedulskiej 3 i dysponuje 205 miejscami dla najmłodszych.

Ponadto od grudnia 2016 r. w Żłobku Miejskim w Suwałkach realizowany jest projekt pn. „Aktywni rodzice – szczęśliwe dzieci” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Głównym celem projektu jest zwiększenie aktywności zawodowej wśród 72 osób zamieszkałych na terenie miasta Suwałk sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3, powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dziecka lub pozostających bez zatrudnienia. Celem projektu jest utworzenie grupy żłobkowej dla 24 dzieci, której funkcjonowanie i wyposażenie zostanie sfinansowane w ramach projektu. Wartość projektu – 987 916,25 zł.

Podmioty niepubliczne prowadzące działalność w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w 2017 r.

W 2017 r. na terenie miasta Suwałk działalność z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 prowadziło 7 żłobków niepublicznych: Żłobek Niepubliczny „Bajlandia”, Żłobek Niepubliczny „Emelek”, Żłobek Niepubliczny „Chatka Puchatka”, Żłobek Niepubliczny „Mały Żak”, Żłobek Niepubliczny „Krecik”, Żłobek Niepubliczny „Biedroneczka”, Żłobek Niepubliczny „Jedyneczka”. Łącznie w niepublicznych żłobkach jest 141 miejsc dla dzieci najmłodszych.

Ponadto Spółdzielnia Socjalna „Jedyneczka” zatrudnia również dziennych opiekunów, którzy pod swoją opieką mają dziesięcioro maluchów.

Żłobek miejski, dzieci podczas spaceru

2.3. Oświata

Organizacja przedszkoli, szkół i placówek oświatowych

W roku szkolnym 2017/2018 miasto Suwałki prowadziło następujące publiczne jednostki oświatowe: 10 przedszkoli (9 samodzielnych i 1 specjalne), 9 szkół podstawowych (2 samodzielne, 5 z oddziałami gimnazjalnymi, 1 funkcjonująca w zespole szkół oraz 1 specjalna), 2 gimnazja funkcjonujące w zespołach szkół, 6 dotychczasowych gimnazjów funkcjonujących w szkołach podstawowych (5 ogólnodostępnych i 1 specjalne), 1 samodzielne liceum ogólnokształcące, 5 zespołów szkół (w tym: 1 zespół szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej, 1 zespół szkoły ponadgimnazjalnej z gimnazjum, 3 zespoły szkół ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych), Suwalski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, 1 ośrodek szkolno-wychowawczy (internat, przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum, zasadnicza szkoła zawodowa/branżowa szkoła I stopnia, szkoła przysposabiająca do pracy) oraz Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną.

Do ewidencji placówek i szkół niepublicznych prowadzonej przez miasto Suwałki wpisane zostały 24 szkoły niepubliczne, w tym 23 z uprawnieniami szkół publicznych oraz 1

bez uprawnień szkół publicznych. Ponadto, w ewidencji obecnie figuruje 17 placówek niepublicznych oraz 12 przedszkoli (w tym 1 specjalne i 1 z oddziałami integracyjnymi).

Tabela 2.3.1 Liczba oddziałów i uczniów w przedszkolach i poszczególnych typach szkół.

Typ placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Przedszkola i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	78	1863
Szkoły podstawowe	225	5038
Gimnazja	54	1257
Szkoły ponadgimnazjalne	121	3059
Specjalny ośrodek	37	189
Szkoły dla dorosłych	6	79
Razem	521	11485

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września 2017 r.

W roku szkolnym 2017/2018 w Suwałkach, do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych uczęszczało 1 863 dzieci. Do szkół podstawowych uczęszczało 5 038 dzieci. Liczba uczniów w gimnazjach wyniosła 1 257. W szkołach ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych uczyło się 3 059 uczniów, natomiast w szkołach dla dorosłych kształciło się 79 słuchaczy. Dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych kształcą się w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym. W 2017 r. placówka ta przyjęła ogółem 189 uczniów. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Suwałkach w roku szkolnym 2017/2018 obejmowała poradnictwem 22 161 dzieci i młodzieży z miasta i terenu powiatu. W roku szkolnym 2017/2018 w ogólnodostępnych szkołach podstawowych funkcjonowały 22 oddziały integracyjne i 8 oddziałów integracyjnych w dotychczasowych gimnazjach.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach

Do 5 oddziałów integracyjnych funkcjonujących w przedszkolach uczęszczało 22 dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Na poziomie szkół podstawowych (SP10) funkcjonuje 6,5 oddziału sportowego i 10 oddziałów z rozszerzeniem sportowym (5 w SP11, 4 w SP4 i 1 w SP7). Na poziomie dotychczasowego gimnazjum (G7) funkcjonują 2 oddziały sportowe i 3 oddziały z rozszerzeniem sportowym (G5).

Zajęciami w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka objętych zostało 77 dzieci w łącznym wymiarze 104 godzin.

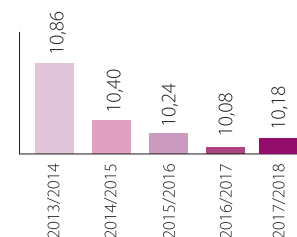
W latach 2015-2017 nastąpił spadek liczby uczniów w suwalskich szkołach o 2,52%, natomiast liczba etatów nauczycielskich spadła o 1,90%.

Tabela 2.3.2 Liczba uczniów i etatów nauczycieli w latach 2015-2017

	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Etaty nauczycieli	1150,29	1136,47	1128,39
Uczniowie	11 782	11 464	11 485

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września 2015 r.-2017 r.

Wykres 2.3.1 Liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski w latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Kadra pedagogiczna

Od 1 września 2017 r. w przedszkolach i we wszystkich typach szkół, placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie miasta Suwałk zatrudnionych było ogółem 1 193 nauczycieli (1 128,39 etatów).

Tabela 2.3.3 Struktura kadry pedagogicznej placówek oświatowych z podziałem na stopnie awansu zawodowego oraz wymiar zatrudnienia

Stopień zawodowy	Liczba nauczycieli ogólnie	2017/2018	
		pełnozatrudnionych	niepełnozatrudnionych
		1 079	114
Bez stopnia awansu zawodowego	8	1 193	
Stażyści	22		
Kontraktowi	126		
Mianowani	200		
Dyplomowani	837		

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września 2017 r.

Egzaminy zewnętrzne w 2017 r.

Egzamin gimnazjalny

Egzamin gimnazjalny odbył się w dniach 19-21 kwietnia 2017 r. Ogółem do egzaminu gimnazjalnego przystąpiło 616 uczniów (z gimnazjów prowadzonych przez miasto Suwałki). W Gimnazjum nr 8 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 w Suwałkach w 2017 r. egzamin gimnazjalny nie odbył się, ponieważ nie funkcjonowała klasa III gimnazjum dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Spośród suwalskich gimnazjów wyróżniają się wyniki Gimnazjum nr 3 (język polski, historia i WOS, język angielski, język niemiecki, język rosyjski, matematyka) oraz Gimnazjum nr 6 (przedmio-

ty przyrodnicze, historia i WOS, matematyka, język angielski).

W skali staninowej w części humanistycznej z języka polskiego najwyższą pozycję osiągnęły Gimnazjum nr 3 – wynik bardzo wysoki i Gimnazjum nr 4 – wynik wysoki, a z historii i wiedzy o społeczeństwie – Gimnazjum nr 3 – wynik wysoki.

W skali staninowej w części matematyczno-przyrodniczej z matematyki najwyższe pozycje osiągnęły Gimnazjum nr 3 i Gimnazjum nr 6 – wynik wysoki, natomiast z przedmiotów przyrodniczych wszystkie szkoły osiągnęły wynik średni.

W skali staninowej z języka angielskiego oraz z języka niemieckiego najwyższą pozycję osiągnęło Gimnazjum nr 3 (język angielski – wynik wysoki, język niemiecki – wynik najwyższy).

Egzamin maturalny

W 2017 r. egzamin maturalny został przeprowadzony w maju i czerwcu. Natomiast egzaminy poprawkowe odbyły się w sierpniu 2017 r. Ogółem do obowiązkowego egzaminu maturalnego przystąpiło 733 uczniów ze szkół prowadzonych przez miasto Suwałki. W liceach ogólnokształcących zdawalność egzaminu maturalnego jest wysoka, najwyższa w III Liceum Ogólnokształcącym na poziomie 98,8%.

Egzamin maturalny z języka polskiego (68,8%) i matematyki (78,1%) najlepiej napisali uczniowie III Liceum Ogólnokształcącego. Egzamin z języka angielskiego (84,1%) i języka niemieckiego (90,8%) najlepiej wypadł w I Liceum Ogólnokształcącym.

Technika osiągnęła niższe wyniki od liceów ogólnokształcących. Wśród techników najwyższe średnie z części pisemnej z języka polskiego osiągnęło Technikum nr 4, natomiast

z języka angielskiego i matematyki – Technikum nr 3 w Zespole Szkół Technicznych.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe (nowy egzamin) w 2017 r. został przeprowadzony dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczych szkół zawodowych, techników i szkół policealnych.

Egzaminy zewnętrzne

Analiza oraz szczegółowe wyniki egzaminów zewnętrznych w roku szkolnym 2016/2017 znajdują się w „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Mieście Suwałki za rok szkolny 2016/2017”, udostępnionej na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Suwałkach: <http://um.suwalki.pl/dla-mieszkanca/oswiata/>.

Stypendia Prezydenta Miasta Suwałk

W 2017 r. na podstawie uchwały nr XXI/251/2016 z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie realizacji Programu wspierania rozwoju uczniów zdolnych „Zdolny Suwałczanin”, uczniowie (mieszkańcy Suwałk) szkół podstawowych i gimnazjów mogli (po spełnieniu warunków określonych w Regulaminie przyznawania stypendium Prezydenta Miasta Suwałk za szczególne osiągnięcia w nauce lub

sporcie – stanowiącym załącznik do uchwały) otrzymać stypendium za szczególne osiągnięcia w nauce lub sporcie.

Uczniowie mogli otrzymywać równolegle dwa stypendia („naukowe” i „sportowe”), poza uczniami szkół ponadgimnazjalnych, którzy stypendium „sportowe” uzyskiwali na podstawie innej uchwały (XXXVII/397/2013 z 28 maja 2013 r. w sprawie określenia zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzaju i wysokości stypendiów sportowych oraz nagród i wyróżnień w Mieście Suwałki).

Stypendium za szczególne osiągnięcia w nauce i/lub sporcie (uzyskane w roku szkolnym 2016/2017) otrzymało łącznie 102 uczniów: 39 ze szkół podstawowych, 52 z gimnazjów i 11 ze szkół ponadgimnazjalnych.

Łącznie, w formie stypendium Prezydenta Miasta Suwałk za szczególne osiągnięcia w nauce i/lub sporcie uzyskane w roku szkolnym 2016/2017, wypłacono uczniom kwotę 88 500 zł.

Programy realizowane przez miasto Suwałki

Decyzją Prezydenta Miasta Suwałk w okresie od września 2017 r. do czerwca 2018 r. 5-godzinny oddział przedszkolny (14 funkcjonującym w szkołach podstawowych zostały przyznane bezpłatne zajęcia dodatkowe w wymiarze 2 godzin dziennie (ponad podstawę programową). Dzięki temu oddziały przedszkolne były czynne 7 godzin dziennie. Łącznie zostało zrealizowanych 5 600 godzin.

W roku szkolnym 2017/2018 realizowany był Program na rzecz wsparcia dzieci z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera i ich rodzin „NIEBIESKI PROMYK”. Celami programu „Niebieski promyk” była m.in. wszechstronna pomoc dzieciom i młodzieży z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera oraz ich rodzicom.

W ramach programu „Niebieski promyk” zostało udzielone wsparcie w formie:

- ✓ 2 godzin rewalidacji tygodniowo dla każdego dziecka posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na autyzm, w tym Zespół Aspergera, uczęszczających do przedszkoli i szkół ogólnodostępnych lub z oddziałami integracyjnymi prowadzonych przez Miasto Suwałki oraz 22 godziny rewalidacji tygodniowo dla dzieci ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Suwałkach posiadających ww. orzeczenie. Zajęcia odbywały się od 12 lutego 2018 r. do 25 maja 2018 r.
- ✓ punktów konsultacyjnych dla rodziców w Przedszkolu nr 8, Szkołach Podstawowych nr 10 i 11, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- ✓ warsztatów przedstawiających metody pracy z uczniem z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera zorganizowanych przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Suwałkach,
- ✓ szkoleń dla nauczycieli,
- ✓ ogólnodostępnych szkoleń, warsztatów i lekcji otwartych w zakresie pracy z dziećmi z autyzmem, w tym Zespołem Aspergera.

W ramach ww. programu zrealizowano około 362 godzin zajęć rewalidacyjnych i 38 godzin konsultacji (w ramach punktów konsultacyjnych).

W ramach Konkursu „Rozwijam swoje pasje”, w roku szkolnym 2017/2018, Prezydent Miasta Suwałk dofinansował 13 projektów realizowanych w suwalskich szkołach. Celem konkursu było m.in.: rozwijanie kreatywności oraz talentów i zdolności uczniów, możliwości twórczego zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, inspirowanie dzieci i mło-

Laureaci Olimpiady Geograficznej

dzieży do rozwijania działalności pozaszkolnej i aktywizowania środowiska lokalnego. Najciekawsze projekty mogły uzyskać dofinansowanie w kwocie do 5 000,00 zł. Dofinansowanie otrzymali uczniowie następujących szkół: Szkoły Podstawowej nr 2 im. Aleksandry Piłsudskiej w Suwałkach, Szkoły Podstawowej nr 7 w Suwałkach, Szkoły Podstawowej nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. Olimpijczyków Polskich w Suwałkach, Zespołu Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach, Zespołu Szkół Technicznych w Suwałkach.

Dofinansowane projekty dotyczyły m.in.: przygotowania wystawy prac plastycznych i fotografii prezentujących zabytki i ciekawe miejsca w Suwałkach, prezentacji wierszy, piosenek i legend o Suwalszczyźnie; zachęcania uczniów do czytania poezji; realizacji spektakli teatralnych; wędrowek śladami przeszłości pod kątem wielokulturowości Suwałk; warsztatów animacji; powstania koła strzeleckiego; profesjonalnych warsztatów filmowych; stworzenia „Galerii pod schodami”; zajęć z profesjonalnego odręcznego rysunku „z natury”.

Projekty powstały z inicjatywy uczniów i były przez nich realizowane. Łączny koszt dofinansowanych projektów: 49 954,00 zł.

W 2017 r. na podstawie Uchwały nr XX/229/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie przyjęcia Programu wspierania rozwoju uczniów zdolnych „Zdolny Suwałczanin” w 6 suwalskich szkołach odbywały się zajęcia naukowe przygotowujące uczniów do udziału w konkursach lub olimpiadach przedmiotowych. Zajęcia realizowane były w ramach rozstrzygniętego Konkursu na dofinansowanie realizacji pozalekcyjnych i pozaszkolnych zajęć naukowych dla uczniów zdolnych ze szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki. Dofinanso-

wanie z budżetu miasta Suwałk otrzymało 12 projektów na łączną kwotę 27 253,14 zł.

Głównym celem konkursu jest tworzenie warunków dla rozwoju uzdolnień uczniów, stymulowanie rozwoju uczniów zdolnych, motywowanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, turniejach, zachęcanie uczniów do poszerzania wiedzy poza program nauczania oraz rozwijania swoich umiejętności w nauce, wsparcie finansowe działań na rzecz uczniów zdolnych. Wnioskodawcami o dofinansowanie zajęć naukowych w ramach ww. konkursu byli nauczyciele ze szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki. Zajęcia naukowe są adresowane do uczniów zdolnych ze szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki, zamieszkałych w Mieście Suwałki.

Ponadto w ramach realizacji ww. uchwały w 2017 r. w Parku Naukowo-Technologicznym Polska-Wschód w Suwałkach odbywały się również zajęcia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z terenu Miasta Suwałk, uzdolnionych w zakresie chemii. Zajęcia pn. „Chemia jest wszędzie” odbywały się w okresie od stycznia do marca 2017 r. Zajęcia adresowane były do uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie chemii pragnących kształcić się dalej w kierunku chemii lub nauk pokrewnych, np. medycyna, farmacja, biologia. Podczas zajęć uczniowie doskonalili swoje umiejętności poznane podczas zajęć w szkole, a także zapoznali się z nowymi metodami, jak również sami wykonywali doświadczenia praktykując poznane techniki, np. destylację.

Dzięki nowoczesnemu wyposażeniu, które posiada Laboratorium Badania Produktu Chemicznego Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach młodsi naukowcy poznali takie metody jak: oznaczanie gęstości, lepkości, automatyczne miareczkowanie czy

chromatografię gazową. Dzięki indywidualnej pracy w laboratorium uczniowie zdobyli większe doświadczenie w pracy laboranta.

W ramach realizacji ww. uchwały w 2017 r. w I Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Konopnickiej w Suwałkach zorganizowane zostały pozalekcyjne zajęcia matematyczne dla uczniów kl. II i III gimnazjów oraz kl. I szkół ponadgimnazjalnych uzdolnionych w zakresie matematyki.

W ramach ogłoszonych przez Prezydenta Miasta Suwałk konkursów „Innowacyjn@ i przyjazn@ bibliotek@” oraz „Innowacyjn@ i przyjazn@ świetlic@” w 2017 r. Prezydent nagroził 6 szkół. Nagrodzone szkoły otrzymały środki finansowe od 2 000,00 zł do 5 000,00 zł. (łączna wartość – 18 000,00 zł.)

Głównym celem konkursu „Innowacyjn@ i przyjazn@ bibliotek@” było:

- ✓ promowanie i podkreślenie znaczenia czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży,
- ✓ propagowanie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu,

- ✓ zachęcenie uczniów do bezpośredniego kontaktu z ludźmi kultury i sztuki oraz ich efektami/wytworami.

Głównym celem konkursu „Innowacyjn@ i przyjazn@ świetlic@” było:

- ✓ podkreślenie znaczenia prowadzonych zajęć dydaktyczno-wychowawczych przez świetlice szkolne oraz zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia,
- ✓ propagowanie bezpiecznych form spędzania wolnego czasu poprzez włączanie się uczniów w działania rozwijające intelekt, umiejętności manualno-artystyczne i zdolności sportowe,
- ✓ promowanie wśród dzieci i młodzieży aktywnego trybu życia, dbałości o zdrowie.

Finansowanie oświaty

W 2017 r. dochody „oświaty” osiągnęły poziom 106 486,5 tys. zł, co stanowi 27,13% ogólnych dochodów budżetu miasta, w tym część oświatowa subwencji ogólnej wyniosła 90 044,02 tys. zł. Wydatki „oświaty” wyniosły 142 449,6 tys. zł i stanowiły 35,12% ogólnych wydatków budżetu miasta.

II Gala Uczniów Zdolnych w SOK w Suwałkach

W 2017 r. dla szkół niepublicznych i niepublicznych przedszkoli oraz szkół publicznych prowadzonych przez inne podmioty niż jednostka samorządu terytorialnego Miasto Suwałki przekazało dotację w wysokości 16 615 854,58 zł.

Tabela 2.3.4 Wydatki miasta na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą w latach 2015-2017
(w tys. zł) wraz z wydatkami majątkowymi.

Ogółem	Lata		
	2015	2016	2017
	132 356	141 256	142 449

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Miasta Suwałk w latach 2015-2017

W ramach wspierania działalności szkół w zakresie pomocy materialnej uczniom, samorząd suwalski w 2017 roku udzielił 8 551 uczniom pomocy materialnej na łączną kwotę 2 003 360,49 zł, w tym:

- ✓ 1 732 uczniów otrzymało stypendia socjalne oraz zasiłki szkolne na łączną kwotę 1 032 201,00 zł,

- ✓ 80 uczniów otrzymało dofinansowanie na zakup podręczników szkolnych w ramach programu „Wyprawka szkolna” na łączną kwotę 18 031,09 zł.
- ✓ 6 739 uczniów otrzymało dofinansowanie na zakup podręczników szkolnych i materiałów ćwiczeniowych na łączną kwotę 953 128,40 zł.

Tabela 2.3.5 Stypendia oraz zasiłki przyznawane uczniom w 2016 i 2017 roku

Typ stypendium	Liczba wypłaconych wana na stypendia stypendiów		Kwota wydatków na stypendia (w złotych)	
	2016	2017	2016	2017
Stypendia szkolne o charakterze socjalnym	2029	1702	1 069 361	1 013 601
Zasiłki szkolne	21	30	13 630	18 600

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 2.3.7 Projekty realizowane przez miasto Suwałki w 2017 r.

Placówka objęta projektem	Tytuł projektu	Wartość całkowita projektu	Zakres projektu
Jednostki oświatowe z terenu subregionu suwalskiego, w tym jednostki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki	„DOBRY ZAWÓD – FAJNE ŻYCIE – popularyzacja kształcenia zawodowego w województwie podlaskim”	Ogólna wartość projektu: 6 057 435,03 zł (w tym dla Miasta Suwałki: 75 031,00 zł; dla SODN – 90 420,00 zł)	Projekt skierowany do uczniów, nauczycieli i rodziców gimnazjalistów oraz do przedstawicieli szkół zawodowych w regionie. Lider projektu: Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr Partnerzy projektu: Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, Miasto Suwałki, Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Białymstoku, Łomżyńskie Forum Samorządowe, Miasto Bielsk Podlaski, Suwalski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Suwałkach. Zakres projektu: 1. Udział nauczycieli w seminariach poświęconych problematyce kształcenia zawodowego; 2. Udział szkolnej kadry odpowiedzialnej za doradztwo zawodowe w spotkaniach poświęconych tematyce powiązań profili nauczania szkół kształcenia zawodowego oraz zawodów przez nie oferowanych z rzeczywistymi potrzebami rynku pracy; 3. Doradztwo edukacyjno-zawodowe indywidualne oraz grupowe dedykowane uczniom. 4. Spotkania mentoringowe z pracodawcami dla uczniów. Spotkania będą miały na celu wzbudzenie motywacji wśród młodzieży do aktywnego planowania własnej ścieżki rozwoju; 5. Udział uczniów w wizytach studyjnych w przedsiębiorstwach, będących liderami branż charakterystycznych dla danego subregionu, połączonych z wizytami w szkołach kształcenia zawodowego, gdzie odbywa się nauka zawodu na tych właśnie kierunkach; 6. Wsparcie dedykowane rodzicom uczniów polegające na spotkaniach z doradcami zawodowymi i kadrami szkół zawodowych. Celem spotkań będzie zwrócenie uwagi na rolę i zadania rodziców w procesie wyboru przyszłego zawodu przez ich dziecko, ze wskazaniem możliwych dróg i sposobów wsparcia w wyborze dalszej ścieżki edukacyjnej; 7. Udział uczniów w konkursach dedykowanych różnym zawodom, w których wygrać będą mogli niezwykle atrakcyjne nagrody; 8. Udział uczniów w targach edukacyjno-zawodowych, podczas których zapoznają się z aktualną ofertą edukacyjną szkół kształcenia zawodowego; 9. Udział w organizowanych eventach promocyjnych dedykowanych poszczególnym branżom i zawodom.

Zespół Szkół nr 10 w Suwałkach po termomodernizacji

Zakończenie roku szkolnego maturzystów w I LO

Miasto Suwałki/Złobek Miejski w Suwałkach	Aktywni rodzice – szczególnie dzieci	Całkowita wartość projektu: 987 916,25 zł Dofinansowanie UE: 893 684,25 zł	Głównym celem projektu jest zwiększenie aktywności zawodowej wśród 72 osób zamieszkałych na terenie Miasta Suwałk sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dziecka lub pozostających bez zatrudnienia. W projekcie mogą wziąć udział rodzice/opiekunowie prawni przebywający na urlopie macierzyńskim/rodzicielskim/wychowawczym lub osoby pozostające bez zatrudnienia pełniące funkcje wychowawcze nad dziećmi w wieku do lat 3, mogą to być zarówno matki i ojcowie oraz osoby niepełnosprawne. Ponadto w ramach projektu dostosowano i wyposażono pomieszczenia do potrzeb dzieci, w tym częściowo wyposażenie zmywalni, kuchni i łazienki, wyposażano salę dla dzieci m. in. w zabawki, pomoce dydaktyczne. Dodatkowo w ramach projektu został częściowo wyposażony plac zabaw.
---	--------------------------------------	---	---

Lider Projektu: Miasto Suwałki Partnerzy projektu: Powiat Suwalski, Powiat Sejnenski, Powiat Augustowski, Powiat Moniecki, Powiat Grajewski, Stowarzyszenie „Euroregion Niemen”	Zintegrowany projekt pn. „Rozwój kompetencji kadr subregionu suwalskiego”	Całkowita wartość projektu: 30 666 552,40 zł Budżet projektu dla Miasta Suwałki: 7 189 934,00 zł	Projekt skierowany jest do osób dorosłych. W ramach jego realizacji uczestnicy otrzymają tzw. „Bony na szkolenie”, w ramach których będą mogli uczestniczyć, m.in. w kwalifikacyjnych kursach zawodowych, kursach umiejętności zawodowych, studiach podyplomowych, szkoleniach i kursach uzupełniających lub podwyższających umiejętności.
--	---	---	--

Tabela 2.3.8 Średni roczny koszt nauczania jednego ucznia w jednostkach oświatowych publicznych (bez wydatków majątkowych), dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki

Typ placówki	2016	2017
Przedszkola (z rozdz. 80149)	10 600	8 399
Szkoły podstawowe + świetlice + stołówki (z rozdz. 80150)	7 650	7 939
Gimnazja + stołówki (z rozdz. 80150)	9 352	8 801
Szkoły podstawowe specjalne + świetlice + stołówka	36 222	35 121
Gimnazja specjalne	45 350	57 602
Licea ogólnokształcące (bez liceum z oddziałami integracyjnymi, bez rozdz. 80150)	7 911	8 388
Szkoły zawodowe wraz z centrami kształcenia ustawicznego i praktycznego (bez rozdz. 80150)	8 194	7 830
Szkoły zawodowe specjalne	32 932	34 548

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Dom Studenta na ul. Szkolnej 2 w Suwałkach

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach

Uczelnia powstała 15 lipca 2005 r. na mocy decyzji Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2005 r. 3 października 2005 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Suwałkach oficjalnie rozpoczęło naukę ok. 500 studentów, z czego blisko połowa w systemie studiów dziennych na kierunkach: finanse i bankowość

oraz rolnictwo. Wraz z upływem lat następował systematyczny rozwój uczelni, która obecnie kształci ok. 1500 studentów na 3 Wydziałach (Wydział Politechniczny, Wydział Ochrony Zdrowia i Wydział Humanistyczno-Ekonomiczny), łącznie na 13 kierunkach: I stopnia (bezpieczeństwo wewnętrzne, pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne, kosmetologia, budownictwo, transport, zarządzanie i inżynieria produkcji, pedagogika, ekonomia, finanse i rachunkowość oraz filologia) oraz II stopnia (ekonomia oraz bezpieczeństwo wewnętrzne).

Zaplecze dydaktyczne stanowi budynek po byłym Urzędzie Wojewódzkim w Suwałkach, mieszczący się przy ul. Noniewicza 10, przekazany na potrzeby szkoły przez władze miasta Suwałk. Ponadto miasto Suwałki przekazało na potrzeby PWSZ teren i budynek przy ulicy Ogrodowej, a także w 2011 roku szkoła otrzymała budynek Bursy Szkolnej przy ul. Szkolnej 2. Bursa została gruntownie wyremontowana i obecnie znajduje się w niej Dom Studenta, który dysponuje 182 miejscami noclegowymi dla wykładowców, studentów, a także uczniów. Studenci PWSZ korzystają również z bazy Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach.

W ramach uczelni od 2014 r. funkcjonuje Centrum Transferu Technologii, które stało się ośrodkiem badawczo-rozwojowym oraz dydaktycznym, inicjującym ścisłą współpracę pomiędzy środowiskiem naukowym, studentami oraz przedsiębiorcami.

W ramach Uczelni funkcjonują również m. in.:

- ✓ **Uniwersytet Dzieciątę** – każdego roku w ramach zajęć uczestniczy w nim około 90 dzieci z całego regionu. Uniwersytet Dzieciątę ma zachęcać uczniów szkół podstawowych do poznawania świata oraz pomóc w uzyskaniu odpowiedzi na pytania nurtujące najmłodszych. Celem jest pobudzenie zainteresowania dzieci problematyką przyrodniczą, medyczną, ekonomiczną oraz społeczną,
- ✓ **VII Liceum Ogólnokształcące** z oddziałami dwujęzycznymi,
- ✓ **Akademicki Zespół Szkół.**

2.4 Kultura

Miasto Suwałki prowadzi następujące instytucje kultury: Suwalski Ośrodek Kultury, Bibliotekę Publiczną im. Marii Konopnickiej, Mu-

IV Międzynarodowy Plener Rzeźbiarski „Teatr” – tworzenie rzeźby św. Romualda (archiwum CSW & Galeria Andrzeja Strumiły w Suwałkach)

zeum Okręgowe. Wspiera też stowarzyszenia i fundacje, które realizują przedsięwzięcia kulturalne stanowiące uzupełnienie pakietu ofert i usług kulturalno-artystycznych skierowanych do mieszkańców miasta, regionu i turystów.

Działalność instytucji kultury

Suwałski Ośrodek Kultury

Suwałski Ośrodek Kultury jest wiodącą w Suwałkach instytucją w zakresie upowszechniania kultury. Organizuje imprezy kulturalne, prowadzi zajęcia edukacyjne, warsztaty i konsultacje w dziedzinach: muzyki, śpiewu, tańca, plastyki i fotografii, teatru, kultury tradycyjnej.

W galeriach prowadzonych przez SOK zaprezentowano w 2017 r. ogółem 43 wystawy, z tego w: Galerii Sztuki Współczesnej „Chłodna 20” – 7 wystaw, w Galerii Fotografii PAcamera – 6, w Galerii „Na Marmurach” – 5, w Galerii Jednego Obrazu – 10, w Galerii Patio SOK – 8, w Galerii Foyer SOK – 5 wystaw. Do najważniejszych należy zaliczyć:

- ✓ w Galerii Sztuki Współczesnej „Chłodna 20”:
 - Radosław Jastrzębski, „Cicer cum caule” – malarstwo
 - Andrzej Zujewicz, „Naturalnie” – malarstwo
 - III Suwałski Salon Sztuki
 - Mariola Wawrzusiak „Refugium” – wystawa rzeźby
 - Alytus w Suwałkach – malarstwo
- ✓ w Galerii Fotografii PAcamera:
 - „Łomżyńskie środowisko fotograficzne” – wystawa zbiorowa
 - Jowita Mormul, „Trzynaście kluczy” – fotografie
 - Anita Andrzejewska, „Moja radość życia” – fotografie
 - Stanisław J. Woś in memoriam
- ✓ w Galerii Jednego Obrazu:

- wystawa prac Marii Kazancewej i Michaiła Soldatienkowa, artystów z Czerniachowska
- Waldemar Brzeziński i Marek Giersa „Podróż sentymentalna” – fotografie
- Autyzm na co dzień – wystawa prac pokonkursowych
- wystawa grafik artystycznych Estery Prugar
- ✓ w Galerii „Na Marmurach”:
 - „Miasto i ludzie” – wystawa poplenerowa IV Suwałskiego Pleneru Malarskiego
 - „Teraz my II”, wystawa prac młodzieży z Pracowni Plastycznej CENTRUM
- ✓ w Galerii Patio SOK:
 - Zdzisław Beksiński – grafika komputerowa, wystawa ze zbiorów D. Matyjasza
 - „Drogi Kontrkultury”: wystawa multimedialna
 - Andrzej Strumiłło „LOT” – malarstwo
- ✓ w Galerii Foyer SOK
 - Andrzej Strumiłło „Tajga” – fotografie
 - „Andrzej Wajda in Memoriam” wernisaż dwóch wystaw fotograficznych w pierwszą rocznicę śmierci artysty
 - „Podejdź bliżej” – prace laureatów 13. edycji konkursu fotografii dokumentalnej BZ WBK Press Foto 2017

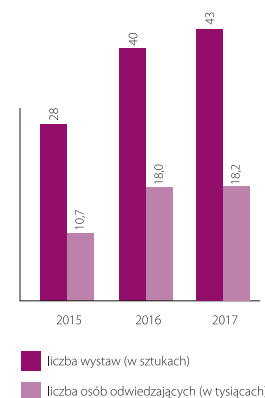

XIV Ogólnopolskie Spotkania z Monodramem „O Złotą Podkowie Pegaza”
(fot. Andrzej Zujewicz)

„Zuzia i przyjaciele” premiera muzyczno-tanecznej bajki w wykonaniu młodych artystów z kilku grup tanecznych, reż. Iryna Popova, 4 grudnia 2017 (fot. Piotr Kopiał)

Wykres 2.4.1 Wystawiennictwo w Suwałskim Ośrodku Kultury w latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji UM w Suwałkach

SOK realizował międzynarodowe i ogólnopolskie festiwale muzyczne, teatralne, taneczne i interdyscyplinarne, takie jak: X Suwałki Blues Festival, XVII Międzynarodowy Festiwal Piosenki i Tańca „Muszelki Wigier” 2017, XVI Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży „Wigraszek”, XVIII Suwałski

Jarmark Folkloru, XIV Ogólnopolskie Spotkania z Monodramem „O Złotą Podkowę Pegaza”.

Ponadto Suwałski Ośrodek Kultury był organizatorem wielu imprez o znaczeniu regionalnym i lokalnym, kluczowe z nich to między innymi: cykl Spotkania Teatralne „Za Kurtynką”, „Sobota Teatralna z fabryką monodramów”, „Niedziela Teatralna”, cykl koncertów w ramach Filharmonii Suwałk, Koncerty Muzyczne „Na Dywaniku u Marii”. Ponadto SOK zrealizował: XVII Letnią Filharmonię AUKSO, III Festiwal „Soulwałki Gospel Workshop”, Koncerty „Przy Fontannie”, Konfrontacje Wokalne „Świetlik”, XVII Kaziuk Suwałski, 29. Suwałskie Prezentacje Artystyczne – Wiosenny Tygiel Sztuk, „Marzeńtańce”, Widowisko taneczno-teatralne ZPiT „Suwałszczyzna” – „W podsuwałskiej oberży”, „Dzień Dziecka – karuzela wrażeń”, „Powitanie Łata”, X Suwałski Maraton Szantowo-Folkowy „Z nurtem Czarnej Hańczy”, Jarmark Świąteczny, IX Świetlikowe Kolędowanie, Jarmark Kamedulski, 5-lecie Suwałskiego Ośrodka Kultury, benefis prof. Andrzeja Strumiłły.

Tabela 2.4.1 Liczba uczestników wybranych festiwali, konkursów, przeglądów organizowanych przez SOK w latach 2014-2017

Impreza	Liczba uczestników			
	2014	2015	2016	2017
Suwalskie Prezentacje Artystyczne „Marzeńtańce”	1 000	650	1 500	1 500
Kaziuk Suwalski	2 000	5 500	5 000	2 500
Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży „Wigraszek”	4 900	8 133	5 000	5 500
Suwałki Blues Festival	20 450	15 025	15 000	15 000
Lato na Chłodnej	3 000	1 500	–	–
Suwalski Maraton Szantowo-Folkowy	2 000	1 000	1 000	2 000
Ogólnopolskie Spotkania z Monodramem „O Złotą Podkowie Pegaza”	1 500	1 084	1 560	1 590
Jarmark Kamedulski	12 000	12 930	20 000	20 000
Suwalski Jarmark Folkloru	2000	500	1 000	1000
XII Międzynarodowy Festiwal Piosenki i Tańca „Muszelki Wigier”	1 000	927	1 500	1000
Festiwal Fantastyki „Portal Północny Wschód”	1 000	1 095	1 000	–
Cykl koncertów muzycznych „Na Dywaniku u Marii”	1030	1500	2 050	3 150
Filharmonia Suwałk	1164	621	4 379	3 992
Razem:	49 030	46 944	58 989	57 232

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W Suwalskim Ośrodku Kultury prowadzi się edukacja kulturalna i artystyczna, działają zespoły amatorskie, kluby, grupy zainteresowań. Łącznie w SOK prowadziło działalność 68 zespołów, klubów i grup, z tego w dziedzinie teatru – 12 w 4 pracowniach, w dziedzinie sztuk pięknych (plastyka) – 13 w 4 pracowniach, w dziedzinie muzyki i śpiewu – 15 w 5 pracowniach, w dziedzinie tańca – 21 w 5 pracowniach, w dziedzinie folkloru i rękodzieła – 10 w 3 pracowniach.

Wybrane zespoły działające w pracowniach artystycznych:

- ✓ w zakresie muzyki i śpiewu: m.in. THE WAY / Milena Band, Dino Jazz Band, „SUDDA-FEN”, Goldies Oldies, „Blues Friends”, „Wakacyjna Grupa Wujka Gienka”, „The Fret”, BLUE EXPRESS, ODNOWA, Klub miłośników gitary, Chór Seniora Canto, Studio Piosenki „Świetlik”, Miejska Orkiestra Dęta,

- ✓ w zakresie tańca ludowego: Zespół Pieśni i Tańca „Suwalszczyzna” – w tym grupy: reprezentacyjna „Filary”, „Patroni”, „Dinozaury”, „Dzieci Suwalszczyzny”, Kapela ZPIT „Suwalszczyzna”,
- ✓ w zakresie tańca współczesnego: zespoły i grupy w ramach Studia Tańca Nowoczesnego: „Dotyk”, Studia Tańca „Dance Academy”, Studia Tańca „Flex”, Studia Tańca „Radość”,
- ✓ w zakresie sztuk pięknych: Pracownia Plastyczna „Centrum”, Pracownia malarstwa, Pracownia Sztuk Pięknych, Pracownia Ilustracji i Rysunku,
- ✓ w zakresie folkloru i rękodzieła: Pracownia folkloru, pracownie rękodzieła i rzemiosła,
- ✓ w zakresie teatru: zespoły i grupy w ramach pracowni teatralnych „Lustro”, „Przytulisko wyobraźni”, Teatr Lalki i Aktora, „Teatr Efemeryczny”.

Suwalaska Orkiestra Kameralna

Suwalaska Orkiestra Kameralna w 2017 roku wykonała 19 koncertów: 6 koncertów z cyklu Filharmonia Suwałk, 4 koncerty – z okazji Inauguracji Roku Strumiły, 5-lecia Suwalskiego Ośrodka Kultury oraz podczas Jarmarku Kamedulskiego i III Suwalskiej Gospel Workshop, 3 koncerty z cyklu „Przy fontannie”, 6 audycji edukacyjnych dla uczniów w tym z pokazem tanecznym, których wysłuchało 9 102 osoby.

Muzeum Okręgowe

Głównym celem działalności jest gromadzenie i prezentacja materialnych dóbr kultury. Muzeum prowadzi ponadto prace badawcze i naukowe w zakresie archeologii, etnografii, historii, sztuki, a także działalność wystawienniczą i edukacyjną. Kieruje też działalnością swoich oddziałów: Muzeum im. Marii Konopnickiej oraz Centrum Sztuki Współczesnej – Galerię Andrzeja Strumiły. Wiodącymi imprezami cyklicznymi były: Noc Muzeów oraz Piknik Kawalerskijski – Dni Kawalerskie. Placówka, w ramach działalności oświatowej, organizuje także lekcje muzealne oraz realizuje konferencje o charakterze naukowym i popularyzacyjnym.

Wystawiennictwo:

- ✓ W „Resursie”, głównej siedzibie Muzeum Okręgowego, prezentowano 3 wystawy stałe: „Najstarsze dzieje. Suwalszczyzna i wschodnie Mazury od schyłku epoki lodowej do upadku Jaćwieży”, „Na dziejowym trakcie” – wystawa historyczna, „Alfred Wierusz-Kowalski” oraz 6 wystaw czasowych: „Wybrane nabytki, dary, depozyty Działu Sztuki z lat 2006-2016”, „Zdzisław Beksiński. Retrospekcja”, „Witold Urbanowicz”, wystawa kolekcjonerska historycznych zabytków ruchomych, „Alojzy Nawrat”, „Sola Christus, Sola Fide – Ewangeliści na Suwalszczyźnie”.

- ✓ W Muzeum im. Marii Konopnickiej w Suwałkach prezentowana była wystawa stała: „Maria Konopnicka 1842-1910. Za zamkniętymi drzwiami czasu” oraz 2 wystawy czasowe: „Przez tęsknotę... O Marii Stanisławie Konopnickiej z Wasiłowskich” i wystawa plenerowa poświęcona Ofiarom Obławy Augustowskiej 1945 r.
- ✓ W Centrum Sztuki Współczesnej – Galerii Andrzeja Strumiły prezentowana była wystawa stała: „Psalmy” (prace Andrzeja Strumiły) oraz 5 wystaw czasowych: „Andrzej Strumiły. Malarstwo i rysunek, Dziennik A4” oraz „Malarstwo” Andrzeja Strumiły (wystawy z okazji 90 urodzin Artysty), fotografii Piotra Malczewskiego „Mongolia. Kraina błękitu i przestrzeni”, plakatów poetyckich Juliusza Erazma Bolka „Obrazy ze słów”, malarstwa Karola Karwowskiego, Przemysława Karwowskiego, Romana Borawskiego „Chaos, Kosmos, Labirynty”.

Roczna frekwencja w obiektach Muzeum wyniosła łącznie 23 656 osób, w tym w głównej siedzibie – 14 399 osób, w Muzeum im. M. Konopnickiej – 7 120 osób, w Centrum Sztuki Współczesnej – Galerii Andrzeja Strumiły – 2 137 osób.

Występ tancerzy zespołu ROKVA w ramach XVII Międzynarodowego Festiwalu Piosenki i Tańca „Muszelki Wigier 2017” (fot. Piotr Kopciał)

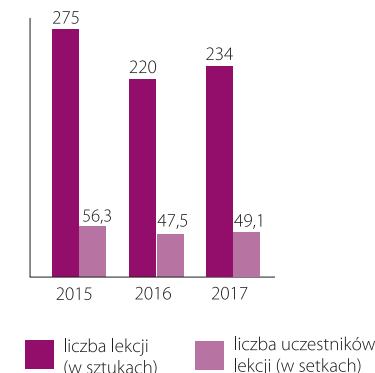
Zbiory muzeum w 2017 roku powiększyły się o 61 eksponatów, w tym m.in.: w Dziale Historii o 35 eksponatów, w Dziale Archeologii o 2, w Dziale Sztuki o 6 eksponatów.

Do Działu Archeologii przyjęto 400 depozytów oraz zabytki z miejscowości Krukówek–136 eksponatów. Do Działu Historii przyjęto zakupioną unikalną fotografię lotniczą Suwałk z maja 1919 r. Do Działu Sztuki zakupiono 3 obrazy Alfreda Wierusza-Kowalskiego „Śmiejąca się dziewczyna”, „Orszak wieśniaków” i „Wilki w nocy”. Do zbiorów działu trafiły także 3 obrazy Czesława Tańskiego. Zbiory Działu Etnografii powiększyły się o 864 klatki negatywów archiwum Eugeniusza Iwańca.

Muzeum prowadzi ożywioną działalność oświatową – w 2017 r. zrealizowano 158 lekcji muzealnych, w których uczestniczyło 3 358 osób (w Muzeum Okręgowym 1 833 osoby w 78 zajęciach, w Muzeum im. M. Konopnickiej 858 osób w 44 zajęciach, w CSW & GAS – 667 osób w 36 zajęciach). Dodatkowo 107 osób wzięło udział w bezpłatnych zajęciach muzealnych w czasie wakacji i ferii zimowych. Do najważniejszych imprez zrealizowanych przez Muzeum Okręgowe należały:

- ✓ Noc Muzeów' 2017 w 3 obiektach muzealnych;
- ✓ Wydarzenia związane z Rokiem Andrzeja Strumili;
- ✓ XVII Piknik Kawalerski – Dni Kawalerskie (w programie: konkurs sprawności kawalerskiej, konkursy władania szablą i lancą, pokaz łucznictwa konnego, konkursy w skokach przez przeszkody);
- ✓ Gra miejska „W drodze do Niepodległości” (scenariusz oparty został na wydarzeniach z lat 1918–1919 na Suwalszczyźnie);
- ✓ Cykl spotkań w ramach wystawy czasowej twórczości Zdzisława Beksińskiego.

Wykres 2.4.2 Liczba lekcji muzealnych i ich uczestników w latach 2015-2017

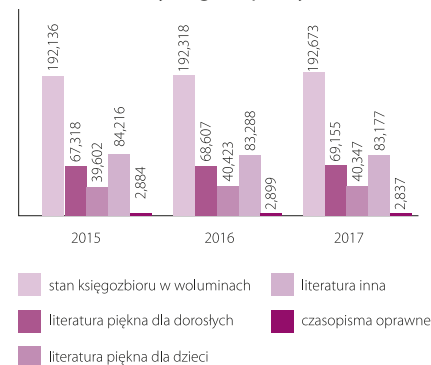
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej w Suwałkach

Sieć placówek bibliotecznych przedstawia się następująco: siedziba główna (wraz z Oddziałem dla Dzieci (Pracownia „Smykałka”) i redakcją Dwutygodnika Suwalskiego) – ul. Plater 33 A, Filia nr 1 – ul. Szpitalna 60, Filia nr 2 – ul. Klonowa 41, Filia nr 3 – ul. Północna 26 oraz Midicentrum przy ul. Witosa 4 A. Dysponuje bogatym księgozbiorem, w tym obejmującym dorobek kulturalny i społeczno-gospodarczy miasta Suwałk i regionu. Prowadzi działalność oświatową i upowszechnieniową poprzez udostępnianie książki, prasy, informacji o mieście i regionie – w formie tradycyjnej i elektronicznej. Służy pomocą placówkom bibliotecznym na terenie powiatu suwalskiego, wspierając je pod względem metodycznym (kursy i pomoc instruktazowa, materiały do działalności oświatowej itp.), organizuje lekcje biblioteczne. Prowadzi działalność oświatową, w tym organizuje spotkania autorskie połączone z promocją wydawnictw tematycznie związanych z Suwałkami i regionem, posiada stałą wystawę geologiczną „Ziemia zapisana w skałach”

oraz prezentuje wystawy czasowe (fotograficzne, numizmatyczno-filatelistyczne, podręczników i zbiorów o charakterze bibliofilskim). Ponadto w ramach ogólnopolskiej akcji literackiej „Cała Polska czyta dzieciom” organizuje imprezę cykliczną pn. „Suwalczanie czytają dzieciom” oraz kolejną edycję konkursu „Suwalskie limeriki latem”.

Wykres 2.4.3 Księgozbiór Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w latach 2015-2017 (w tys. egzemplarzy)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Księgozbiór – na koniec 2017 r. księgozbiór przedstawiał się następująco: 192 673 wydawnictw zwartych, woluminy prasy oprawnej – 2 837 jednostek, zbiory specjalne – 15 726 jednostek inwentarzowych, tytuły prasy bieżącej – 91. Księgozbiór wzrósł o 6 891 woluminów o wartości 99 009,35 zł, w tym z zakupów – 3 775 wol., 1 774 z darów, ekwiwalentów i innych źródeł – 1 312. Struktura księgozbioru: literatura piękna dla dorosłych – 69 155 wol., literatura piękna dla dzieci – 40 347 wol., literatura inna – 83 171 wol. W 2017 r. ubytkowano ze zbiorów 6 568 wol. Zbiory specjalne (audiowizualne, dokumenty elektroniczne, mapy, nuty, dokumenty życia społecznego) wynosiły łącznie 15 726 jednostek inwentarzowych.

Zajęcia w Midicentrum (archiwum Dwutygodnika Suwalskiego)

Czytelnictwo i udostępnianie księgozbioru – w ciągu roku zarejestrowano 12 004 użytkowników i 91 083 odwiedzin. Wypożyczalnie zarejestrowały 10 681 czytelników (30% to dzieci i młodzież) i 91 083 odwiedzin w wypożyczalniach. Wypożyczono 210 579 książek. Czytelnie odwiedziło 8 506 użytkowników, którzy skorzystali z 10 181 pozycji książkowych i z 33 321 czasopism bieżących. Zbiory specjalne udostępniono 11 577 razy, ze stanowisk internetowych skorzystały 9 882 osoby. Udzielono 6 884 informacji, w tym 2 671 elektronicznie. Bibliotekę, jej filie oraz Midicentrum odwiedziło w 2017 r. łącznie 128 032 osoby.

Biblioteka realizowała wystawy i przeprowadziła szereg akcji oraz innych wydarzeń kulturalnych. W 2017 roku funkcjonowała jedna wystawa stała pt. „Historia Ziemi zapisana w skałach” oraz zrealizowano 11 wystaw czasowych w sali im. J. Towarnickiej i w galerii „Na schodach” oraz w pracowni „Smykałka”; 14 prezentacji okolicznościowych w „Zaułku” (I piętro). W ciągu roku odbyło się też 27 spotkań z autorami i promocji nowo wydanych książek, 11 spotkań w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki „Czwartkowe Obgadywania”. Biblioteka zorganizowała m.in. imprezy i cykle: spotkania w ramach obchodów Roku Czar-

nej Hańczy, Noc Bibliotek pn. „Biblioteka jest kobietą”, akcję „Odjazdowy Bibliotekarz”, akcję upowszechniającą czytelnictwo „Przeczytaj i obejrzyj”, 2 koncerty wokalnemuzyczne, 1-dniową akcję społeczno-edukacyjną „Żywa biblioteka”, przygotowano półkę „Książka z kluczem”, działania w ramach obchodów 90-lecia urodzin prof. Andrzeja Strumiłły (zajęcia edukacyjne, wystawa ilustracji do książek autorstwa Strumiłły, wystawa książek ze zbioru Jubilat), wkładka biograficzna w Dwutygodniku Suwalskim, zestawienie biograficzne, wystawa filatelistyczna), debatę pn. „Rozwijamy skrzydła Polski lokalnej”, kolejną akcję z cyklu „Narodowe Czytanie” („Wesele” Stanisława Wyspiańskiego) w holu Cinema Lumiere, a także akcję czytelnictwa dla osadzonych w Areszcie Śledczym. W ramach corocznej kampanii promocyjnej „Cała Polska czyta dzieciom” zorganizowano XVII edycję tej akcji pn. „Suwalczanie czytają dzieciom” w Szkole Podstawowej nr 10 w Suwałkach. Przeprowadzono XI edycję konkursu literackiego „Suwalskie limeriki latem”, którego tematem przewodnim była muzyka bluesowa ze względu na jubileuszową edycję Suwałki Blues Festiwal. Zostały także zorganizowane konkursy – recytatorski pt. „Śmieszna sprawa” dla dzieci szkół podstawowych, plastyczny pt. „Sny Marii Konopnickiej” oraz „Wakacje z Rekiem na Suwalszczyźnie”.

Biblioteka realizowała ponadto zadania biblioteki powiatowej na obszarze powiatu suwalskiego w oparciu o porozumienie pomiędzy Miastem Suwałki i Powiatem Suwalskim.

W 2017 r. ukazało się 26 bezpłatnych numerów „Dwutygodnika Suwalskiego” w nakładzie po 5 000 egz. rozprowadzanych na terenie miasta (placówki handlowe, hotele, placówki kultury, Centrum Informacji Turystycznej i in.). Prowadzono stronę internetową

czasopisma (www.dwutygodniksuwalski.pl) umożliwiającą aktualizację informacji częściowo w wersji papierowej.

Działania w zakresie realizacji zadań i przedsięwzięć kulturalnych prowadziły również:

- ✓ Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia (państwowa placówka kształcenia artystycznego), obecnie realizuje zadania w obiekcie po kapitalnym remoncie, z nową salą na 350 miejsc,
- ✓ stowarzyszenia kulturalne oraz inne jednostki realizujące zadania na terenie miasta.

Samorząd Miasta Suwałki współpracował również z następującymi związkami kombatanckimi: Suwalską Radą Kombatantów i Osób Represjonowanych, zrzeszającą następujące organizacje: Suwalski Obwód Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” – Inspektorat, Związek Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego – koło miejskie, Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy – Górników, Związek Inwalidów Wojennych oraz Związek Sybiraków, a także z kołem miejskim Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych i Związkiem Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy w ramach realizacji kalendarium obchodów świąt państwowych, wojskowych i rocznic historycznych w Suwałkach w 2017 roku.

Finansowanie kultury

Bardzo ważnymi narzędziami wspierającymi lokalne środowisko twórcze są przyznawane przez Prezydenta Miasta Suwałki ze środków budżetu miejskiego stypendia w dziedzinie kultury oraz doroczne nagrody Miasta Suwałki w dziedzinie kultury, nagrody jubileuszowe oraz „Mecenas Kultury Suwałki”.

Stypendia Miasta Suwałki otrzymały:

- ✓ Sławomir Filipowicz i Mariola Mitros na realizację projektu „Opracowanie ewidencyjne oraz informacyjne dokumentacji

życia i działalności twórczej Andrzeja Strumiłły od 1927 roku do dzisiaj”,

- ✓ Karina Joanna Sosnowska na projekt o charakterze malarskim pod nazwą „Moje Suwałki. W abstrakcji”,
- ✓ Artur Urbanowicz na realizację kolejnej powieści pod tytułem: „Grzesznik”.

Nagrody doroczne i jubileuszowe Miasta Suwałki otrzymały:

- ✓ indywidualne: Anna Śliżewska, Kamila Sarcharzewska, Karolina Kuśmierz, Krzysztof Krzesicki,
- ✓ zespołowe: Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Zespół „Suwalskie Starszaki”, Suwalskie Studio Piosenki „Beciaki”,
- ✓ jubileuszowe: Mirosława Małgorzata Wojdełko, Marlena Borowska, Janusz Kopciał.

Tytuł „Mecenas Kultury Suwałki” w 2017 r. otrzymały Fabryki Mebli FORTE S.A.

W 2017 roku współpracowano przy realizacji projektów w dziedzinie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego z organizacjami pożytku publicznego i innymi podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie.

Tabela 2.4.2 Wydatki miasta na kulturę w latach 2015-2017 (w zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2015 r.	2016 r.	2017 r.
1.	Budżet miasta – wydatki ogółem	311 199 664	366 894 695	394 930 290
2.	Nakłady na kulturę ogółem	11 789 806	11 833 479	12 777 003
a	Dotacja SOK	6 364 634	6 292 518	7 196 873
	w tym nakłady wyłącznie na inwestycje	309 700	9 800	20 442
b	Dotacja Muzeum Okręgowego	2 659 533	2 273 508	3 666 103
	w tym nakłady wyłącznie na inwestycje	175 530	129 520	1 028 252
c	Dotacja Biblioteki Publicznej	2 177 816	2 362 404	2 550 827
	w tym nakłady wyłącznie na inwestycje	-	22 331	-
d	Nakłady na zadania w zakresie kultury (pozostałe):	564 822	705 158	411 833
	w tym nagrody i stypendia	90 000	69 500	96 500
	w tym dotacje dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego	85 744	89 499	117 728
3.	Procentowy udział nakładów na kulturę w strukturze wydatków budżetowych (2:1)	3,79%	3,23%	3,24%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wiodące wydarzenia i inicjatywy kulturalne

Obchody Roku Andrzeja Strumiłły w Suwałkach

O ogłoszeniu 2017 r. Rokiem Strumiłły zdecydował sejmik województwa podlaskiego. W przyjętym stanowisku podkreślono, że prof. Strumiłło jest niezwykle ważną postacią w budowaniu tożsamości, kultury i historii województwa podlaskiego.

Rok Strumiłły w Suwałkach zainaugurowano spotkaniem poprowadzonym przez

Uroczysty benefis prof. Andrzeja Strumiłły (fot. Piotr Kopiał)

Małgorzatę Sporek-Czyżewską (współzałożycielkę Fundacji „Pogranicze”) oraz koncertem Suwalskiej Orkiestry Kameralnej. W ciągu roku suwalczanie mieli okazję korzystać w wielu wydarzeniach prezentujących twórczość wybitnego i wszechstronnego artysty. Jego dorobek artystyczny został pokazany na kilku wystawach, między innymi: „Psalmy” (prezentowanej w kraju i za granicą), „Andrzej Strumiłło. Dziennik A-4” – wystawa rysunków, „Dookoła świata z Andrzejem Strumiłłą – wystawa ilustracji, rysunków i grafik; wystawa książek, albumów oraz wydawnictw, do których malarz wykonał ilustracje, wystawa fotografii do książki „Dom – Maćkowa Ruda”. Ponadto zostały zaprezentowane prace ze zbiorów Centrum Sztuki Współczesnej & Galerii Andrzeja Strumiłły i zbiorów prywatnych artysty, a następnie jego nowe prace. Suwalska Biblioteka przygotowała ze swoich zbiorów zestawienie bibliograficzne. Strumiłło wziął udział w IV Międzynarodowym Plenerze Rzeźbiarskim „Teatr” jako komisarz artystyczny. 21 października 2017 r. benefis prof. Andrzeja

Strumiłły zakończył obchody 90-lecia urodzin. Muzycznymi gośćmi wieczoru byli Voytek Prońiewicz & Duo Roszkowski oraz Orkiestra Klezmerska Teatru Sejneńskiego. W wydarzeniu uczestniczyło około 500 widzów.

„Suwałki Blues Festival”

W dniach 6-8.07.2017 r. odbyła się X jubileuszowa edycja festiwalu. Podobnie jak w latach ubiegłych główne koncerty festiwalowe odbywały się na dwóch małych i dwóch dużych scenach plenerowych w centrum miasta. Festiwalowi towarzyszyły koncerty klubowe, warsztaty i spotkania. Ogółem odbyły się 53 koncerty w wykonaniu 36 zespołów i 200 wykonawców. Główne gwiazdy to: THE ORIGINAL BLUES BROTHERS BAND (USA), DOYLE BRAMHALL II (USA), JOE LOUIS WALKER (USA), FANTASTIC NEGRITO (USA), EDDIE MARTIN BLUES BAND (Wlk. Brytania/PL), EDDIE ANGEL (Wlk. Brytania), MIKE ANDERSEN (DK), RICK ESTRIN & THE NIGHTCATS (USA), KING KING (Wlk. Brytania), THOM & THE TONE MASTERS (FR), TOM PORTMAN TRIO (IE), BELKIN & SOCHINAS BLUES DUO (LT), a także czo-

łówka polskiej sceny bluesowej, jak: MARTYNA JAKUBOWICZ & PRZYJACIELE, DŻEM (PL), NOCNA ZMIANA BLUESA & JAN BŁĘDOWSKI (PL), JAN GAŁACH BAND (PL), HOT WATER (PL). Kwalifikację Polish Blues Challenge 2018 zdobyła krakowska grupa KRAKÓW STREET BAND.

Odsłonięto kolejną płytę z nazwami największych gwiazd 9. edycji SBF w Alei Gwiazd Bluesa na ul. Chłodnej w Suwałkach.

Jarmark Kamedulski

Odbył się w dniach 4-6.08.2017 r. W ramach tej jednej z głównych i największych plenerowych imprez miejskich odbyło się wiele atrakcji, w tym: inscenizacja historyczna „Okres carski, powstania narodowe”, wręczenie Nagród Prezydenta Miasta Suwałk „Włóczni Jaćwingów” połączone z koncertem „TREVOCI – With Love”, Suwalskiej Orkiestry Kameralnej i solistów, odsłonięcie muralu na budynku przy ul. Emilii Plater 30 przedstawiającego psa Reksia, postać stworzoną przez suwalczanina Lechosława Marszałka, kiermasz rękodzieła, sztuki ludowej i tradycyjnej oraz produktów kresowych, imprezy rekreacyjne w ramach „Strefy seniora” i „Strefy zabaw dla dzieci”, występy Miejskiej Orkiestry Dętej i chóru PRIMO. Na scenie plenerowej wystąpiły gwiazdy sceny muzycznej: Sylwia Grzeszczak i zespół Enej. Na zakończenie odbył się wieczór kabaretowy z Grzegorzem Halamą. W święcie miasta uczestniczyło ok. 20 000 odbiorców.

2.5 Turystyka

W 2017 roku miasto Suwałki współpracowało przy realizacji projektów z zakresu turystyki i krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży z organizacjami pożytku publicznego i innymi podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie. Na realizację zadań

w 2017 roku w ramach otwartego konkursu ofert przeznaczono kwotę 149 985 zł.

Realizatorami zadań były następujące organizacje pozarządowe:

Suwalska Izba Rolniczo-Turystyczna w Suwałkach, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze – Oddział w Suwałkach im. Jerzego Klimko, Stowarzyszenie Miłośników Suwalskiego Parku Krajobrazowego „Kraina Hańczy” w Maleszynie – Turtulu, Stowarzyszenie Oratorium św. Jana Bosko w Suwałkach, Stowarzyszenie Kulturalne Kostroma w Suwałkach, Suwalskie Stowarzyszenie Amazonka w Suwałkach, Klub Sportowy Jaćwing Suwałki – Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących „Cross”, Polski Związek Głuchych – Oddział Podlaski w Białymstoku, Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej „Salos” w Suwałkach, Stowarzyszenie „Aktywni Suwalczanie” w Suwałkach, Związek Harcerstwa Polskiego – Chorągiew Białostocka Hufiec Suwałki i Suwalskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Suwałkach.

W 2017 roku zrealizowano następujące działania:

- ✓ Prowadzono Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach, w którym udzielano informacji turystycznej turystom, gościom i mieszkańcom Suwałk oraz sprzedawano wydawnictwa turystyczne, gadżety z logo „Pogodne Suwałki” oraz pamiątki. Odbywały się spotkania z podróżnikami oraz szkolenia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i zajęcia dla dzieci w Klubie Podróżnika.
- ✓ W ramach XVII „Lata na rowerze z PTTK” zorganizowano w okresie wakacji letnich 5 rajdów rowerowych po najciekawszych szlakach Suwalszczyzny.
- ✓ W miesiącach od lipca do września zorganizowano 11 spacerów po Suwałkach

Suwałki Blues Festival, fot. Krzysztof Mierzejewski

z przewodnikiem turystycznym PTTK szlakami suwalskich ścieżek kulturowych oraz szlakiem turystycznym im. Marii Konopnickiej „Krasnoludki są na świecie”.

- ✓ Zorganizowano wycieczkę krajoznawczą po Suwalskim Parku Krajobrazowym dla uczniów suwalskich gimnazjów – laureatów międzyszkolnego konkursu wiedzy o Suwalskim Parku Krajobrazowym.
- ✓ W ramach działania „Suwalska turystyczna rodzinka poznaje Suwalski Park Krajobrazowy” zorganizowano dla mieszkańców Suwałk w lipcu wycieczkę rowerową „Wokół jeziora Hańcza” oraz grę terenową w formie rodzinnego poznawania SPK poprzez wędrówkę z mapą i rozwiązywaniem zadań napotkanych na trasie, a w sierpniu – wycieczkę pieszą z przewodnikiem przebiegającą ścieżką poznawczą „Doliną Czarnej Hańczy”.
- ✓ Zorganizowano festyn rodzinny pn. „Rodzinne Święto radości” oraz spływ kajakowy „Czarną Hańczę” na trasie Maćkowa Ruda – Frącki.
- ✓ W okresie wakacji na Zalewie Arkadia w Suwałkach prowadzono działania z zakresu ratownictwa wodnego oraz prewencyjno-szkoleniowe dla dzieci i młodzieży oraz zorganizowano dyżury ratownika wodnego i patroli prewencyjnych.

- ✓ Dodrukowano przewodnik turystyczny po Suwałkach w języku polskim w nakładzie 3 tys. oraz wydano jego wersję angielskojęzyczną w nakładzie 1 tys. egz.
- ✓ Na sezon turystyczny wydano gazetkę turystyczną pt. „LATO 2017 w „Pogodnych Suwałkach” w nakładzie 5 tys. egz., w tym w języku polskim – 3,5 tys. egz. i języku angielskim – 1,5 tys. egz. Gazetka była bezpłatnie dystrybuowana w Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach, miejskich instytucjach kultury i sportu, obiektach noclegowych na terenie Suwałk (hotele, hostele, eurocamping OSiR).

Miasto Suwałki we współpracy z Podlaską Regionalną Organizacją Turystyczną w Białymstoku uczestniczyło w charakterze podwydawcy w targach turystycznych w Poznaniu i Chorzowie, a we współpracy z Suwalskim Ośrodkiem Kultury – w Kaliningradzie, zorganizowało stoisko promujące Suwałki Blues Festival.

Wspólnie z Centrum Informacji Turystycznej, Miasto Suwałki prezentowało oferty turystyczne, bazę noclegową i kalendarz imprez kulturalnych na targach turystycznych w Wilnie, Katowicach i Warszawie (Lato 2017) oraz na miejskich imprezach plenerowych (Suwałki Blues Festiwal, Suwalski Jarmark Folkloru, Jarmark Kamedulski i Międzynarodowy Festiwal Kulinaryny „Sąsiedzi przy stole”).

Rzeka Czarna Hańcza, fot. Krzysztof Mierzejewski

Tabela 2.5.1 Baza noclegowa w Suwałkach w 2017 roku

Nazwa obiektu	Dane adresowe	Ilość miejsc noclegowych
Obiekty skategoryzowane świadczące usługi noclegowe		
Hotel z Restauracją Akvilon***	ul. T. Kościuszki 4	22
Velvet Hotel & Restaurant***	ul. T. Kościuszki 128	64
Hotel Szysko***	ul. Innowacyjna 3	140
ZNZ ZG Logos**	ul. T. Kościuszki 120	66
Hotel LOFT 1898***	ul. Pułaskiego 24 K	131
Villa Eden***	ul. Noniewicza 37	49
Obiekty świadczące usługi hotelarskie na terenie miasta Suwałk		
Hostel „Wigry”	ul. Zarzecze 26	54
Obiekt Hotelarski „Hańcza”	ul. Wojska Polskiego 2	200
Zajazd „Cowboy”	ul. Wojska Polskiego 77	11
PKS Pokoje gościnne	ul. Wojska Polskiego 100	40
Muzeum im. Marii Konopnickiej	ul. T. Kościuszki 31	2
Zajazd „Private”	ul. Polna 9	22
„Pokoje Gościnne”	ul. Cicha 2	42
Fresco Hostel&Food	ul. Ks. Zawadzkiego 7	10
Apartamenty – Europejska	ul. Wojska Polskiego 102	40
Pola campingowe		
Eurocamping	ul. Zarzecze 26	42

Tabela 2.5.2 Najważniejsze wydarzenia turystyczne 2017 roku

Data	Wydarzenie
21-27 stycznia	48. Ogólnopolski Rajd Narciarski PTTK „Wędrówki Północy”
21 maja 16 czerwca	„Rodzinne Święto Radości” Spływ kajakowy rzeką Czarna Hańcza na odcinku Maćkowa Ruda - Frącki
1,15 i 22 lipca 5 i 12 sierpnia	XVII „Lato na rowerze z PTTK”
1, 28, 9, 29 i 30 lipca 5, 6 i 12 sierpnia 10 i 24 września	Spacerkiem po Suwałkach z przewodnikiem PTTK
3 września	61. Regaty „O Błękitną Wstęgę Jeziora Wigry” pod patronatem Prezydenta Miasta Suwałk
10 września	Międzynarodowy Konkurs Kulinaryny „Sąsiedzi przy stole”

Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach (CIT)

W 2017 r. Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach prowadziła Suwalska Izba Rolniczo-Turystyczna.

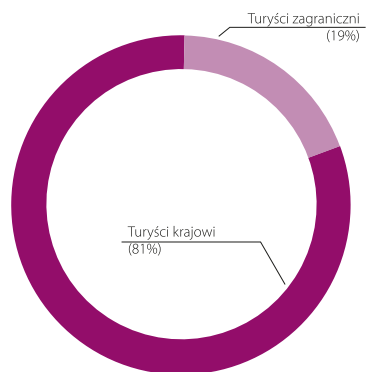
Turyści korzystający z usług CIT w Suwałkach otrzymywali informacje nt. oferty turystycznej, bazy noclegowej Suwałk i Suwalszczyzny oraz miejskiej bazy sportowo-rekreacyjnej, a także licznych wydarzeń kulturalnych. Rozdawano bezpłatne materiały i wydawnictwa turystyczne. Prowadzono sprzedaż gadżetów z logotypem „Pogodne Suwałki”, suwali, pamiątek, map, przewodników, wydawnictw regionalnych, pocztówek i wyrobów rękodzieła ludowego. Udostępniano stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu. Poza godzinami pracy CIT turyści mieli dostęp do infokiosku witrynowego z informacją turystyczną. Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach pełniło rolę głównego punktu informacji turystycznej dla turystów indywidualnych i zorganizowanych grup (wycieczek) odwiedzających Suwałki.

W okresie od czerwca do września 2017 roku Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach obsłużyło 6 088 osób, w tym turystów krajowych: 4 932 osoby (ok. 81% wszystkich turystów) i zagranicznych 1 156 osób (ok. 19% ogółu turystów).

Ulica Kościuszki w Suwałkach, fot. Krzysztof Mierzejewski

Wykres 2.5.1 Liczba turystów odwiedzających CIT w okresie czerwiec-wrzesień 2017 roku

Turyści polscy pochodzili ze wszystkich województw, największą ilość stanowili mieszkańcy woj. mazowieckiego (przede wszystkim z Warszawy) – ok. 28%, woj. śląskiego (11%), dolnośląskiego (ok. 7%) oraz woj. wielkopolskiego (pow. 6%).

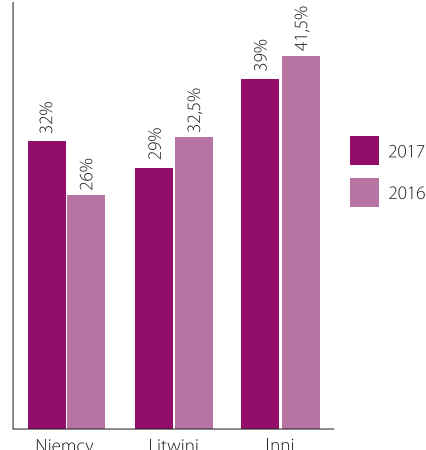
Wśród klientów CIT wyróżniali się mieszkańcy Suwałk, stanowiący ok. 27% ogółu krajowych turystów.

Turyści zagraniczni, którzy odwiedzili CIT pochodzili z 32 krajów, przede wszystkim z Europy. W statystykach dominowali obywatele Niemiec (ok. 32%). Na kolejnych miejscach znaleźli się Litwini (29%), obywatele Francji i Czech (5%) oraz Anglii i Estonii (ok. 3%). Odnotowano także turystów z krajów pozaeuropejskich: Stanów Zjednoczonych, Singapuru, Izraela, Kanady i Chin.

RESO Suwałki 10,5 – Miejskie Święto Biegania – II edycja, fot. Krzysztof Kowalewski

Wykres 2.5.2 Turyści zagraniczni w latach 2016-2017

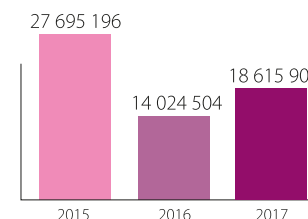
Zdecydowaną większość turystów stanowili turyści indywidualni, w tym: 25% rodziny z małymi dziećmi, 20% – single, 30% – pary, pozostałą grupę stanowili turyści w dojrzałym wieku.

W 2017 r. najczęściej turystów odwiedziło CIT w pełni sezonu turystycznego tj. w lipcu – około 43% i w sierpniu – ponad 34% ogółu korzystających z usług CIT.

2.6 Sport

Bieżące wydatki miasta Suwałk na kulturę fizyczną w 2017 r. wyniosły 18 615 908,55 zł, z tego 7 018 708,78 zł przeznaczono na działalność OSiR w Suwałkach, a 5 524 997,27 zł na obiekty sportowe.

Wykres 2.6.1 Wydatki Miasta na kulturę fizyczną w latach 2015-2017 w zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 2.6.1. Wydatki miasta na kulturę fizyczną w latach 2015-2017 w zł

Lp.	Wyszczególnienie	2015 r. w zł	2016 r. w zł	2017 r. w zł
1	Budżet Miasta – wydatki ogółem	323 130 969	366 894 695	394 930 290
2	Nakłady na kulturę fizyczną i sport ogółem	27 695 196	14 024 504	18 615 909
a	Nakłady na OSiR	20 262 635	6 543 485	7 018 709
	W tym nakłady wyłącznie na inwestycje	14 318 039	15 869 919	3 003 387
b	Nakłady na obiekty sportowe	5 189 117	5 154 190	5 524 997
	W tym nakłady wyłącznie na inwestycje	0	9 751	293 113,28
c	Nakłady na zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu (nagrody i stypendia)	136 640	118 720	211 320
d	Nakłady na zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu (pozostałe)	2 106 804	2 208 109	2 446 510
	w tym dotacje dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego	131 785	147 666	129 000
	w tym dotacje dla stowarzyszeń	1 724 072	1 704 625	1 798 650
	w tym zakupy inwestycyjne	0	196 226	422 441
3	Procentowy udział nakładów na kulturę fizyczną i sport w strukturze wydatków budżetowych (2:1)	8,57%	3,82%	4,72%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W ostatnim pięcioleciu Suwałki utrzymują się w krajowej czołówce samorządów pod względem wyników sportowych uzyskanych przez dzieci i młodzież w klasyfikacji sportu młodzieżowego prowadzonej przez Ministra Sportu i Turystyki. W 2017 r. suwalscy sportowcy zdobyli 375,15 pkt. w Systemie Sportu Młodzieżowego i zajęli 93 miejsce wśród 368 powiatów, 72 miejsce wśród 919 gmin oraz 3 miejsce w województwie podlaskim. Najwięcej punktów w 2017 r. zdobyli: UKŻ GROT Suwałki, Suwalski Klub Badmintonu, Klub Szachowy „Hańcza” Suwałki.

Tabela 2.6.2 Wyniki uzyskane przez młodzież w klasyfikacji sportu młodzieżowego w 2017 roku

Lp.	Suwalskie kluby	Punkty w Systemie Sportu Młodzieżowego
1.	UKŻ Grot OSiR Suwałki	64
2.	SKB Suwałki	62
3.	KSz Hańcza Suwałki	58
4.	LUKS „Hańcza” w Suwałkach	47,25
5.	SUKSS Suwałki	40,15
6.	OSiR Suwałki	35
7.	LMUKS Olimpik Suwałki	31
8.	T.K.D. Hańcza	14
9.	MUKS Olimpijczyk Suwałki	11,75
10.	Wigry Suwałki	6
11.	Suwalski Klub Karate Kyokushin	2
12.	UMKSz. Jaćwież Suwałki	2
RAZEM		373,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Sportu i Turystyki

Suwalscy sportowcy zdobywali tytuły i medale w najważniejszych, mistrzowskich zawodach minionego sezonu w kraju i zagranicą.

Rok 2017 był szczególnie udany dla badmintonistów, karateków, pływaków, żeglarczy, lekkoatletów oraz szachistów.

Zawodnicy Suwalskiego Klubu Badmintonu zajęli I miejsce w 44. Drużynowych Mistrzostwach.

34. Mistrzostwa Polski U23 w Lekkoatletyce

stwach Polski w sezonie 2016/2017. Ponadto badmintoniści zdobyli medale w Mistrzostwach Polski Województw Drużyn Mieszanych Juniorów w Kępnie oraz w 53. Yonex Indywidualnych Mistrzostwach Polski w Białymstoku. Oprócz tego na arenie ogólnopolskiej dobrze zaprezentowali się juniorzy zdobywając między innymi medale w Indywidualnych Mistrzostwach Polski Młodzieżowców w Lublinie.

Dobrze zaprezentowali się w 2017 roku także suwalscy karatecy. Zawodnicy Suwalskiego Klubu Karate Kyokushin zdobyli między innymi srebrny medal w konkurencji karate kumite kadetek do 50 kg w Mistrzostwach Europy Kadetów U-16 i Młodzieżowców U-21 Karate Shinkyokushin w Kielcach, brązowy medal w konkurencji kata juniorów w Mistrzostwach Europy Juniorów i Seniorów Karate Shinkyokushin w Roskilde w Danii. Z sukcesami karatecy wrócili także z Mistrzostw Polski Karate Kyokushin Juniorów i Młodzieżowców rozegranych w Koszalinie. Zawodnicy zdobyli złoty medal w kata młodzieżowców, złoty medal w konkurencji kumite młodzieżowców do 70 kg w oraz srebrny medal w konkurencji kata młodzieżowców.

Suwalscy pływacy wywalczyli m.in. srebrny medal w pływaniu na dystansie 50 metrów

stylem dowolnym w IPC Mistrzostwach Świata w Meksyku, srebrny medal w pływaniu na dystansie na 100 metrów stylem motylkowym w IWAS WORD GAMES w Portugalii oraz brązowy medal w pływaniu na dystansie 200 metrów stylem grzbietowym w Mistrzostwach Świata INAS w Meksyku.

Żeglarze z UKŻ Grot zdobyli tytuł Mistrzów Świata w klasie Cadet w holenderskim Bruinisse oraz srebrny medal w Mistrzostwach Polski Juniorów DN w Tolmicku.

Suwalscy szachiści powiększyli swój dorobek medalowy m.in. o srebrny medal w Drużynowych Mistrzostwach Polski w Szachach Szkół Ponadgimnazjalnych w Pokrzywniej.

Lekkoatleci z LUKS „Hańcisz” zdobyli medale w dziesięcioboju w Mistrzostwach Polski U-18 rozegranych w ramach Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Warszawie oraz w Mistrzostwach Polski U-16.

Zawodnicy Klubu Sportowego „Jaćwing” – Suwałki Stowarzyszenia Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących CROSS wzbogacili swój dorobek medalowy powracając między innymi z brązowym

medalem z XXI Mistrzostw Polski Kobiet Stowarzyszenia CROSS w warszawie.

Wydarzenia sportowe

Suwałki Miss Run 2017 – Ponad 100 par stanęło na starcie niedzielного biegu Suwałki Miss Run 2017, który rozegrany został nad Zalewem Arkadia. Pomimo nie najlepszych warunków atmosferycznych Suwałki Miss Run 2017 zgromadził również dużą liczbę kibiców, którzy głośno dopingowali zawodniczki. Bieg główny poprzedzony został startem w konkurencji „Bieg w szpilkach” na dystansie 100 m. Spośród 27 uczestniczek w biegach eliminacyjnych wyłonionych zostało 9 finalistek.

RESO Suwałki Football League – to projekt, który był zrealizowany w okresie listopad 2016 roku – luty 2017 roku w hali Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach, przy ul. Wojska Polskiego 2. W rozgrywkach udział wzięło 12 drużyn, reprezentujących suwalskie oraz okoliczne przedsiębiorstwa (w tym dwie drużyny z Raczek oraz jedna z Rutki – Tartak). Łącznie na parkiecie hali Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach pojawiło się 150 zawodników. Rozgrywki toczyły się w systemie „ligowym” – jeden mecz (bez rewanżu). Zwycięzcą rozgrywek została drużyna Salagu.

Gala Pałuska Kickboxing Night – to widowiskowe wydarzenie dla wszystkich miłośników sportów walki odbyło się 11 lutego 2017 r. w hali Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach. Podczas gali zaprezentowano 9 emocjonujących walk na zasadach K1 oraz full contact. Cztery pojedynki rozegrane zostały w ramach międzypaństwowego meczu Polska-Litwa, który wygrała drużyna z Litwy. W ringu wystąpiło pięciu zawodników organizatora gali – Panzer Suwałki. Gala Pałuska Kickboxing Night była największym ubiegło-

rocznym wydarzeniem sportów walki w północno-wschodniej Polsce.

RESO Suwałki 10,5 – Miejskie Święto Biegania – w II edycji festiwalu biegów udział wzięło 1 021 zawodników z 12 państw (Polska, Litwa, Łotwa, Estonia, Rosja, Ukraina, Białoruś, Węgry, Francja, Maroko, Kenia, USA).

Regaty o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk w klasie CADET – odbyły się na jeziorze Wigry. Regaty były jednocześnie eliminacjami do Mistrzostw Świata i Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży.

34. Mistrzostwa Polski U23 w Lekkoatletyce – areną zmagania zawodników z całego kraju był stadion lekkoatletyczny przy ul. Wojska Polskiego 17. Podczas zmagania zostało ustanowionych 6 nowych rekordów suwalskiego stadionu, kilkadziesiąt rekordów życiowych oraz kilka wyników uprawniających zawodników do udziału w Mistrzostwach Europy U23 w Bydgoszczy.

Recman CUP 2017 – na kortach ceglanych OSiR odbyła się trzecia edycja najbardziej prestiżowego amatorskiego turnieju tenisowego w północno-wschodniej Polsce rozgrywanego pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Suwałk. W trzeciej edycji Recman Cup wystartowało 33 zawodników z całej Polski i ośmiu suwalczan.

Pogodne Suwałki CUP 2017 – II edycja ogólnopolskiego turnieju siatkówki plażowej, który odbył się na najnowocześniejszym obiekcie do sportów plażowych w północno-wschodniej Polsce – Suwałki Beach Arenie. W rozgrywkach udział wzięło 20 drużyn m.in. z Warszawy, Białegostoku oraz Litwy.

I Międzynarodowy Memoriał Ireny Warakomskiej – w hali Ośrodka oraz w Hotelu Velvet odbywały się zmagania szachistów w ramach I Międzynarodowego Memoriału im. Ireny Warakomskiej. Rywalizacja odbywa-

ła się w czterech kategoriach A, B, C oraz D. W hali OSiR grali zawodnicy z rankingiem ELO do 2100, bez rankingu ELO oraz dzieci do lat 12. W turnieju rywalizowali zawodnicy z całej Polski oraz m.in. z Grecji, Łotwy, Indii, Litwy, Węgier, Rosji i Ukrainy oraz Mongolii, Iranu, Białorusi, a także Rumunii.

V Memoriał Grzegorza Wołagiewicza

– 14 drużyn piłkarskich chłopców w wieku 9-lat w tym ekipy z Polski, Litwy, Rosji i Łotwy zmagano się na Stadionie Miejskim w Suwałkach. Turniej był rozgrywany pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Suwałk.

VIII Memoriał Józefa Gajewskiego

– obok gospodarzy, Ślepska Suwałki, w siatkarskich zmaganiach udział wzięli: Społem Kielce, MKS Będzin oraz Vinnytsio – drużyna z Ukrainy. Na widzów, oprócz sportowego wydarzenia na wysokim poziomie, czekał szereg dodatkowych atrakcji oraz konkursy z atrakcyjnymi nagrodami.

VI Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wojciecha Kowalewskiego

– odbył się w hali OSiR oraz hali sportowej II Liceum Ogólnokształcącego w Suwałkach. W turnieju

udział wzięli młodzi piłkarze urodzeni w roku 2009 i 2010. Rywalizowało 16 drużyn z Litwy, Łotwy oraz Polski.

XVIII Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej im. Tomka Godlewskiego – podczas prologu turnieju piłkarskiego rywalizowały dzieci. W głównych rozgrywkach udział wzięło 5 drużyn piłkarskich: Drużyna Prezydenta, Reprezentacja Litwy, Reprezentacja Polski Mundial 2002, Reprezentacja Artystów Polskich oraz Reprezentacja Dziennikarzy. Dochód z tej charytatywnej imprezy, zorganizowanej przez APS Polski Sport, Suwalski Klub Sportowy „Wigry” oraz OSiR, został przeznaczony na rzecz Stowarzyszenia „Aktywni Tak Samo”, zajmującego się niepełnosprawną młodzieżą oraz pomocą rodzinom potrzebującym.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach realizował zadania świadcząc różnorodne usługi z zakresu kultury fizycznej, propagując sport wyczynowy i masowy oraz rekreację. Udostępniał bazę sportowo-rekreacyjną, organizował zajęcia, zawody i imprezy sportowe oraz imprezy rekreacyjne. Realizując zadania związane z organizacją imprez pełnił

V Memoriał Grzegorza Wołagiewicza

Tabela. 2.6.3 Ważniejsze imprezy sportowe zorganizowane w Suwałkach w 2017 roku

Daty	Nazwa imprezy
08.01	Stacja Pogodne Suwałki
21.01	Międzynarodowy Młodzieżowy Turniej Bokserski
22.01	Wielki Sportowy Karnawał 2017
11.02	Gala Pałuska Kickboxing Night
18.02	VII Mistrzostwa diecezji ełckiej Liturgicznej Służby Ołtarza o Puchar ks. bpa Jerzego Mazura w piłce nożnej halowej
19.02	Mistrzostwa Polski Modeli Halowych w klasie F1N
4-5.03	WIGRY CUP 2017
19.03	Suwałki Miss Run 2017
2-4.06	Regaty o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk
17.06	RESO Suwałki 10,5 – Miejskie Święto Biegania
1-2.07	34. Mistrzostwa Polski U23 w Lekkoatletyce
25.06-01.07	Finał Ogólnopolskiego Turnieju o Puchar im. Włodzimierza Smolarka
5-6.08	Pogodne Suwałki CUP 2017
6.08	Dni Suwałk – Siłacz Suwalszczyzny – Majster Festiwal Siły
12-13.08	Recman CUP 2017
11-18.08	I Międzynarodowy Memoriał Ireny Warakomskiej
2-3.09	V Memoriał Grzegorza Wołagiewicza
2-3.09	Moje Małe Mistrzostwa
3.09	70-lecie Suwalskiego Klubu Sportowego „Wigry”
8-9.09	VIII Memoriał Józefa Gajewskiego
2-3.12	VII Mikołajkowy Turniej o Puchar Wojciecha Kowalewskiego
6.12	XXVI Spartakiada dla Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski
15-16.12	XVIII Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej im. Tomka Godlewskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach i Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach

niejednokrotnie rolę koordynatora wydarzeń sportowych i zajmował się ich promocją.

Z usług Ośrodka (organizowanych na bazie obiektów i urządzeń) korzystało wielu suwalczan. Wykorzystanie obiektów sportowych w 2017 roku przedstawia się następująco:

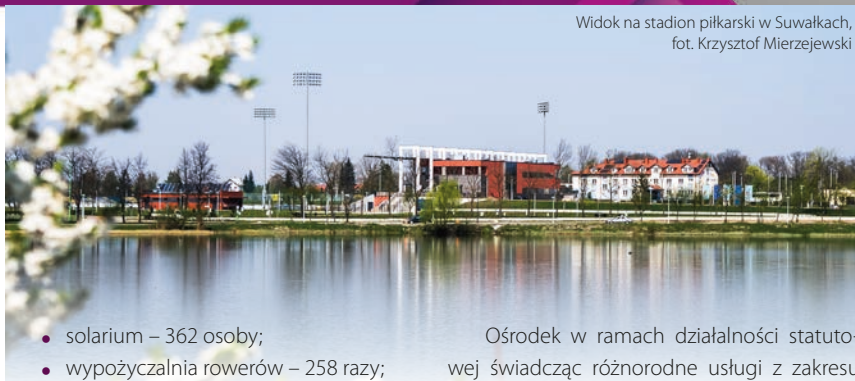
- ✓ Zespół Obiektów nr I:
 - hala sportowa – 140 800 osób + 69 900 widzów;
 - ścianka wspinaczkowa – 3 832 osoby;
 - korty tenisowe – 1 676 osób;
 - stadion lekkoatletyczny – 13 055 osób;
 - boiska do piłki nożnej na stadionie lekkoatletycznym – 24 mecze oraz 170 treningów;
 - Ośrodek Wypoczynkowo-Żeglarski w Starym Folwarku – 554 osoby/1 729

osobonoclegów oraz sala konferencyjna – udostępniono na 110,5 godziny;

- ✓ Zespół Obiektów nr II:
 - pływalnia – 37 540 osób;
 - siłownia – 22 378 osób;

Piknik rodzinny Ślepska Suwałki

Widok na stadion piłkarski w Suwałkach,
fot. Krzysztof Mierzejewski

- solarium – 362 osoby;
- wypożyczalnia rowerów – 258 razy;
- Hostel „Wigry” – 4 607 osób/11 793 osobonoclegi; sala konferencyjna – udostępniona na 205 godzin;
- Eurocamping z infrastrukturą – 4 133 osoby w tym: obcokrajowcy – 2 998 osób, Polacy – 1 135 osób, samochody kampery – 978 szt., samochody osobowe – 510 szt., przyczepy campingowe – 176 szt., namioty – 549 szt., motocykle – 105 szt., mikrobusey – 152 szt., podłączeń do energii elektrycznej – 1 035;
- stadion piłkarski z infrastrukturą: boisko główne – 43 mecze, trening – 48 razy, boisko boczne – 93 mecze, treningi na boiskach bocznych – 883 treningów, udostępnienie sali konferencyjnej – 215 godzin, liczba kibiców na meczach – ok. 50 200 osób
- ✓ Aquapark – ogółem 266 360 osób w tym:
 - część basenowa – 252 434 osoby;
 - strefa saun – 10 357 osób;
 - grota solna – 3 569 osób.

Działalność Aquaparku w 2017 r. koncentrowała się na pozyskaniu jak największej liczby klientów, zapewnieniu bezpieczeństwa osób korzystających z obiektu, zabezpieczeniu wymaganych warunków sanitarno-higienicznych oraz na poprawie efektywności działania w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży, przy ograniczaniu kosztów eksploatacji.

Ośrodek w ramach działalności statutowej świadcząc różnorodne usługi z zakresu kultury fizycznej, w tym związane z rozwojem ruchu turystycznego, propagował sport czynowy i masowy oraz rekreację.

W minionym roku przedstawiciele Ośrodka uczestniczyli w następujących targach turystycznych:

- ✓ Międzynarodowych Targach Turystyki, Sportu i Rekreacji ADVENTURE – Wilno (20-22.01.2017 r.);
- ✓ Targi Turystyki i Wypoczynku LATO 2017 – Warszawa (21-23.04.2017 r.).

Oprócz wyżej wymienionych działań Ośrodek prowadził aktywną działalność marketingową, w tym kolportaż materiałów BTL. Opracowano nowy wzór wizytówek reklamujących usługi oferowane w obiektach Ośrodka, tj.: Aquapark, Hostel Wigry, Ośrodek Wypoczynkowo-Żeglarski w Starym Folwarku, Eurocamping. Dużą wagę Ośrodek przykładał również do prezentacji oferty w przestrzeni publicznej miasta.

Programy realizowane przez miasto Suwałki

Miasto Suwałki we współpracy z OSiR, od 27.02.2017 r. do 26.05.2017 r. realizowało w Aquaparku VI edycję Programu Powszechnej Nauki Pływania „Już pływam – jestem bezpieczny”. W zajęciach uczestniczyły dzieci z czterech szkół podstawowych (tj. SP nr 9, ZS nr 8, SP nr 6, SP nr 4). Ogółem w zajęciach uczestniczyło około 396 dzieci. Podsumowaniem tych zajęć były zorga-

nizowane w dniu 9 czerwca 2017 r. zawody pn. Mistrzostwa Suwałk klas III o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk w pływaniu. Najlepsi zawodnicy otrzymali medale, dyplomy, a najlepsze szkoły puchar. Wszystkie dzieci otrzymały okolicznościowe dyplomy. Kolejną, VII edycję programu Miasto Suwałki we współpracy z Ośrodkiem realizowało w okresie od 18 września do 1 grudnia 2017 r. W zajęciach uczestniczyły cztery szkoły podstawowe (tj. SP nr 11, SP nr 7, SP nr 5, SP nr 10). Ogółem w zajęciach uczestniczyło około 510 dzieci.

Ponadto w Mieście Suwałki realizowane były pozalekcyjne zajęcia sportowe w ramach programu profilaktycznego szkoły oraz zajęcia pozalekcyjne zrealizowane w ramach Programu Aktywny Suwałczanin:

- ✓ pozalekcyjne zajęcia skierowane były w semestrze II roku szkolnego 2016/2017 do uczniów klas II szkół podstawowych oraz w I semestrze roku szkolnego 2017/2018 do uczniów klas I i II szkół podstawowych. Zajęcia obejmowały m.in. gry i zabawy rekreacyjno-sportowe, rekreacyjno-ruchowe z elementami tańca, zajęcia rekreacyjne z elementami piłki siatkowej, lekkoatletyki, piłki nożnej, gimnastyki korekcyjnej, tenisa ziemnego i tenisa stołowego, unihokeja, badmintona, piłki ręcznej, koszykówki, zajęcia szachowe, taneczne, korekcyjno-kompensacyjne oraz pływania. W okresie 20 marca - 9 czerwca 2017 r. i 9 października - 15 grudnia 2017 r. (łącznie 19 tygodni), zrealizowano około 1 025 godzin zajęć, w których udział wzięło 1 156 dzieci.
- ✓ profilaktyczne zajęcia psychoedukacyjne z wykorzystaniem elementów socjoterapii oraz terapeutyczne prowadzone były przez kadrę posiadającą przygotowanie pedagogiczne, specjalistyczne oraz uprawnienia trenerskie, instruktorskie i sędziowskie z długoletnim stażem i doświadczeniem.

Dodatkowo kadra ta została przeszkolona z zakresu znajomości strategii profilaktycznych, zasad pracy z młodzieżą z grup ryzyka i sytuacji psychologicznej dziecka w rodzinie alkoholowej. W realizacji zajęć szczególny nacisk położono na aspekt profilaktyki uzależnień (w szczególności problemów alkoholowych). Ww. zajęciami w pierwszej kolejności objęte zostały te dzieci i młodzież z grup ryzyka. W okresie 20 marca-9 czerwca i 11 września-15 grudnia 2017 r. (łącznie 24 tygodnie) zrealizowano około 3 387 godzin zajęć, w których udział wzięło 1 601 dzieci.

Miasto Suwałki realizowało również zajęcia pozalekcyjne pn. „Małym i dużym ruch zdrowiu służy” współfinansowane ze środków finansowych Ministerstwa Sportu i Turystyki. Zajęcia odbywały się przez okres 26 tygodni, tj. 13 lutego - 9 czerwca 2017 r. i 11 września - 8 grudnia 2017 r. Skierowane były do dzieci z oddziałów przedszkolnych i szkół podstawowych. W zajęciach brało udział około 1 200 dzieci.

W 2017 roku Miasto Suwałki uczestniczyło również w realizacji programów: „Lekkoatletyka dla każdego!”, „Narodowy Projekt Rozwoju Kolarstwa, Poziom Pierwszy – Upowszechnianie Sportu w Szkółkach Kolarskich II”, „Siatkarski Ośrodek Szkolny”, „Ośrodek Szkolenia Sportowego Młodzieży w Pływaniu” oraz „Szkolny Klub Sportowy”. Łącznie działaniami w ramach ww. programów objęto ponad 500 dzieci.

Nagrody i stypendia

W 2017 roku przyznano 23 nagrody oraz wręczono 6 wyróżnień w kategorii „zawodnik” za szczególne osiągnięcia sportowe uzyskane przez suwalskich sportowców, a także wręczono 22 nagrody w kategorii „trener” i „inna osoba fizyczna” za szczególną działalność na rzecz rozwoju sportu w Suwałkach.

Ponadto przyznano 10 stypendiów sportowych za szczególne osiągnięcia sportowe uzyskane przez suwalskich sportowców w 2016 roku, w tym dwa stypendia olimpijskie II stopnia.

Tabela 2.6.4 Wartość stypendiów i nagród w dziedzinie sportu przyznanych przez miasto Suwałki w latach 2015-2017

Rok	Nagrody	Stypendia
2015	87 600,00 zł	69 120,00 zł
2016	88 000,00 zł	30 720,00 zł
2017	57 600,00 zł	153 720,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

2.7 Bezpieczeństwo publiczne

Poczucie bezpieczeństwa przesądza o jakości życia i rozwoju społeczeństwa. Zadanie związane z ochroną bezpieczeństwa i porządku publicznego to jedno z podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego.

Realizując to zadanie samorząd suwalski wyznaczył kierunki rozwoju i aktywności w tym zakresie, które polegają na: pełnieniu aktywnej roli w kreowaniu polityki bezpieczeństwa i porządku publicznego (opracowano miejski program zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na lata 2015-2018, który obejmuje całokształt przedsięwzięć w tym zakresie), inwestowaniu w infrastrukturę na rzecz bezpieczeństwa (przebudowa ulic w mieście, wdrażanie nowych rozwiązań architektoniczno-urbanistycznych), stanowieniu prawa miejscowego w odniesieniu do spraw ładu i porządku publicznego.

Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców Suwałk czuwają m. in. Komenda Miejska Policji, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej oraz Straż Miejska.

Działalność Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego

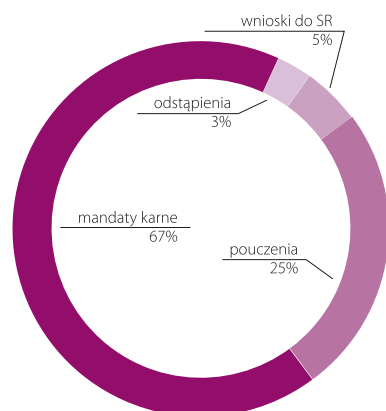
W 2017 roku na suwalskich drogach odnotowano 32 – o 5 więcej niż w 2016 roku. Zmniejszyła się natomiast liczba kolizji drogowych – z 1 036 w 2016 roku do 1 021 w 2017 roku. Głównymi przyczynami wypadków i kolizji drogowych w minionym roku, podobnie jak w latach ubiegłych, były: nadmierna prędkość, nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu oraz nieprawidłowe manewry.

W roku 2017 w Suwałkach ujawniono 84 nietrzeźwych kierujących. W zdarzeniach drogowych w 2017 r. uczestniczyło ogółem 34 nietrzeźwych kierujących (4 spowodowało wypadki drogowe, 30 – kolizje drogowe).

Wykroczenia

Liczba ujawnionych na terenie powiatu suwalskiego wykroczeń w 2017 roku wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o 1 051 i wyniosła 30 694.

Wykres 2.7.1 Struktura represyjności działań policji w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

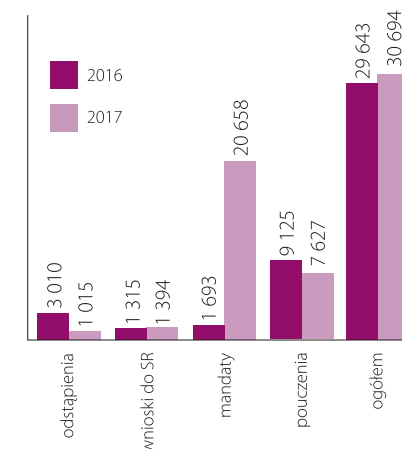

Policja

W porównaniu z 2016 rokiem:

- ✓ ujawniono o 1 051 wykroczeń więcej,
- ✓ nałożono o 4 465 więcej mandatów karnych,
- ✓ zastosowano o 1 498 mniej pouczeń,
- ✓ skierowano o 79 więcej wniosków do Sądów Rejonowych
- ✓ o 1 995 razy mniej odstąpiono od skierowania wniosków o ukaranie do Sądu

Wykres 2.7.2 Liczba zastosowanych środków wobec sprawców wykroczeń w latach 2016-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Komendy w Suwałkach

Przestępczość stwierdzona

W 2017 roku w wyniku przeprowadzonych postępowań przygotowawczych stwierdzono popełnienie 1 550 przestępstw. W porównaniu z 2016 rokiem nastąpił spadek o 219 czynów.

Tabela 2.7.1 Liczba przestępstw stwierdzonych w wybranych kategoriach – porównanie lat 2016-2017

Lp.	Kategoria	stwierdzenia	
		2016	2017
1	Przestępstwa kryminalne	1 211	1 025
2	Przestępstwa rozbójnicze	30	18
3	Bójka i pobicie	22	23
4	Uszczerbek na zdrowiu	59	57
5	Kradzież z włamaniem	170	124
6	Kradzież	351	230
7	Kradzież samochodu	23	14
8	Uszkodzenie mienia	126	113
9	Przestępstwa narkotykowe	74	69
10	Przestępstwa gospodarcze	246	250
11	Przestępstwa korupcyjne	1	22
12	Przestępstwa drogowe	217	196
13	Nietrzeźwi kierujący	190	157
Ogółem		1 769	1 550

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

Realizacja programów i działań profilaktycznych

Działania profilaktyczne realizowane w ramach programów pilotowanych przez Komendę Wojewódzką Policji w Białymstoku w 2017 r.:

- ✓ „Stop patologiom”:
 - „Bezpieczne Ferie” – zajęcia profilaktyczne o tematyce bezpieczeństwa w czasie wolnym oraz sposoby unikania zagrożeń związanych z wypoczynkiem w trakcie ferii, organizacja turnieju strzeleckiego;
 - „Bezpieczne Wakacje” – spotkania informacyjno-edukacyjne dla dzieci i mło-

dzieży, spotkania z kierownictwem ośrodków wypoczynkowych i obozów letnich, kolonistami i osobami spędzającymi wakacje letnie na naszym terenie;

- Plaża – działania promujące bezpieczeństwo nad wodą;
- „Bezpieczna droga do szkoły” – spotkania z dziećmi i młodzieżą, dotyczące zasad bezpiecznego poruszania się na drodze;
- „Prosto ze szkoły” – VII edycja konkursu filmowego adresowanego do uczniów, mającego na celu prezentację pozytywnych wzorców społecznych, promocję zdrowego, wolnego od uzależnień stylu życia, oraz bezpiecznych zachowań w różnych sytuacjach;
- „Odblaski? Biorę w ciemno!” – działania na rzecz promowania bezpieczeństwa wśród wszystkich uczestników ruchu drogowego, m. in. przez podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie bezpiecznego poruszania się w terenie niezabudowanym po zmierzchu;
- „Życiowe dylematy – konsekwencje wyborów” – działania profilaktyczno-informacyjne na temat tolerancji, stereotypów, agresji, przemocy rówieśniczej, trudnych wyborów, handlu ludźmi, uzależnień, patologii społecznych;
- „Z Temidą na Ty” – spotkania edukacyjne z młodzieżą na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich za popełnione czyny karalne;
- „Nie ufaj bezgranicznie” – kampania informacyjna mająca na celu zwiększenie świadomości społecznej w problematyce handlu ludźmi;
- „Bezpieczni online” – projekt edukacyjny skierowany do dzieci i dorosłych,

mający na celu promocję bezpiecznych zachowań w sieci oraz informujący o zagrożeniach, z jakimi spotkać się można w Internecie;

- „Przewodnik Seniora” – projekt edukacyjno-profilaktyczny, którego celem jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych, ograniczenie ilości przestępstw i wykroczeń popełnianych na szkodę seniorów oraz zwiększenie świadomości prawnej społeczeństwa;
- „Prawne, medyczne i psychologiczne aspekty stosowania środków psychoaktywnych” – cykliczne działania profilaktyczne skierowane do uczniów gimnazjum oraz szkół ponadgimnazjalnych;
- „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw” – działania mające na celu rozpowszechnienie informacji na temat uprawnień procesowych osób pokrzywdzonych przestępstwem;
- „Świadomy i reagujący nauczyciel” – celem inicjatywy jest podnoszenie kompetencji kadry pedagogicznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- „Bądź kolegą, nie dokuczaj” – seria spotkań z młodzieżą, pedagogami i kadrami nauczycielską, zwracających uwagę na zjawisko przemocy i agresji w szkole;
- „Środki psychoaktywne – jak rozpoznawać, jak reagować?” – szkolenia skierowane do kadry pedagogicznej placówek oświatowych, kuratorów i pracowników socjalnych;
- ✓ „Nie bądźmy obojętni”
- „Studenckie Patrole Interwencyjne” – realizowane ze środowiskiem akademickim i podmiotami mającymi kontakt z osobami bezdomnymi;

Zajęcia prowadzone przez Policję w przedszkolu

- „Bezpieczna Kobieta” – spotkania mające na celu edukację w zakresie zasad związanych z bezpieczeństwem kobiet;
- „Nie każdy ma swój dom”, „Dając mi pieniądze, uczysz mnie żebractwa” – kampanie mające na celu kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec zjawisk bezdomności i żebractwa;
- 3. „poMOC, a nie przeMOC”;
- „Randka bez przemocy” – warsztaty dla młodzieży mające na celu zapobieganie przemocy stosowanej przez młodych ludzi podczas budowania bliskiej relacji interpersonalnej;
- „Bezpieczeństwo osób starszych” – spotkania edukacyjne w zakresie zwiększenia świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie wobec osób starszych, przewlekłe chorych i dotkniętych niepełnosprawnością.

Działalność Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej

W roku 2017 Państwowa Straż Pożarna przeprowadziła na terenie Suwałk 716 akcji ratowniczych. Na ogólną liczbę zdarzeń pożary stanowiły 24,3% wszystkich interwencji, miej-

scowe zagrożenia 58,7% zdarzeń, a fałszywe alarmy 17%. W porównaniu do roku 2016 liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej na terenie miasta zwiększyła się o 8%, liczba pożarów zmniejszyła się o 17%, liczba innych miejscowych zagrożeń zwiększyła się o 3%, a liczba alarmów fałszywych zwiększyła się o 149%.

Tabela 2.7.2 Interwencje ratownicze Państwowej Straży Pożarnej w latach 2015-2017

Interwencje	2015	2016	2017
Pożary	299	209	174
Inne zagrożenia	345	406	420
Fałszywe alarmy	56	49	122
Razem	700	664	716

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach

Działalność Straży Miejskiej

Straż Miejska wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego oraz inne czynności i zadania określone przez Prezydenta Miasta Suwałk. Działa samodzielnie bądź wspólnie z przedstawicielami innych organów w zakresie określonym przez Prezydenta i Komendanta Straży, współpracuje z Policją na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw

Wewnętrznych i Administracji, wydanym z upoważnienia ustawy o strażach gminnych.

Współpracuje także ze służbami i instytucjami prowadzącymi działalność na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego, ekologii, ochrony środowiska, opieki nad zwierzętami.

Straż Miejska włączyła się do realizacji programów prewencyjnych, skierowanych do dzieci i młodzieży. Realizuje również wiele zadań o charakterze administracyjno-porządkowym poprzez egzekwowanie przepisów porządkowych, doprowadzanie osób nietrzeźwych do stosownych placówek, bezdomnych do noclegowni. Straż zabezpiecza także różnego rodzaju imprezy masowe i uroczystości organizowane na rzecz społeczności lokalnej, takie jak festyny, koncerty, wystawy itp.

W 2017 r. powyższe zadania na terenie miasta wykonywało siedemnastu strażników w oparciu o 10 wydzielonych rejonów służbowych. Strażnicy pracowali od poniedziałku do soboty na dwie zmiany od godz. 6.30 do godz. 22.00.

W 2017 r. do Straży Miejskiej wpłynęło 4 199 zgłoszeń, które stały się przedmiotem interwencji i czynności podejmowanych przez strażników.

Tabela 2.7.3 Szczegółowa struktura zgłoszeń, które wpłynęły do Straży Miejskiej w 2017 r.

Lp.	Kategoria zgłoszeń	Liczba zgłoszeń	
		2016	2017
1.	Zakłócenia porządku publicznego	433	541
2.	Zagrożenia w ruchu drogowym	32	40
3.	Ochrony środowiska i gospodarki odpadami	323	409
4.	Zagrożenia życia i zdrowia	162	173
5.	Zagrożenia pożarowych (katastrofy)	3	8
6.	Awarii technicznych	161	123
7.	Zwierząt	584	596

Nieprawidłowe parkowanie :		1 320	1 382
- na chodniku		141	166
- za znakiem zakazu		370	362
8. - w strefie zamieszkania, ruchu		456	471
- blokowanie bram, wjazdów altan śmietnikowych		244	273
- na zieleńcu		109	110
10. Pomoc przy uruchomieniu pojazdu		158	221
11. Inne zgłoszenia		1 420	706
Razem		4 596	4 199

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Suwałkach

Strażnicy miejscy patrolując miasto podjęli 5 153 interwencje, w wyniku których 2 455 zakończyło się jednym z trzech możliwych środków prawnych, tj. pouczeniem, mandatem karnym lub wnioskiem o ukaranie do sądu. Pozostałe to drobne lecz społecznie użyteczne i prewencyjnie uzasadnione działania strażników polegające na stosowaniu środków oddziaływania wychowawczego w postaci zwrócenia uwagi bądź ostrzeżenia. Taki środek przewiduje art. 41 kodeksu wykroczeń.

Tabela 2.7.4 Struktura zastosowanych środków prawnych przez Straż Miejską w latach 2016-2017

Zastosowane środki prawne					
Pouczenia		Mandaty karne		Wnioski o ukaranie	
2016	2017	2016	2017	2016	2017
2 195	1 981	170	200	82	68

Porównując strukturę zastosowanych przez strażników miejskich środków prawnych należy wskazać, że nastąpił zauważalny spadek zarówno środków typowo represyjnych jak i środków oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia. Statystyka wskazuje, że strażnicy miejscy nadal zdecydowanie częściej pouczali mieszkańców, rzadziej zaś nakładali mandaty karne. Dane te zaprzeczają społecznym stereotypom o restrykcyjności

Straży Miejskiej. Strażnicy przede wszystkim pouczają, zaś karzą za wykroczenia o wyższej społecznej szkodliwości lub w przypadkach kiedy sprawca był już pouczany albo karany za podobne wykroczenie.

Inne działania Straży Miejskiej Zabezpieczanie imprez

W 2017 roku strażnicy miejscy włączając się w organizację imprez masowych, plenerowych, obchodów świąt i uroczystości, zabezpieczali różnego rodzaju uroczystości, festyny, imprezy o charakterze patriotycznym, sportowym, religijnym, kulturalno-artystycznym (68 takich imprez), a także zabezpieczali zgromadzenia publiczne – 18 takich zgromadzeń.

Wymienić tu należy tylko te większe imprezy stanowiące duże wyzwanie organizacyjne m.in:

- ✓ „Orszak Trzech Króli”
- ✓ „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”
- ✓ „XVI Piknik Kawaleryjski – Dni Kawaleryjskie w Suwałkach”
- ✓ „XVIII Kaziuk Suwalski- Jarmark rękodzieła i jadła regionalnego”
- ✓ „Muzyczne lato z Radiem 5”

- ✓ „Suwałki Blues Festiwal – 2017”
- ✓ „Maraton Folkowo -Szantowy”
- ✓ „Jarmark Kamedulski”
- ✓ „Sąsiedzi przy stole”
- ✓ „Sylwester 2017”

Działalność edukacyjno-prewencyjna

Kontynuowano program „Straż Miejska dzieciom – bądź bezpieczny”. Współorganizowano konkursy w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Podejmowano działania w zakresie propagowania bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży, były to, m. in.: akcja „Krzyś 2017”, „Dzień bez samochodu” czy „Dzień dziecka 2017”. Działania prewencyjne skierowane do dzieci i młodzieży, a także do pozostałych mieszkańców miasta. Przykładem na wspólnie prowadzone działania, w zakresie ruchu drogowego są sprawy akcentowane w tej kwestii od szeregu lat z udziałem parafii pw. Św. Kazimierza Królewicza, to także współpraca z Suwalską Radą Seniorów.

Współpraca ze szkołami.

W ramach tego zadania strażnicy dokonali 1 312 kontroli w okolicach i sąsiedztwie szkół. Zabezpieczyli 5 imprez szkolnych. Przeprowadzili 26 rozmów z pedagogiem szkolnym. Podejmowali czynności w stosunku do uczniów przebywających na „wagarach”, palących papierosy, zakłócających porządek. W klasach nauczania początkowego prowadzili pogadanki w zakresie związanym z porządkiem i bezpieczeństwem publicznym. Uwzględniały one najważniejsze rodzaje zagrożeń występujących w życiu codziennym oraz zagadnienia związane z zasadami bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

W 2017 r. utrzymano patrol pieszy tzw. „szkolny” zadaniem, którego jest oddziaływanie na poprawę poczucia bezpieczeństwa

Straż Miejska

uczniów na terenie szkoły i w jej okolicy: bezpośrednio poprzez patrolowanie terenów szkolnych i przyległych, pośrednio poprzez współpracę ze szkołami (z dyrektorem czy też z pedagogiem).

Współpraca Straży Miejskiej z innymi instytucjami.

Współpracę z tym związaną prowadzono z Zarządem Dróg i Zieleni w Suwałkach, Komendą Miejską Policji, Zakładem Energetycznym Białystok S.A Suwałki, Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej, Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., administratorami Spółdzielni Mieszkaniowych, Zarządem Budynków Mieszkalnych TBS Sp. z o.o., Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego Miasta Suwałki.

Ujawniono 96 różnego rodzaju awarii. Udzielono łącznie 331 asyst pracownikom m.in.:

- ✓ Wydziału Spraw Obywatelskich,
- ✓ Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej,
- ✓ Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.,
- ✓ Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie,
- ✓ Zarządu Budynków Mieszkalnych TBS Sp. z o.o.,

- ✓ firmy „Hodowla psów rasowych – schronisko” Sianożęć 3A” Bogdan Lauryn,
- ✓ Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami.

Pomoc osobom bezdomnym.

Straż Miejska włączyła się do działań związanych z udzieleniem możliwie największej pomocy w przetrwaniu trudnego okresu zimowego osobom bezdomnym. Zadanie to realizowano przy współpracy m.in. z wydziałem Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Suwałkach, Komendą Miejską Policji, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie. W realizację tego zadania włączyli się również studenci Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Suwałkach im. Franciszka E. Szczepanika.

Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Działania suwalskiej Straży Miejskiej w zakresie wynikającym z Miejskiego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii miały na celu:

- ✓ Ochronę szeroko rozumianego ładu i porządku publicznego na terenie miasta, w tym w szczególności, w obrębie placówek handlowych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
- ✓ Inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z Komendą Miejską Policji w Suwałkach – zgłoszenia realizowane na podstawie zgłoszeń w Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa.
- ✓ Współpracę z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w wyniku której przeprowadzono 11 kontroli w 36 punktach handlowych sprzedających/podających alkohol, pięciokrotnie dokonano oględzin w 13 punktach,

a w trzech przypadkach skontrolowano stosowne oświadczenia.

- ✓ Doprowadzanie osób nietrzeźwych do policji lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorznięcia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu zdrowiu innych osób.

W 2017 r. strażnicy miejscy za naruszenie zakazów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi podjęli 432 interwencje związane z naruszeniem porządku publicznego w wyniku których pouczone 140 osób.

Tabela 2.7.5 Ilość nietrzeźwych osób przekazanych przez Straż Miejską w 2017 r. do poszczególnych instytucji

Lp.	Podmioty którym przekazano osobę nietrzeźwą	Ilość osób nietrzeźwych	
		2016	2017
1.	Pogotowie dla Osób Nietrzeźwych	230	249
2.	Komenda Miejska Policji	-	17
3.	Miejsce zamieszkania	17	12
4.	Pogotowie ratunkowe/ szpital	6	12

Współpraca Straży Miejskiej z suwalską Policją

W 2017 r. Straż Miejska kontynuowała współpracę z Komendą Miejską Policji w Suwałkach, która odbywa się w oparciu o zasady określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19.12.2009 r. w sprawie form współpracy straży gminnej (miejskiej) z Policją oraz sposobu informowania wojewody o tej współpracy. Szczegółowe formy i sposoby współpracy określone zostały w porozumieniu zawartym między Komendantem Miejskim Policji, a Prezydentem Miasta Suwałk.

Wzorem lat ubiegłych prowadzono działania w ramach przedsięwzięcia „Bezpieczne osiedle”, które miały na celu m.in.:

- ✓ Zapewnienie ładu i porządku publicznego w rejonach osiedli mieszkaniowych.
- ✓ Zapobieganie dewastacji i niszczeniu mienia należącego do spółdzielni mieszkaniowych oraz mienia komunalnego.
- ✓ Zapobieganie rozprowadzaniu środków odurzających szczególnie wśród nieletnich.
- ✓ Zapobieganie wybrykom o charakterze chuligańskim w miejscach publicznych oraz popełnianiu czynów karalnych przez osoby nieletnie.
- ✓ Zapobieganie kradzieżom z włamaniem do mieszkań, piwnic oraz rozbojom i kradzieżom rozbójniczym.
- ✓ Zapobieganie spożywaniu alkoholu w miejscach publicznych oraz sprzedaży alkoholu nieletnim.

Współpracowano także w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym – podczas organizacji świąt państwowych, religijnych, imprez rekreacyjno-sportowych.

Współpracowano również w zakresie przeciwdziałania bezdomności w okresie zimowym. Wiele uwagi poświęcono sprawom zapewnienia ładu i porządku w rejonie trzynastym utworzonym przez Komendę Miejską Policji, a obejmującym centrum miasta, gdzie zwłaszcza w okresie wczesno-wiosennym letnim i jesiennym odbywa się szereg imprez i uroczystości. Jest to centrum kulturalne życia mieszkańców (rejon ten obejmuje m.in. ul. Noniewiczza, ul. Sejneńską, pl. Marii Konopnickiej, ul. Muzyczna, ul. Chłodną).

W dalszym ciągu kontynuowano współpracę w zakresie obsługi monitoringu wizyjnego miasta Suwałk.

Straż Miejska

Strefa gospodarcza

3.1 Podmioty gospodarcze

Struktura podmiotów gospodarczych

Na koniec grudnia 2017 r. na terenie Suwałk zarejestrowanych było 6 955 podmiotów gospodarczych, z czego prawie 95,3% (6 627 podmiotów) działało w sektorze prywatnym. W stosunku do roku 2016 liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych zwiększyła się o 49. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych – 5 085 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Do największych suwalskich przedsiębiorstw należą m.in.: MISPOL S. A., ANIMEX Grupa Drobiarska S. A. (branża spożywcza), „Padma Art” (ramki do zdjęć), PORTA KMI Poland Sp. z o. o., STOLLAR

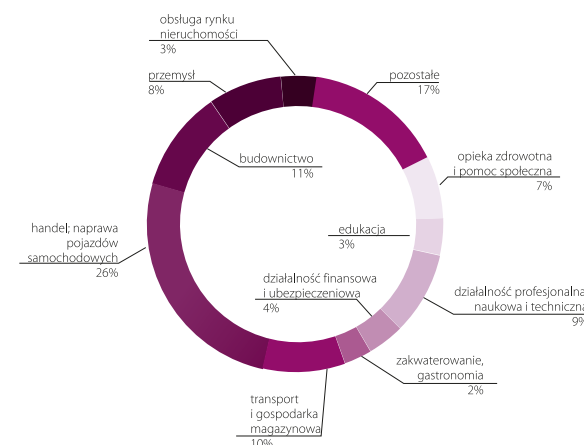
Sp. j. (branża drzewna i stolarka otworowa), PPHU „Lactopol” (branża spożywcza), Malow Sp. z o.o., GASTECH Sp. z o.o. (branża metalowa), AQUAEL Sp. z o.o. (mechanika precyzyjna, sprzęt akwarystyczny), Fabryka Przewodów i Kabli ELPAR II Sp. z o. o. (branża elektryczna), SALAG Sp. z o. o. S. K. (branża tworzyw sztucznych).

W 2016 roku rozpoczęła się budowa fabryki Tanne należącej do grupy kapitałowej FORTE w podsuwalskim Dubowie (w Suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej). Koszt inwestycji oszacowany został na 700 mln zł. Kamień pod budowę fabryki wmurował (jeszcze wtedy) wicepremier Mateusz Morawiecki wraz z Prezesem Zarządu Fabryki Mebli FORTE Maciejem Formanowiczem i Prezydentem Miasta Suwałki Czesławem Renkiewiczem. W 2017 roku został oddany do użytku magazyn, w którym zatrudnienie znalazło

około 150 osób, natomiast 12 kwietnia 2018 r. nastąpiło uroczyste otwarcie fabryki płyt wiórowych Tanne. Podczas uroczystości został także wmurowany kamień węgielny w miejscu, w którym pod koniec 2019 roku zostanie oddana do użytku nowoczesna fabryka mebli w sąsiedztwie fabryki płyt wiórowych, w której pracę znajdzie docelowo około 700 osób. Inwestycja jest realizowana ze szczególną dbałością o środowisko – powstająca fabryka będzie pracowała w cyklu zamkniętym

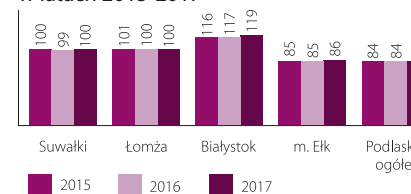
– ma to być inwestycja bezpyłowa, bezzapachowa, z zamkniętym obiegiem wodnym, z cichym procesem produkcji, bez kominów. W inwestycji w Dubowie zostaną zastosowane wyloty elektrofiltrów – ich koszt to 18 mln zł. „Forte”, oprócz wykorzystywania surowca tradycyjnego, zamierza też kontraktować sadzenie drzew – drzewa z plantacji topoli będą gotowe do wykorzystania w przemyśle meblarskim już po 8 latach.

Wykres 3.1.1 Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Wykres 3.1.2 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Wspieranie przedsiębiorczości

Pomoc de minimis

Miasto Suwałki od kilku lat wspiera rozwój przedsiębiorczości w mieście poprzez stosowanie zwolnień podatkowych w podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta pod warunkiem zrealizowania na terenie miasta inwestycji początkowej (budowa, odbudowa, rozbudowa, nadbudowa budynków i budowli lub ich części) oraz zatrudnienia określonej liczby osób.

Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna Sp. z o. o.

W poprzednich latach wsparcie przedsiębiorców za pomocą tego instrumentu prezentowało się w następujący sposób:

Tabela 3.1.1. Pomoc de minimis w Suwałkach w latach 2015-2017

Lata	Liczba podmiotów	Wartość
2015	4	421 823,00 zł
2016	1	301 497,00 zł
2017	3	1 077 795,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

bizneSÓWKI

Prezydent Miasta Suwałk mając na względzie aktywizację i pobudzanie rozwoju suwalskiej przedsiębiorczości, w szczególności wśród młodzieży uczącej się w szkołach mających siedziby na terenie Gminy Miasta Suwałki i osób młodych do 35 roku życia, w szczególności absolwentów szkół wyższych oraz studentów ostatnich lat studiów, chcących uruchomić i rozwijać własne firmy w Suwałkach, ogłosił w 2016 roku I edycję konkursu o tematyce biznesowej pn. „bizneSÓWKI”.

Konkurs prowadzony jest w dwóch kategoriach: uczestników ubiegających się o nagrodę za biznesplan (uczniów szkół ponadgimnazjalnych mających siedziby na terenie Gminy Miasta Suwałki prowadzonych w systemie dziennym – I kategoria) oraz uczestników ubiegających się

o nagrodę za pomysł biznesowy (osoby pełnoletnie do 35 roku życia zamieszkujące w Suwałkach albo zameldowane czasowo lub na stałe w Suwałkach – II kategoria).

Rozstrzygnięcie i przyznanie nagród laureatom II edycji konkursu „bizneSÓWKI” odbyło się 27 kwietnia 2017 r. w suwalskim Ratuszu. Na konkurs wpłynęło 14 zgłoszeń. Wszystkie w kategorii biznesplan – skierowanej do uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Najwięcej punktów i nagrodę w wysokości 1 600 zł otrzymał Eryk Dobaj i jego przedsięwzięcie dotyczące agencji social media. Na drugim miejscu znalazła się Kamila Brodowska z pomysłem produkcji zabawek regionalnych. Tu nagroda wyniosła 1 200 zł. Trzecie noty uzyskał projekt samoobsługowego warsztatu samochodowego Tomasza Makarewicza, a czwarte miejsce pomysł na studio druku 3 D Piotra Staszkiwicza. Do laureatów trzeciego i czwartego miejsca trafiły nagrody pieniężne w wysokości 800 zł. Poza tym laureaci i wyróżnieni otrzymali upominki i nagrody pieniężne od partnerów konkursu: Banku Spółdzielczego w Rutce-Tartak, Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach, Izby Przemysłowo-Gospodarczej w Suwałkach, firmy RECMAN, Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, suwalskiego portalu informacyjnego Suwałki24 i firmy VTS.

Budowa lotniska lokalnego w Suwałkach

W roku 2017 miasto Suwałki podpisało porozumienie z Grupą Mebli FORTE S.A., właściciela Fabryki TANNE, na podstawie którego FORTE przekaze suwalskiemu samorządowi 10 mln zł na budowę lotniska lokalnego. To niewątpliwie wielki sukces suwalskiego samorządu, aby przedsiębiorca całkowicie bezinteresownie przekazał takie środki finansowe. 18 maja 2018 r. miasto Suwałki otrzymało pozwolenie na budowę, jednocześnie został również ogłoszony przetarg na budowę lokalnego lotniska w Suwałkach.

Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.

Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o. powstał 4 czerwca 2004 roku. Celem strategicznym Parku jest stworzenie w Suwałkach atrakcyjnego miejsca wzajemnych powiązań pomiędzy nauką z biznesem, umożliwiającego transfer technologii i prowadzenie innowacyjnych form działalności gospodarczej i inwestowania. Udziałowcami spółki są Miasto Suwałki, Uniwersytet w Białymstoku, Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe w Białymstoku, Politechnika Warszawska, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach i Instytut Łączności w Warszawie. W ramach projektu „Budowa i Uruchamianie Nowych Obiektów Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013, w końcu 2012 roku powstał kompleks obiektów Parku, który składa się z Inkubatora Technologicznego, zespołu laboratoriów: Laboratorium Badania Produktu Chemicznego, Laboratorium Medycznego, Laboratorium Energii Odnawialnej i Laboratorium Multimedialnego, Hali Procesów Logistyczno-Produkcyjnych i Centrum Konferencyjnego. W budynku Inkubatora mieszczą się pomieszczenia recepcyjne kompleksu i pomieszczenia biurowe o zróżnicowanej powierzchni – dogodne dla funkcjonowania małych i większych firm, na różnych etapach rozwoju. Oferta Parku kierowana jest w pierwszej kolejności do podmiotów z branż wysoko zaawansowanych, takich jak IT, elektronika, technologia inżynierii materiałowej, ochrona zdrowia i inżynieria medyczna, technologia ochrony środowiska.

Park to również:

Inicjator **Akademii Parku**, której celem jest promowanie i rozwijanie postaw przed-

siębiorczości w ramach prowadzonych szkoleń zawodowych i biznesowych;

Ośrodek Europejskiej Sieci Współpracy (Enterprise Europe Network) oferujący małym i średnim przedsiębiorstwom kompleksowe usługi wspierające rozwijanie ich potencjału i innowacyjnych zdolności poprzez:

- ✓ pozyskiwanie informacji o regulacjach prawnych w wybranych krajach europejskich;
- ✓ pomoc w wyszukiwaniu aktualnych źródeł finansowania z krajowych i europejskich instrumentów finansowych;
- ✓ wspieranie procesu transferu technologii i innowacji poprzez poszukiwanie, promowanie technologii lub know-how;
- ✓ pomoc w wejściu na nowe rynki poprzez pozyskiwanie niezbędnych informacji o rynkach zagranicznych;
- ✓ doradztwo w zakresie pozyskiwania środków finansowych (poszukiwanie inwestorów, kredytów, pożyczek i innych form finansowego wsparcia);
- ✓ organizowanie konferencji, szkoleń, misji handlowych/gospodarczych oraz spotkań brokerskich;

Partner oraz realizator projektów:

- ✓ **LT-PL Cooplatfrom** w ramach unijnego programu Interreg, którego celem jest aktywizacja społeczności z obszaru pogranicza w celu rozwijania postaw przedsiębiorczych, w szczególności wśród młodych. W projekcie zostały napisane wytyczne akceleratora podmiotów gospodarczych;
- ✓ **OWES – Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej**, świadczący usługi wsparcia osób w procesie integracji z rynkiem pracy i społecznością lokalną, za pośrednictwem spółdzielni socjalnych i wykonywanie pakietu usług rozumianych

Podpisanie porozumienia z Grupą Mebli Forte S. A. dotyczącego budowy pasa startowego

zgodnie z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES).

✓ **Platforma startowa dla nowych pomysłów „Hub of Talents”** – ekosystemu, stworzonego przez szereg instytucji, w tym uczelnie wyższe, fundusze inwestycyjne, regionalne izby gospodarcze, sieci aniołów biznesu, stowarzyszenia przedsiębiorców oraz duże firmy, oferujące młodym przedsiębiorcom możliwość ubiegania się o bezzwrotną dotację na wejście na rynek i początkową fazę funkcjonowania startup-u;

✓ **Północno-Wschodni Klaster Edukacji Cyfrowej** – innowacyjnego ośrodka skupiającego firmy, instytucje, i organizacje świadczące usługi edukacyjne z zakresu technik cyfrowych, które zostały zbudowane specjalnie z myślą o potrzebach podmiotów biznesowych, jak również pracowników sektora administracji publicznej. Unikalną wartością propozycji Klastra jest połączenie atrakcyjnych pakietów edukacyjnych z niewątpliwymi walorami turystycznymi Suwalszczyzny. Klaster to środowisko współpracy jego członków z innymi podmiotami, tworzące przyjazne otoczenie do współdziałania, nawiązywania kontaktów, dzielenia się specjalistyczną wiedzą, doświadczeniem, przy użyciu nowoczesnych narzędzi, zaawansowanej infrastruktury i możliwości intelektualnych.

Punkt konsultacyjny programu „Wsparcie w starcie”, w ramach którego udzielane są niskoprocentowe pożyczki na podejmowanie działalności gospodarczej oraz tworzenie nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych, wsparcie kierowane jest do:

✓ studentów – ostatniego roku studiów wyższych, niepracujących i niewykonywujących innej pracy zarobkowej;

✓ absolwentów – szkół średnich i uczelni wyższych, pozostających bez pracy (do 48 miesięcy od dnia uzyskania dyplomu);

✓ osób bezrobotnych – zarejestrowanych w urzędzie pracy;

✓ przedsiębiorców – w przypadku pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego.

Akredytowany – przez Ministerstwo Rozwoju – **Ośrodek Innowacji**, świadczący proinnowacyjne usługi małym i średnim przedsiębiorstwom w obszarze:

✓ chemii, farmacji, sektora spożywczego;

✓ transferu wiedzy, nabywania i ochrony wartości niematerialnych i prawnych;

✓ wsparcia innowacji poprzez udostępnianie przestrzeni biurowej, banków danych, zasobów bibliotecznych, badań rynków, laboratoriów;

✓ znakowania, testowania i certyfikacji jakości, zmierzającej do opracowania bardziej efektywnych produktów, procesów i usług.

Wirtualna przestrzeń biurowa – umożliwiającą użytkownikom znaczną redukcję kosztów związanych z wynajmem lokalu i zatrudnieniem pracowników biurowych.

Wirtualne biuro zapewnia rejestrację przedsiębiorstwa pod adresem Parku, dzięki czemu osoby prowadzące działalność w domu lub też mobilni specjaliści mogą korzystać z prestiżu prowadzenia przedsiębiorstwa pod adresem parkowego centrum biznesowego, przy ul. Innowacyjnej 1.

Oferta **usług księgowo-prawnych** – ułatwiająca prowadzenie działalności gospodarczej nowym podmiotom. Usługi księgowe skierowane są zarówno do podmiotów o uproszczonej jak i pełnej księgowości.

Oferta **usług patentowej** polegająca na ochronie prawa własności przemysłowej i intelektualnej, doradztwie i konsultacjach.

Doświadczony rzecznik patentowy przeprowadzi firmę przez cały proces analizy i oceny zdolności patentowej, dokona zgłoszenia i poprowadzi postępowanie.

Oferta atrakcyjnych – w pełni uzbrojonych – **terenów inwestycyjnych**, skierowana szczególnie do firm innowacyjnych działających w obszarze zaawansowanych technologii, przede wszystkim inwestorów prezentujących:

✓ technologie systemów informatycznych i sieci telekomunikacyjnych;

✓ elektronikę;

✓ technologie inżynierii materiałowej;

✓ technologie ochrony zdrowia i inżynierii medycznej;

✓ technologie związane z ochroną środowiska i wykorzystaniem odnawialnych i niekonwencjonalnych źródeł energii;

✓ automatykę, aparaturę pomiarową i laboratoryjną;

✓ mechanikę precyzyjną.

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

Jest prywatną osobą prawną działającą od 1994 roku na zasadach non-profit. Działa na rzecz zwiększenia aktywności gospodarczej w regionie poprzez promocję i wspieranie małych przedsiębiorstw i innych przedsięwzięć gospodarczych organizowanych przez bezrobotnych lub dających im zatrudnienie w celu rozwoju gospodarczego regionu i likwidacji w ten sposób bezrobocia. W ramach realizacji celów statutowych Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości przygotowuje i realizuje programy ukierunkowane na wzmocnienie i rozwój przedsiębiorczości, rozwój gospodarczy, a także rozwój społeczności lokalnej i budowę społeczeństwa obywatelskiego. Uczestniczy w inicjatywach mających na celu rozbudowanie potencjału gospodarczego, w wyniku którego mogą powstać nowe miejsca pracy. Cele

swoje Fundacja realizuje poprzez podejmowanie działań na rzecz wzrostu konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw m.in. poprzez następujące działania:

✓ wspieranie finansowe istniejących i nowo tworzonych firm,

✓ doradztwo konsultacyjno-prawno-ekonomiczne i wszelkie inne działania promujące działalność gospodarczą i rozwój regionalny,

✓ promocję przedsiębiorczości w postaci szkoleń, konferencji, misji gospodarczych, wizyt studyjnych, spotkań biznesowych.

Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” S. A. w Suwałkach

Powstała 16 stycznia 1991 roku. Jest najstarszą agencją rozwoju regionalnego w Polsce. Misją Agencji jest inspirowanie oraz aktywny udział w przemianach gospodarczych i społecznych regionu poprzez jego promocję, wspieranie small biznesu, realizację programów sprzyjających tworzeniu nowych miejsc pracy oraz organizacja systemu edukacji ekonomicznej i zawodowej.

Agencja wspiera rozwój regionalny w różnych jego obszarach i jest ukierunkowana przede wszystkim na realizację inicjatyw gospodarczych w regionie Podlasia i Suwalszczyzny, a w szczególności:

✓ współdziała w opracowywaniu programów rozwoju regionu

✓ aktywnie wspiera biznes

✓ promuje region suwalski

✓ tworzy i realizuje programy aktywnej walki z bezrobociem

✓ tworzy nowe podmioty gospodarcze

✓ organizuje kształcenie zawodowe dorosłych i młodzieży

✓ organizuje systemy gromadzenia i dystrybucji informacji gospodarczej

✓ organizuje inkubatory przedsiębiorczości

✓ przygotowuje i wdraża programy pomocowe.

W 2017 roku w strukturze Agencji działały m.in.:

✓ **Fundusze pożyczkowe.**

Funkcjonują w ARR „ARES” S.A. od 1998 roku przyczyniając się do rozwoju sektora MŚP poprzez udzielanie pożyczek na atrakcyjnych warunkach dla firm. Pożyczki przeznaczane są przede wszystkim na:

- budowę lub nabycie nieruchomości, budynków, budowli, maszyn i urządzeń, zakup środków transportu i wyposażenia,
- nabycie wartości niematerialnych i prawnych (w tym oprogramowania i licencji),
- nabycie rzeczowego majątku obrotowego.

W 2017 roku kontynuowano działalność Funduszy Pożyczkowych. Usługi finansowe świadczone były w oparciu o pięć funkcjonujących w Spółce Funduszy Pożyczkowych. Podstawowe założenia: okres kredytowania do 5 lat, karencja w spłacie rat kapitałowych, atrakcyjne oprocentowanie. Funkcjonujące w Spółce Fundusze Pożyczkowe zwiększają dostęp dla MŚP z terenu województwa podlaskiego do zewnętrznych źródeł finansowania, na bardzo korzystnych warunkach mając na uwadze ofertę kredytową na rynku bankowym. Pozwalają na rozwój już istniejących firm oraz na finansowanie przedsięwzięć osób, które chcą rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej. Dofinansowanie sektora MŚP powoduje rozwój oraz wzrost konkurencyjności regionu podlaskiego poprzez nakłady na nowe technologie, zastosowanie innowacyjnych rozwiązań, co przekłada się na tworzenie nowych miejsc pracy.

✓ **Fundusz poręczeniowy.**

Fundusz utworzony został w 2010 r. na podstawie umowy na realizację projektu

w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013. W 2017 roku kontynuowano działalność Funduszu poręczeniowego. Celem funduszu jest wspieranie sektora MŚP województwa podlaskiego poprzez ułatwienie MŚP dostępu do finansowania w formie kredytów i pożyczek udzielanych przez banki lub inne instytucje finansujące.

✓ **Dział Rozwoju Regionalnego.**

Dział Rozwoju Regionalnego funkcjonował w strukturze ARR „ARES” od 1993 roku do 2017 roku. Z dniem 01.01.2018 r. Dział Rozwoju Regionalnego został połączony z Suwalsko-Mazurską Szkołą Biznesu i Zarządzania i otrzymał nazwę Centrum Edukacyjno-Szkoleniowe.

Do zadań działu należało gromadzenie i dystrybucja informacji o programach pomocowych Unii Europejskiej oraz przygotowywanie i wdrażanie projektów współfinansowanych ze środków unijnych. Zadania realizowane przez Dział Rozwoju Regionalnego w 2017 roku wynikały z realizacji zawartych umów na dofinansowanie poszczególnych projektów w ramach: Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, jak również skupiały się na aplikowaniu o środki na realizację nowych projektów.

✓ **Suwalsko-Mazurska Szkoła Biznesu i Zarządzania.**

W strukturze ARR „ARES” S.A. szkoła funkcjonowała od 1992 roku do 2017 roku.

Z dniem 01.01.2018 r. szkoła została połączona z Działem Rozwoju Regionalnego i otrzymała nazwę Centrum Edukacyjno-Szkoleniowe.

W 2017 roku SMSBiZ prowadziła działalność edukacyjną poprzez formy szkolne

prowadzone na poziomie średnim (Licium Ogólnokształcące dla Dorosłych „ARES”) oraz formy pozaszkolne w postaci kursów i szkoleń organizowanych na zlecenie różnego rodzaju instytucji (szkół, GOPS, MOPS, PUP, PCPR) oraz z wolnego naboru i w ramach realizowanych przez Spółkę projektów. Szkolenia skierowane były zarówno do osób bezrobotnych, jak i różnych grup zawodowych.

Ponadto Suwalsko-Mazurska Szkoła Biznesu i Zarządzania w ramach współpracy z uczelniami wyższymi organizowała i prowadziła studia podyplomowe. Wspólnie z Wyższą Szkołą Finansów i Zarządzania w Białymstoku zorganizowane zostały studia podyplomowe na kierunku „Przygotowanie i zarządzanie projektami UE”.

Oprócz działalności stricte edukacyjnej Suwalsko-Mazurska Szkoła Biznesu i Zarządzania realizowała projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, mające służyć szeroko rozumianej reorientacji zawodowej kadr pracowniczych regionu, ukierunkowane na zwiększenie dostępu do edukacji, rozwój kształcenia ustawicznego, zmianę kwalifikacji, zawodu bądź doskonalenie umiejętności.

✓ **Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej.**

W okresie od 01.10.2012 r. do 30.06.2015 r. Ośrodek funkcjonował w ramach realizowanego przez Spółkę projektu, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem głównym projektu było dostarczenie wiedzy i umiejętności z zakresu ekonomii społecznej różnym grupom interesariuszy (osoby bezrobotne, niepełnosprawne, zagrożone wykluczeniem społecznym, przedstawicieli OPS, PUP, NGO, JST i innych)

z terenu subregionu suwalskiego poprzez wsparcie doradcze, szkoleniowe, dotacyjne oraz testowanie i poszukiwanie źródeł finansowania Instytucji Wsparcia Ekonomii Społecznej, spółdzielni socjalnych oraz promocja ekonomii społecznej.

Od zakończenia realizacji projektu, tj. od 01.07.2015 r. do 30.06.2017 r. Ośrodek funkcjonował jako instytucja wspierająca ekonomię społeczną w województwie podlaskim kontynuując działania określone w projekcie.

✓ **Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Suwałkach.**

Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Suwałkach prowadzony jest przez Spółkę począwszy od dnia grudnia 2014 r. na podstawie umowy zawartej z Województwem Podlaskim. Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Suwałkach jest ogólnopolskim projektem Ministerstwa Rozwoju „Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich” dofinansowanym ze środków budżetu państwa oraz środków Funduszu Spójności Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020. Zadania priorytetowe Lokalnego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Suwałkach:

- udzielanie informacji na etapie ubiegania się o dotację, realizacji projektów finansowanych z Funduszy Europejskich,
- informowanie o możliwości realizacji projektów współfinansowanych z Funduszy Europejskich w formule partnerstwa publiczno-prywatnego,
- informowanie o realizowanych projektach dofinansowanych z Funduszy Europejskich,

- udzielanie informacji o Funduszach Europejskich podczas indywidualnych konsultacji u klienta,
- organizowanie spotkań informacyjnych, szkoleń dla potencjalnych beneficjentów
- organizowanie Mobilnych Punktów Informacyjnych,
- przekazywanie aktualności o działaniach Sieci PIFE,
- dystrybucja i magazynowanie materiałów informacyjnych,
- współpraca z samorządami lokalnymi w zakresie realizacji działań,
- współpraca z innymi sieciami informacyjnymi o Funduszach Europejskich,
- uczestnictwo w imprezach regionalnych organizowanych w podregionie,
- udział w szkoleniach i spotkaniach organizowanych przez Organizatora i MR.

✓ Agencja Zatrudnienia.

Dział Agencji Zatrudnienia funkcjonował w strukturze Agencji od lipca 2015 roku do grudnia 2017 roku. Agencja Zatrudnienia świadczyła usługi pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego. Praca działu polega m.in. na: pozyskiwaniu i upowszechnianiu ofert pracy; udzielaniu pomocy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej; inicjowaniu i organizowaniu kontaktów osób poszukujących zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z pracodawcami.

Suwska Specjalna Strefa Ekonomiczna S. A.

Suwska Specjalna Strefa Ekonomiczna jest jedną z najdłuższych działających specjalnych stref ekonomicznych w kraju. Od 21 lat jest jednym z najważniejszych podmiotów w Suwałkach mającym wpływ na ich rozwój gospodarczy. SSSE została utworzona na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1996 roku w sprawie

ustanowienia Suwskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, które weszło w życie z dniem 1 września tego samego roku. Początkowo obejmowała załedwie trzy miasta – Suwałki, Elk i Goldap. Od roku 2008 jest systematycznie rozszerzana o grunty samorządowe. Pierwsze zwiększenie zarządzanego obszaru dotyczyło Podstrefy Białystok, ostatnie zaś w listopadzie 2017 roku Podstrefy Suwałki. Objęto wtedy rozszerzeniem grunty samorządowe i tym samym powiększono obszar zarządzany przez Spółkę o kolejne 14,5005 ha. Wcześniej, w czerwcu 2017 roku, utworzona została Podstrefa Augustów, zajmująca powierzchnię 13,3848 ha. Wskutek tych zmian, cały obszar Suwskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej zajmuje łącznie, na koniec 2017 roku – 662,9408 ha. W skład SSSE wchodzi 19 podstref, zlokalizowanych w trzech województwach (podlaskim, warmińsko-mazurskim i mazowieckim), podstrefy: Suwałki, Elk, Goldap, Grajewo, Małkinia Górna, Białystok, Łomża, Bielsk Podlaski, Czyżew, Hajnówka, Narewka, Nowogród, Olecko, Ostrów Mazowiecka, Sejny, Siemiatycze, Szczuczyn, Augustów, Zabłudów.

Działalność Spółki zarządzającej Suwską Specjalną Strefą Ekonomiczną S.A. w roku 2017 znacznie wpłynęła na rozwój miasta i regionu. Zarząd SSSE S.A. udzielił łącznie 15 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na preferencyjnych warunkach. Aż 5 z tych zezwoleń zostało wydanych przedsiębiorcom, działającym na terenie miasta Suwałki. W 2017 roku inwestorzy działający na terenie miasta zadeklarowali poniesienie nakładów inwestycyjnych w wysokości 125 300 000 zł. Natomiast faktyczna wartość inwestycji poniesionych w Podstrefie Suwałki w 2017 r. wyniosła 349 081 543 zł.

Podstawowym przedmiotem działalności Suwskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. jest stymulowanie rozwoju gospodarczego regionu poprzez pozyskiwanie inwestorów. Niewątpliwe, największą zachętą pozostaje pomoc

publiczna w formie zwolnień z podatku dochodowego. Procentowa wysokość ulg zależna jest od wielkości przedsiębiorcy i tym samym mały przedsiębiorca uzyskuje zwolnienie z podatku dochodowego w wysokości 70%, średni i duży odpowiednio po 60% i 50%. Zwolnienie jest przyznawane z tytułu zadeklarowanej wysokości nakładów inwestycyjnych lub dwuletnich kosztów pracy. Grunty, objęte preferencjami podatkowymi, posiadają aktualne plany zagospodarowania przestrzennego. Są również uzbrojone w niezbędną infrastrukturę techniczną. Jedną z istotniejszych kwestii jest także przystępna cena oferowanych terenów inwestycyjnych

Suwska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. wykonała niezbędne inwestycje, mające na celu zarówno uatrakcyjnienie wolnych terenów inwestycyjnych, jak i spełnienie potrzeb i oczekiwań działających już przedsiębiorców. W roku 2017 SSSE S.A. zainwestowała ok. 3 mln złotych w infrastrukturę drogową. Wyremontowane zostały: ul. Brylantowa, ul. Turkusowa oraz ul. Szafrów. Zrealizowano budowę chodników, ścieżek rowerowych oraz zatok autobusowych. Ulice te zostały także wyposażone w nowoczesne oświetlenie. Wykonane prace niewątpliwie pozytywnie wpływają także na poprawę poziomu bezpieczeństwa oraz zwiększenie komfortu zatrudnionych w suwalskich firmach strefowych, którzy codziennie dojeżdżają do, jednak oddalonej od centrum miasta, dzielnicy przemysłowej.

Położenie geograficzne Podstrefy Suwałki pozytywnie wpływa na wiele aspektów. Przede wszystkim, bliskość trzech granic znacząco ułatwia nawiązywanie międzynarodowych kontaktów handlowych. Ma to szczególne znaczenie teraz, kiedy dostrzega się coraz większy potencjał handlowy na rynkach wschodnich oraz północnych. Ulokowanie przedsiębiorstwa nieopodal granic polsko-litewskiej, polsko-białor

uskiej oraz polsko-rosyjskiej istotnie wpływa na obniżenie kosztów oraz czasu transportu.

Podstrefa Suwałki zlokalizowana jest pomiędzy dwoma dużymi drogami – drogą wojewódzką nr 655 łączącą Giżycko z Suwałkami (nazywaną Północną Drogą Tysiąca Jezior), a drogą krajową nr 8, prowadzącą od Budziska do Kudowy-Zdrój (granica polsko-czeska). Duże nadzieje związane są z budową obwodnicy Miasta Suwałki oraz pozostałymi fragmentami Via Baltica.

Na koniec roku 2017 Podstrefa Suwałki oferowała ponad 39 ha (z czego ponad 14 ha to włączone do Strefy pod koniec roku 2017 grunty należące do samorządu) wolnych gruntów przeznaczonych pod realizację projektów inwestycyjnych. Cały obszar Podstrefy Suwałki wynosił 179,3020 ha. Zagospodarowanych było 77,96% całego obszaru Podstrefy Suwałki.

3.2. Rynek pracy

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Na koniec 2017 r. na terenie miasta Suwałki, w podmiotach gospodarczych zatrudniających powyżej 9 osób, pracowało 13 873 osoby (statystyki prowadzone przez Główny Urząd Statystyczny nie obejmują zatrudnienia w podmiotach zatrudniających poniżej 9 osób). Najwięcej osób zatrudnionych było w przemyśle (3 405 osób), handlu hurtowym i detalicznym oraz naprawach pojazdów (2 166 osób), edukacji (2 019 osób), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (1 769 osób), a także administracji publicznej (1 247 osób). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na terenie Suwałk w roku 2017 wynosiło 3 716,16 zł i było o 222,5 zł (6%) wyższe niż w roku 2016 (3 493,66 zł). Najwięcej zarabiali zatrudnieni w administracji publicznej i obronie narodowej (5 482,25 zł miesięcznie), w sektorze finansowym i ubezpieczeniowym (4 887,12 zł miesięcznie) oraz w sektorze związanym z obsługą nieruchomości (4 826,23 zł miesięcznie).

Tabela 3.2.1 Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 9 osób w mieście Suwałki w 2017 r.

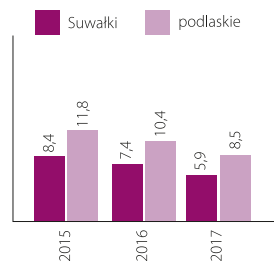
Wyszczególnienie	Przeciętne zatrudnienie	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł
Ogółem	13 873	3 716,16
Sektor publiczny	5 738	4 401,38
Sektor prywatny	8 135	3 232,84
Przetwórstwo przemysłowe	3 405	3 507,37
Budownictwo	711	2 870,43
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	2 166	2 838,94
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	101	2 288,86
Transport i gospodarka magazynowa	557	3 045,78
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	363	4 887,12
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	250	4 826,23
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	120	2 853,54
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1 247	5 482,25
Edukacja	2 019	4 217,93
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 769	3 627,03
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	281	3 524,11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Bezrobocie

Na koniec 2017 roku stopa bezrobocia w Suwałkach wyniosła 5,9% i była niższa od stopy bezrobocia w kraju (6,6%) i w województwie podlaskim (8,5%). Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie suwalskim spadła o 637 osób w porównaniu z grudniem 2016 roku i na koniec 2017 roku wyniosła 2 238 osób. Liczba bezrobotnych zamieszkałych w mieście Suwałki na koniec grudnia 2017 roku wyniosła 1 639 osób, co stanowiło 71,8% ogółu bezrobotnych w powiecie suwalskim. W liczbie tej osoby do 30 roku życia stanowiły około 22,8%, a osoby długotrwale bezrobotne 47,9%. Spośród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suwałkach na koniec 2017 roku, kobiety stanowiły 54,7% ogółu bezrobotnych z terenu miasta Suwałki (897 osób). Ponad 35,5% bezrobotnych nie posiadało kwalifikacji zawodowych.

Wykres 3.2.2 Stopa bezrobocia w latach 2015-2017 (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

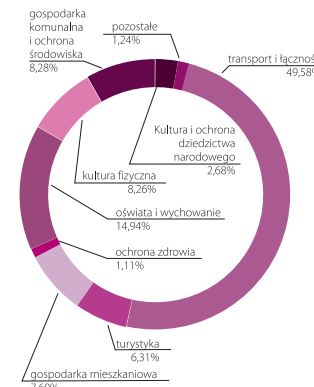

Przebudowa ul. Leśnej, będącej częścią tzw. „Trasy Wschodniej” – wschodniej obwodnicy Suwałk

3.3. Inwestycje

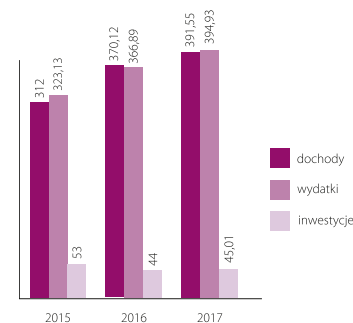
Struktura wydatków inwestycyjnych

Wykres 3.3.1 Struktura wydatków inwestycyjnych miasta Suwałki w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 3.3.2 Budżet Miasta Suwałki w latach 2015-2017 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2015-2017

Największe zadania inwestycyjne

W 2017 roku poziom wydatków inwestycyjnych wyniósł ponad 45 mln zł co stanowiło 11,4% wszystkich wydatków miasta. Największy udział w wydatkach inwestycyjnych miasta (prawie 50%) miały działania uwzględniające transport i łączność związane z największymi inwestycjami drogowymi w Suwałkach współfinansowanymi przez Unię Europejską – budową tak zwanej trasy wschodniej – która ma usprawnić ruch drogowy na kierunku północ-południe i odciążyć centrum Suwałk. W 2017 r. również duże nakłady zostały poniesione na oświatę i wychowanie (prawie 7 mln zł), co związane było z termomodernizacją Zespołu Szkół nr 10 w Suwałkach, termomodernizacją przedszkoli, a także modernizacją pomieszczeń w szkołach w związku z dostosowaniem do wymogów reformy oświatowej. Po ok. 4 mln zł wydano na działania związane z gospodarką komunalną i ochroną środowiska i działania związane z kulturą fizyczną, co związane było z zakupem sprzętu do utrzymania czystości i zieleni w mieście, gospodarką niskoemisyjną, a także modernizacją kortów tenisowych przy ul. Zastawie i wykonaniem nagłośnienia na stadionie lekkoatletycznym. Pozostałe kategorie budżetowe uwzględniały m. in. następujące działania: budowę bulwarów nad rzeką Czarną Hańczą – rewitalizację budynku byłej łaźni, przebudowę i rozbudowę budynku muzeum im. Marii Konopnickiej, budowę pomostu i zagospodarowanie wyspy na zalewie Arkadia, a także budowę parkingów i ulic osiedlowych.

Tabela 3.3.1 Wydatki miasta Suwałki na zadania inwestycyjne o wartości powyżej 500 tys. zł w 2017 roku

Lp	Nazwa zadania	Wartość wydatków w 2017 roku w zł	Zewnętrzne źródła finansowania
Transport i łączność			
1.	Rozbudowa ulic Kolejowej i Północnej w Suwałkach wraz z modernizacją parku	2 250 431,84	środki finansowe Miasta Suwałki
2.	Rozbudowa ulicy Stanisławskiego w Suwałkach od km 1+288 do km 4+145 w ciągu drogi pow. nr 1149B - etap II	5 361 975,84	w tym środki finansowe w kwocie 2 640.379,47 zł w ramach Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej 2016-2019.
3.	Przebudowa układu komunikacyjnego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 655 na terenie miasta Suwałki-IV etap (przebudowa fragmentu ul. Leśnej od ul. Krakowskiej do ul. W. Polskiego wraz z budową odcinka od ul. W. Polskiego do ul. Utrata)	1 634 022,12	w tym środki finansowe RPO WP na lata 2014-2020 w kwocie 686.143,42 zł
4.	Przebudowa układu komunikacyjnego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 655 na terenie miasta Suwałki-III etap (przebudowa ul. Sejnerskiej od granic administracyjnych miasta do torów wraz z budową odcinka od ul. Sejnerskiej do ul. Utrata z mostem i tunelem pod torami)	3 493 685,99	w tym środki finansowe RPO WP na lata 2014-2020 w kwocie 2 964 854,00 zł
5.	Nakładka asfaltowa na ulicy Przytorowej od wjazdu do dworca PKS do zjazdu do garaży	531 612,96	środki finansowe Miasta Suwałki
6.	Przebudowa ulic Wileńskiej i Kowieńskiej w Suwałkach	938 728,90	środki finansowe Miasta Suwałki
7.	Budowa ulic Ogrodowej i Pięknej, H. Kollataja i Miodowej	916 736,17	środki finansowe Miasta Suwałki
8.	Przebudowa ulicy Młynarskiego w Suwałkach - III etap	807 772,19	środki finansowe Miasta Suwałki
9.	Budowa ulicy Wrocławskiej, Legnickiej, Gorzowskiej i Katowickiej w Suwałkach	811 058,03	środki finansowe Miasta Suwałki
10.	Budowa miejsc parkingowych wraz z drogą dojazdową przy ul. Sejnerskiej w Suwałkach (przy Zespole Szkół Technicznych) - BO	819 258,76	środki finansowe Miasta Suwałki
Turystyka			
1.	Zagospodarowanie terenu wyspy na Zalewie Arkadia	614 912,40	środki finansowe Miasta Suwałki
Gospodarka mieszkaniowa			
1.	Wykup nieruchomości	2 971 292,87	środki własne Miasta Suwałki
Administracja publiczna			
1.	Wymiana dachu oraz przebudowa poddasza w budynku przy ul. Noniewicza 71A	1 106 785,05	środki finansowe Miasta Suwałki
Oświata i wychowanie			
1.	Termomodernizacja Zespołu Szkół nr 10 w Suwałkach - II etap	2 046 402,16	Projekt dofinansowany w formie dotacji w kwocie 971 727,00 zł ramach systemu zielonych inwestycji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
2.	Bądź aktywny - bądź zdrowy	1 411 675,78	w tym środki finansowe w kwocie 425 000,00 EUR w ramach Programu Współpracy Interreg V-A Litwa-Polska, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
3.	Modernizacja zaplecza sali sportowej w Zespole Szkół nr 6 w Suwałkach	719 260,64	środki finansowe Miasta Suwałki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Inwestycji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Budżet Obywatelski

W dniu 20 czerwca 2016 r. rozpoczął się nabór wniosków do IV edycji Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego na rok 2017. Tak jak w latach poprzednich mieszkańcy do swojej dyspozycji mieli 2 miliony złotych na małe i duże projekty. Kwota, podobnie jak w roku ubiegłym, została podzielona na dwie części:

- ✓ 1,4, miliona złotych, przeznaczonych na duże projekty o wartości od 100 do 700 tysięcy złotych;
- ✓ 0,6 miliona złotych na projekty mniejsze o wartości do 100 tysięcy złotych.

W IV edycji nastąpiło kilka istotnych zmian w Uchwale Rady Miejskiej w Suwałkach dotyczącej SBO 2017. Przede wszystkim doprecyzowano kwestię niewykorzystania wszystkich środków, w grupie dużych i małych projektów. Znalazł się stosowny zapis mówiący o tym, że w przypadku niewykorzystania środków w którejś z grup zostaną one przekazane do tej grupy do której zgłoszono większą liczbę projektów. Natomiast jeżeli na dany projekt nie starczy środków to decyzję o jego realizacji podejmie Rada Miejska w Suwałkach na wniosek Prezydenta Miasta Suwałki.

Harmonogram dotyczący całej procedury Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego na 2017 rok:

- ✓ od 20 czerwca do 19 sierpnia 2016 r. – składanie propozycji przez mieszkańców Miasta
- ✓ od 22 sierpnia do 23 września 2016 r. – odbyła się weryfikacja propozycji mieszkańców pod względem formalno-prawnym, możliwości realizacji oraz możliwości zabezpieczenia w budżecie na kolejne lata ewentualnych kosztów, które projekt będzie generował w przyszłości
- ✓ od 26 września do 9 października 2016 r. – głosowanie nad propozycjami

- ✓ od 10 października do 19 października 2016 r. – liczenie głosów
- ✓ 20 października 2016 r. – ogłoszenie wyników

W Suwalskim Budżecie Obywatelskim na 2017 rok Suwalczanie zgłosili 21 projektów. Oddano na nie w sumie 8 801 głosów. Do realizacji zatwierdzono 8 projektów:

- ✓ 2 „duże” projekty (o wartości od 100 do 700 tysięcy złotych):
 - Modernizacja ul. Klonowej na odcinku od bloku nr 43 do Zespołu Szkół nr 9,
 - Budowa miejsc parkingowych wraz z drogą dojazdową przy ul. Sejnerskiej w Suwałkach (przy Zespole Szkół Technicznych).
- ✓ 6 projektów „małych” (o wartości nieprzekraczającej 100 tys. zł):
 - Renowacja zabytkowej bramy wjazdowej do dawnych koszar oraz cokołu pomnika przy Gen. K. Pułaskiego w Suwałkach wraz z uporządkowaniem przyległego terenu,
 - Integracja środowiska poprzez zabawę i rekreację (ul. Szpitalna 85, 85A),
 - Budowa parkingu i pozostałej części chodników przy ul. Witosa 2 i 2A w Suwałkach,
 - Budowa ścieżki rowerowej wraz z chodnikiem wzdłuż ul. Warszawskiej – etap I,
 - Wymiana nawierzchni chodnika wzdłuż ulicy osiedlowej Daszyńskiego,
 - Psi Park Suwałki – Edukacyjny plac zabaw dla psów na Północy (kwartał ulic Andersa i Putry).

Zabytkowa brama wjazdowa do dawnych koszar przy ul. Gen. K. Pułaskiego w Suwałkach (po renowacji)

Infrastruktura techniczna

4.1. Infrastruktura drogowa

W granicach miasta Suwałki znajduje się 187,49 km dróg publicznych, z czego 78,6% stanowią drogi gminne i powiatowe, a pozostałe 21,4% krajowe i wojewódzkie.

W 2017 roku kompleksowo przebudowano ul. S. Staniszewskiego, ul. Kowieńską, ul. Wileńską, ul. Kolejową, ul. Północną, ul. H. Kołłątaja i ul. E. Młynarskiego na odcinku od ul. Ogińskiego do ul. Chopina. Ogółem

w 2017 roku wybudowano, przebudowano i wyremontowano około 6,7 km dróg. Mając na uwadze potrzebę zwiększenia ilości miejsc postojowych, wybudowano parkingi przy ulicach: A. Wajdy, E. Młynarskiego, Przytorowej, Sejneńskiej, Wileńskiej, Kowieńskiej, W. Witosa i Gen. K. Pułaskiego. Ponadto wybudowano chodniki, drogi rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe na ulicach: Świerkowej, Bydgoskiej, W. Witosa, Warszawskiej, I. Daszyńskiego, Wł. Jagiełły, Kawalerskiej, Powstańców Śląskich i Zastawie.

Tabela 4.1.1 Struktura i koszty utrzymania sieci drogowej w Suwałkach w latach 2015-2017

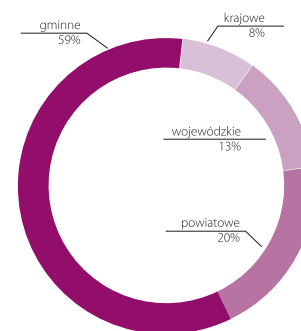
Klasyfikacja dróg	Długość drogi w 2017 roku [km]	Poniesione nakłady [tys. zł]		
		2015	2016	2017
Krajowe	15,34	3 610,75	1 382,45	2 464,40
Wojewódzkie	24,70	10 403,41	1 566,25	3 089,26
Powiatowe	47,46	8 086,13	11 001,87	13 382,40
Gminne	98,70	11 729,57	13 591,81	11 320,95
Ogółem	186,2	33 829,86	27 542,38	30 257,01

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Dróg i Zieleni w Suwałkach

Park Konstytucji 3 Maja, fot. Krzysztof Kowalewski

Wykres 4.1.1 Struktura długości sieci drogowej w Suwałkach w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Dróg i Zieleni w Suwałkach

Drogi rowerowe

Na koniec 2017 r. w Suwałkach funkcjonowało 44,80 km dróg rowerowych i 25,83 km ciągów pieszo-rowerowych (wraz z drogami rowerowymi i ciągami pieszo-rowerowymi na terenach spółdzielni mieszkaniowych).

4.2. Infrastruktura komunalna

Wodociągi i kanalizacja

Miasto posiada dobrze rozwiniętą gospodarkę wodno-ściekową prowadzoną przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Woda dostarczana do sieci miejskiej ujmowana jest z 21 studni głębinowych zlokalizowanych na terenie miasta. W sytuacjach zwiększonego zapotrzebowania na wodę lub awarii spółka dodatkowo dysponuje 9 studniami awaryjnymi. Woda w stanie naturalnym tylko warunkowo nadaje się do spożycia oraz potrzeb gospodarczych ze względu na przekroczenia dopuszczalnych stężeń żelaza i manganu. Dostosowanie jakości wody

do obowiązujących wymagań odbywa się w powstałej w 2005 r. stacji uzdatniania wody, której budowa w 50% sfinansowana była ze środków unijnych – program ISPA.

W ramach realizowanego przez miasto oraz PWiK w Suwałkach Sp. z o.o. programu inwestycyjnego w ostatnich latach miejska sieć wodociągowa uległa rozbudowie. W efekcie przeprowadzonych inwestycji ponad 99% mieszkańców miasta zaopatrywanych jest w bieżącą wodę. Rozbudowa systemu przesyłowego odbywa się wraz z rozwojem przetrzynnym miasta, zapewniając na bieżąco przyłączenie do sieci wodociągowej nowych budynków.

Tabela 4.2.1 Długość miejskiej sieci wodociągowej w Suwałkach (w km)

	2015	2016	2017
Długość sieci	155,6	158,3	159,9
Długość przyłączy	75,5	76,3	77,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.

Odprowadzane miejską siecią kanalizacji sanitarnej ścieki, dostarczane są do oczyszczalni ścieków spełniającej wymagania stawiane tego typu obiektom. Poziom objęcia mieszkańców Suwałk usługą odbioru ścieków siecią kanalizacji sanitarnej wynosi około 96%. Wysoki współczynnik skanalizowania miasta jest wynikiem wieloletnich starań spółki o współfinansowanie infrastruktury sieci kanalizacji z zewnętrznych źródeł krajowych, takich jak Ekofundusz, NFOŚiGW czy WFOŚiGW, jak również dotacji unijnych (ISPA, POIiŚ). Przedsiębiorstwo inwestuje w nowe technologie renowacji kanalizacji miejskiej, co pozwala znacznie obniżyć koszty eksploatacji sieci. W latach 2016-2017 metodą bezwykopową wyremontowano aż 1,4 km kanalizacji sanitarnej.

Miejska oczyszczalnia ścieków

Tabela 4.2.2 Długość miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej w Suwałkach (w km)

	2015	2016	2017
Długość sieci	113,9	118,0	119,8
Długość przyłączy	38,7	40,0	40,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.

Od września 2012 r. PWiK w Suwałkach Sp. z o.o. eksploatuje również kanalizację deszczową. Na koniec roku 2017 długość eksploatowanej sieci deszczowej wynosiła 151,39 km, a ilość separatorów substancji ropopochodnych na wylotach eksploatowanych przez spółkę, wynosiła 19 szt.

Tabela 4.2.3 Długość miejskiej sieci kanalizacji deszczowej w Suwałkach (w km)

	2015	2016	2017
Długość sieci	147,4	149,15	151,39

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o. środki na realizowanie inwestycji w zakresie rozbudowy i modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w dużym stopniu pozyskuje z funduszy unijnych. W roku 2017 ramach Projektu pn.: „Modernizacja gospodarki osadowej i renowacja kanalizacji w PWiK

w Suwałkach” – działanie 2.3 „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach”, oś priorytetowa II „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 wybudowano w ulicach: Armii Krajowej, Wyszyńskiego, Jesionowej oraz na osiedlu Zastawie, łącznie 0,89 km sieci wodociągowej oraz 0,74 km sieci kanalizacyjnej.

W grudniu 2017 r. spółka w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko podpisała umowę na dofinansowanie ze środków UE projektu „Modernizacja gospodarki osadowej i renowacja kanalizacji w PWiK w Suwałkach” którego całkowity koszt to 17 632 260,34 PLN brutto, w tym dotacja z UE to 8 645 776,97 PLN. Dodatkowe środki pozwolą m.in. na wykonanie około 2 km nowych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych oraz zmodernizowanie ponad 11 km starych odcinków kanalizacji sanitarnej. Planowane jest także wybudowanie instalacji fotowoltaicznej o mocy 200 kW, wytwarzającej energię na potrzeby produkcji wody oraz zakup sprzętu i systemu informatycznego do monitoringu szczelności sieci wodociągowej. W ramach Projektu planowane są do realizacji w latach 2017-2020 następujące zadania:

- ✓ modernizacja systemu mieszania osadów w komorach fermentacyjnych na oczyszczalni ścieków w Suwałkach;
- ✓ budowa przepompowni odcieków wraz z rurociągiem tłocznym na terenie oczyszczalni ścieków w Suwałkach;
- ✓ przebudowa kanalizacji sanitarnej w ul. Klonowej w Suwałkach;
- ✓ wykonanie renowacji kanałów sanitarnych metodą bezwykopową;
- ✓ przebudowa (modernizacja) sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Klasztornej;
- ✓ budowa sieci kanalizacji w ul. Jesionowej;
- ✓ budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w ul. Armii Krajowej na odcinku od ul. Falka do ul. Chopina wraz z odcinkiem kanalizacji sanitarnej w ul. Wyszyńskiego;
- ✓ budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej pod potrzeby nowej zabudowy jednorodzinnej w rejonie ul. Zastawie;
- ✓ budowa instalacji fotowoltaicznej na terenie PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.;
- ✓ system monitoringu szczelności sieci wodociągowej.

Fontanny miejskie

PWiK w Suwałkach Sp. z o.o. zajmuje się również eksploatacją miejskich fontann. Zlokalizowane są one przy ul. Kowalskiego, w Parku Konstytucji 3 Maja, przed budynkiem SOK oraz dwie na placu im. Marii Konopnickiej.

Fontanna na placu im. Marii Konopnickiej, fot. Krzysztof Mierzejewski

Gospodarka odpadami

W związku ze zmianą ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach od 1 lipca 2013 r. miasto Suwałki przejęło obowiązek odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości.

W 2017 roku odbiorem odpadów komunalnych od mieszkańców Suwałk zajmowało się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o.

Tabela 4.2.3 Główne inwestycje PGK w 2017 w zakresie odbioru odpadów komunalnych

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o.			
Specyfikacja	Nakłady	Zakres rzeczowy	
Zakup środków transportowych do wywozu odpadów komunalnych	536 290 zł	3 pojazdy specjalistyczne do wywozu odpadów komunalnych	

Odpady odebrane od właścicieli nieruchomości z terenu Suwałk kierowane są do zagospodarowania do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych prowadzonej przez Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o.o.

Od 1997 r. funkcjonuje w Suwałkach selektywna zbiórka odpadów komunalnych, która objęła wszystkich mieszkańców miasta.

W ramach systemu utworzony został w Przedsiębiorstwie Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o.o. Punkt Selektywnego Odbioru Odpadów Komunalnych. (PSZOK)

Tabela 4.2.4 Gospodarka odpadami komunalnymi w Suwałkach w latach 2015-2017 (w tonach)

	2015	2016	2017
Dostarczone	22 864	29 764	24 357
Odzyskane surowce wtórne	2 614	2 713	3 168
Odpady na składowisko	13 388	13 278	8 131
Kompost surowy (produkcja)	4 821	4 286	6 321

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o.o.

Prowadzona w 2017 roku gospodarka odpadami komunalnymi przyczyniła się do wypełnienia wymogów dotyczących osiągnięcia przez Suwałki właściwych poziomów selekcji:

- ✓ recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – 29,5%, przy wymaganym min. poziomie 20%,
- ✓ recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami inne niż niebezpieczne, odpady budowlane i rozbiórkowe – 100% – przy wymaganym min. poziomie 45%,
- ✓ masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – 0% (zero), przy dopuszczalnym w 2017 r. poziomie max. 40%.

Ciepłownictwo i gazownictwo

Ciepłownictwo

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Sp. z o.o. zaspokaja ok. 70% zapotrzebowania miasta na ciepło. Działania inwestycyjne Spółki ukierunkowane są na modernizację i rozbudowę sieci ciepłowniczej, węzłów ciepłych oraz dostosowywanie źródła ciepła do standardów emisyjnych.

Władze Miasta wspierają działania inwestycyjne spółki, wpływające na ograniczanie „niskiej emisji”, a tym samym poprawę jakości powietrza w mieście poprzez program udzielania dotacji celowej osobom fizycznym i wspólnotom mieszkaniowym na dofinansowanie kosztów inwestycji związanych ze zmianą systemu ogrzewania na ogrzewanie proekologiczne. Program ten funkcjonuje od 2016 roku i dotychczas skorzystało z niego 123 podmioty, w tym z podłączenia nieruchomości do miejskiej sieci ciepłowniczej 23 podmioty.

PEC w swoich działaniach, tam gdzie to technicznie możliwe, uwzględnia przede

wszystkim przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej budynków zlokalizowanych w tych obszarach miasta, które wykazują średni lub zły stan powietrza w okresie grzewczym.

Kolejnymi działaniami, związanymi z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza, jest dostosowanie istniejącej instalacji wytwarzania ciepła do nowych, zastrzonych standardów emisyjnych. W związku z tym, w czerwcu 2018 roku rozpocznie się budowa instalacji oczyszczania spalin kotła K-4, a kolejne kotły będą modernizowane w następnych latach.

Celem monitorowania jakości powietrza w mieście, władze miasta w 2017 roku przy współpracy ze spółką ciepłowniczą zainstalowały w jedenastu punktach Suwałk czujniki sprawdzające jakość powietrza. Każdy mieszkaniec może sprawdzić jakość powietrza poprzez odpowiednią aplikację w telefonie lub poprzez stronę internetową PEC.

Ponadto dążąc do poprawienia atrakcyjności oferty w zakresie przyłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej domów jednorodzinnych, Spółka wprowadziła dwa warianty zawierania umów przyłączeniowych, to jest:

- ✓ całkowicie nieodpłatne dla odbiorcy wówczas, gdy zobowiąże się on do likwidacji dotychczasowego pieca oraz do zakupu ciepła sieciowego minimum w skali roku około 40-60 GJ przez okres 10 lat;
- ✓ częściowo odpłatne dla odbiorcy, gdy ponosi on koszt opłaty przyłączeniowej i węzła ciepłego, ale wówczas nie ma obowiązku zakupu ciepła sieciowego przez 10 lat.

Spółka od wielu lat poza działalnością proekologiczną prowadzi także działalność inwestycyjną i prorozwojową. W latach 2012-2017 PEC w Suwałkach wybudowała 13,87 km nowej sieci ciepłowniczej w technologii rur preizolowanych. Przedsiębiorstwo sukcesywnie modernizuje sie-

ci ciepłownicze, wymieniając jej stare odcinki na rury preizolowane. W latach 2012-2017 zmodernizowano 11,3 km sieci ciepłowniczej, a sieć preizolowana stanowi obecnie prawie 70% (69,7%) długości sieci ciepłowniczej w mieście.

Tabela 4.2.4 Długość miejskiej sieci ciepłowniczej w Suwałkach (w km) w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
Długość sieci ciepłowniczej (km)	84,3	86,2	88,5
w tym: sieci preizolowanej (km)	54,5	58,4	61,6
Sieć zmodernizowana (km)	1,9	2,5	1,0
Sieć nowowytbudowana (km)	2,1	1,7	2,3

Źródło: dane PEC Sp. z o.o. w Suwałkach

W wyniku powyższych działań wskaźnik strat ciepła na przesyle w latach 2012-2017 uległ zmniejszeniu z 1,29 do 1,01 GJ/mb, a wskaźnik ubytków wody sieciowej z 16,6 do 8-10 m³/dobę. Podobne wyniki osiągają tylko nieliczne firmy ciepłownicze w Polsce, a w odniesieniu do innych krajów, plasują się one w skali średnio europejskiej.

Wraz z budową nowych odcinków miejskiej sieci ciepłowniczej rośnie liczba budynków podłączanych do miejskiego systemu ciepłowniczego, a co za tym idzie również ilość węzłów ciepłych i ogrzewanej powierzchni.

Tabela 4.2.5 Budynki podłączone do miejskiego systemu ciepłowniczego w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
Liczba ogrzewanych budynków (szt)	1 263	1 334	1 372
Ogrzewana powierzchnia (m²)	1 639 385	1 685 525	1 731 966
Liczba podłączonych nowych odbiorców	50	36	37

Źródło: dane PEC Sp. z o.o. w Suwałkach

Nowobudowane węzły ciepłe podłączane są do monitoringu, co pozwala na dostarczanie

ciepła o odpowiednich standardach jakościowych oraz szybkie reagowanie w przypadku wystąpienia jakichkolwiek nieprawidłowości.

Tabela 4.2.6 Węzły ciepłe w Suwałkach w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
Ilość węzłów ciepłych (szt)	855	888	924
w tym: podłączonych do monitoringu (szt)	571	596	628
Węzły nowowytbudowane (szt)	52	33	36
Węzły zmodernizowane (szt)	15	10	-

Źródło: dane PEC Sp. z o.o. w Suwałkach

W wyniku przeprowadzonych inwestycji Spółka uzyskuje wartości emisji zanieczyszczeń do powietrza na poziomie znacząco niższym od dopuszczalnych. W 2017 roku przedstawiały się one następująco:

- ✓ Dwutlenek siarki – 366,95 Mg (dopuszczalna wielkość emisji 631,40 Mg)
- ✓ Pył – 26,92 Mg (dopuszczalna wielkość emisji 69,12 Mg)
- ✓ Dwutlenek azotu – 140,79 Mg (dopuszczalna wielkość emisji 214,94 Mg)

W ramach realizacji swoich zamierzeń, PEC wystąpiło z wnioskami o dofinansowanie ze środków unijnych trzech dużych zadań. I tak, w marcu 2018 r. podpisana została umowa z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska na projekt „Przebudowa i termomodernizacja sieci ciepłowniczej w celu poprawy efektywności przesyłania ciepła”, w wyniku której zostanie przebudowane i zmodernizowane ponad 10 km sieci. Prace będą prowadzone w latach 2018-2020. Kwota dofinansowania to ponad 7 mln zł, całkowita wartość inwestycji to 16 mln.

W trakcie realizacji są jeszcze dwa wnioski, których rozstrzygnięcie nastąpi w 2018 roku. Pierwszy z nich dotyczy budowy kotła na biomase, drugi likwidacji węzłów grupowych

w celu poprawy efektywności dystrybucji ciepła. Jeśli przejdą pozytywną weryfikację, prace z nimi związane rozpoczną się w 2019 roku.

Gazownictwo

Sukcesywnej rozbudowie ulega infrastruktura gazowa. Miasto Suwałki nie jest jeszcze podłączone do systemu ogólnokrajowych gazowych sieci przesyłowych. Trwają przygotowania do budowy rurociągu integrującego systemy gazowe Polski i Litwy, które umożliwią przyłączenie Suwałk do krajowego systemu gazowego. Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o. o. wychodząc naprzeciw potrzebom aglomeracji zrealizowała przy współfinansowaniu ze środków UE inwestycję pn.: „Umożliwienie dostępu do gazu ziemnego w m. Suwałki w oparciu o technologię LNG”. W ramach inwestycji wybudowano nowe sieci gazowe z rur PE na terenie miasta Suwałki wraz z dwiema stacjami redukcyjno-pomiarowymi. Rok 2014 zaowocował uruchomieniem pierwszych 40 odbiorców przyłączonych do nowych gazociągów. W roku 2015, na osiedlu Północ dokonano zamiany gazu z propanu-butanu rozprężonego na gaz ziemny. Na koniec 2017 roku z sieci gazowej o długości około 60 km zasilanej z nowej stacji regazyfikacji gazu, zlokalizowanej w m. Zielone Kamedulskie, korzystali dawni odbiorcy propanu-butanu rozprężonego na osiedlu Północ oraz 269 nowych odbiorców przyłączonych do sieci gazowej. Na kolejne lata jest planowana dalsza zrównoważona rozbudowa sieci gazowej. Wówczas błękitnym paliwem można będzie zasilac większość mieszkańców i podmiotów działających na terenie miasta Suwałki.

Zieleń miejska

Powierzchnia terenów zieleni miejskiej w Suwałkach w roku 2017 wynosiła około 300 ha, w tym ok. 85 ha zieleni zorganizowanej. Tereny te przedstawiają różne formy funkcjonalne: parki, skwery, bulwary nadrzeczne, zieleń przyuliczna, kwietniki sezonowe i byli-

nowe, nieużytki. Utrzymaniem terenów zielonych zajmuje się jednostka budżetowa Miasta Suwałki – Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach.

Tabela 4.2.7 Prace na miejskich terenach zielonych w latach 2015-2017

Rodzaj prac	2015	2016	2017
Wykonanie i renowacja zieleńców (ha)	0,95	0,46	0,26
Nasadzenia drzew (szt.)	65	369	390
Nasadzenia krzewów (szt.)	733	436	178
Sadzonki drzew (szt.)	-	2 500	3 500

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Jednostki organizacyjne miasta Suwałki

Infrastrukturę techniczną w Suwałkach obsługują jednostki organizacyjne miasta. To one świadczą mieszkańcom usługi:

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o. o., zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków oraz zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych z terenu miasta.

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Sp. z o.o., – zaopatrzenia w ciepło

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o. w zakresie

- ✓ prowadzenia miejskiej komunikacji,
- ✓ odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców,
- ✓ prowadzenie na terenie miasta targowisk i hal targowych,
- ✓ prowadzenie cmentarza komunalnego w Suwałkach.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o. o. w Suwałkach,

- ✓ zagospodarowania odpadów komunalnych w ramach RIPOK (z wykorzystaniem funkcjonującego składowiska odpadów, sortowni odpadów komunalnych, biosta-

bilizatorów, bioreaktorów do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji),

- ✓ prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) przeznaczonego do odbioru odpadów zebranych w sposób selektywny, bezpośrednio od mieszkańców Suwałk.

Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS Spółka z o. o.,

- ✓ tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej,
- ✓ zapewnienie lokali socjalnych, lokali zamieszkania i zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach,
- ✓ gospodarowanie nieruchomościami należącymi do gminnego zasobu nieruchomości,
- ✓ budowa i eksploatacja domów mieszkalnych, zarządzanie nieruchomościami mieszkalnymi i niemieszkalnymi.

Park Naukowo-Technologiczny Polska Wschód w Suwałkach Spółka z o.o, który realizuje mi-

się propagowania postaw przedsiębiorczych, proinnowacyjnych oraz wspieranie tworzenia i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, prowadzących innowacyjną, etyczny, oparty na wiedzy biznes.

Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach Komunalna – jednostka budżetowa odpowiedzialna za:

- ✓ zarządzanie drogami publicznymi usytuowanymi w granicach administracyjnych Suwałk,
- ✓ zarządzanie ruchem na drogach publicznych, w tym wykonanie i konserwacja oznakowania dróg, sygnalizacji świetlnej ulic,
- ✓ zarządzanie zielenią miejską,
- ✓ zarządzanie oświetleniem dróg, parków i innych terenów miejskich,
- ✓ zarządzanie szaletemi miejskimi.

Ponadto miasto jest udziałowcem w dwóch innych spółkach,

- ✓ Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.
- ✓ Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” w Suwałkach

Tabela 4.2.9 Spółki z udziałem miasta Suwałk

Spółka	Wartość udziałów miasta Suwałk w kapitale podstawowym w zł		Udział miasta w kapitale podstawowym
	2016	2017	
PWiK w Suwałkach Sp. z o. o.	60 131 000	60 131 000	100%
PEC w Suwałkach Sp. z o. o.	31 043 000	31 043 000	100%
PGK w Suwałkach Sp. z o. o.	18 341 000	19 543 500	100%
PGO Spółka z o.o. w Suwałkach	7 200 000	7 200 000	100%
ZBM w Suwałkach TBS Sp. z o.o.	24 954 250	24 954 250	100%
Park Naukowo-Technologiczny Polska Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.	10 100 000	10 100 000	99,51%
Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. w Suwałkach	2 471 000	2 471 000	12,40%
Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A. w Suwałkach	200 000	200 000	14,74%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

4.3. Transport

Komunikacja miejska

Miejska sieć autobusowej komunikacji miejskiej składa się z 18 linii autobusowych o łącznej długości ok. 455 km.

Zgodnie z Porozumieniem międzygminnym, zawartym 12 grudnia 2007 r. z Gminą Suwałki, komunikacja miejska oprócz ruchu wewnątrzmiastowego obsługuje także przyległe tereny podmiejskie, tj.: Białą Wodę, Krzywe, Lipniak, Małą Hutę, Nową Wieś, Okuniowiec, Płociczno, Poddubówek, Sobolewo, Wychodne, Zielone Kamedulskie, Zielone Królewskie, Żywą Wodę.

Dzienny przebieg autobusów na wszystkich liniach wynosi w dni robocze: 4 768,7 wozokilometrów, w soboty 1 639,7 wozokilometrów, w niedziele i święta 1 482,5 wozokilometrów. W godzinach szczytowych komunikację obsługuje 30 spośród 35 autobusów, będących w dyspozycji Spółki. Średni wiek taboru wynosi 9,4 lat. Łączna liczba przystanków na terenie miasta wynosi 236 szt., w strefie podmiejskiej znajduje się 89 szt. Operatorem komunikacji jest Zakład Komunikacji Miejskiej Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o. o., które miasto Suwałki zobowiązało do świadczenia usług w zakresie lokalnego transportu zbiorowego.

Chcąc ułatwić pasażerom dostęp do suwalskiej komunikacji miejskiej, miasto Suwałki wprowadziło w ostatnich latach możliwość zakupu biletów przez telefon komórkowy za pomocą aplikacji: SkyCash, GoPay, mPay oraz CallPay. Aplikacje służą do zakupu zarówno biletów okresowych (miesięcznych i dekadowych) jak i jednorazowych.

Transport indywidualny

Podobnie jak w latach poprzednich, rok 2017 był kolejnym rokiem wzrostu liczby pojazdów zarejestrowanych w Suwałkach. Według stanu na dzień 31.12.2017 r. w Suwałkach było zarejestrowanych 42 415 pojazdów, co w stosunku do roku poprzedniego przełożyło się na wzrost ilości pojazdów o 3,0%.

Tabela 4.3.1 Liczba pojazdów zarejestrowanych w Suwałkach w latach 2015-2017 (bez uwzględnienia naczep)

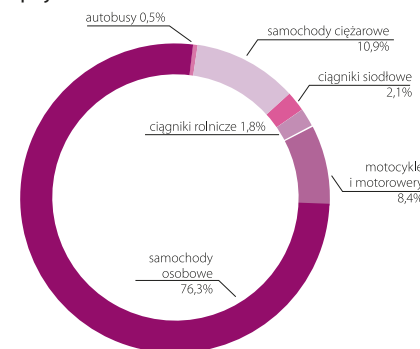
Rodzaj pojazdu	2015	2016	2017
Motocykle i motorowery	3 360	3 444	3 544
Samochody osobowe	30 118	31 334	32 368
Autobusy	223	222	221
Samochody ciężarowe	4 577	4 610	4 610
Ciągniki siodłowe	756	822	890
Ciągniki rolnicze	751	763	782
Ogółem	39 785	41 195	42 415

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Rozpoczęcie sezonu motocyklowego

Wykres 4.3.1 Struktura zarejestrowanych pojazdów w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

4.4. Zasoby mieszkaniowe

Budownictwo mieszkaniowe

Wieloletni zastój w budownictwie mieszkaniowym Suwałk spowodował duże zapotrzebowanie na nowe mieszkania. Rosnąca stabilizacja finansowa mieszkańców miasta wpłynęła na zauważalne ożywienie na rynku budowlanym.

W 2017 roku odnotowano wzrost, w stosunku do roku poprzedniego, liczby mieszkań, na które wydano pozwolenia na budowę. Dwukrotnie wzrosła liczba mieszkań w budynkach wielomieszkaniowych.

Jak wynika z danych Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, w 2017 roku na terenie miasta oddano do użytku ogółem 490 mieszkań o łącznej powierzchni 31 233 m², w tym:

- ✓ 31 mieszkań w budownictwie indywidualnym (o łącznej pow. 5 708 m²),
- ✓ 459 mieszkań przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (o łącznej pow. 25 525 m²).

Tabela 4.4.1 Liczba wydanych wszystkich ogółem pozwoleń na budowę w latach 2015-2017

	Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu	Pozwolenia na budowę
2015	43	263
2016	49	318
2017	56	360

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 4.4.2 Liczba mieszkań na które wydano w Suwałkach pozwolenia na budowę w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
indywidualne	44	47	48
wielomieszkaniowe	519	285	692
łącznie	568	332	740

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Komunalny zasób mieszkaniowy

Budownictwo mieszkaniowe

Realizacji zadań miasta Suwałki w zakresie gminnego budownictwa mieszkaniowego służy zasób mieszkaniowy zapewniający lo-

Autobus Solaris

kale mieszkalne dla 6,7 tys. mieszkańców Suwałk. Zasób ten obejmuje 2 191 lokali w 199 budynkach (dla porównania w 2016 r. było to 201 budynków) będących własnością i współwłasnością miasta. Spośród 199 budynków, 108 – stanowi wspólnoty mieszkaniowe (dla porównania w 2016 r. było to 109 budynków).

W 2017 roku liczba lokali komunalnych zmniejszyła się o 2 z powodu rozbiórki obiektów przy ul. Utrata 56 i ul. Wesoła 28 a. W 2016 liczba lokali komunalnych zmniejszyła się o 6 (w wyniku sprzedaży budynku przy ul. Narutowicza 39 oraz dokonania rozbiórki budynku przy ul. Waryńskiego 6).

Zmiana liczby lokali użytkowych w 2016 r. wynika z faktu powstania od 1.01.2016 r. ZBM w Suwałkach TBS Sp. z o.o. i przekazania części lokali aportem. W 2017 r. nastąpiło zmniejszenie ilości lokali użytkowych o 4.

Tabela 4.4.3 Komunalne zasoby mieszkalne w Suwałkach w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
Liczba mieszkań komunalnych	2 203	2 197	2 191
w tym lokale socjalne	249	245	241
Liczba lokali użytkowych	278	285	125

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o.

Uroczyste otwarcie i przekazanie kluczy właścicielom mieszkań w pierwszym budynku wybudowanym na zasadach „od Najemcy do Właściciela”

Tabela 4.4.4 Remonty budynków i lokali komunalnych w 2017 r.

Rodzaj	Liczba budynków	Wartość prac (w tys. zł)
Budynki będące własnością miasta Suwałki (GMS)		
Remonty pokryć dachowych	4	123 629
Remonty bieżące	62	492 673
Zagospodarowanie terenu – remonty nawierzchni i punktów gromadzenia odpadów stałych	zasoby GMS	282 991
Remonty elewacji + PT	1	82 998
Inwestycje (wykonanie instalacji c.o., c.w.u.)	1	68 702
Konserwacja bieżąca	zasoby GMS	281 552
Rozbiórki	3	113 696

Budynki Wspólnot Mieszkaniowych

Termomodernizacje budynków	9	3 772 961
Opracowanie audytów energetycznych i dokumentacji technicznej na poczet przyszłych termomodernizacji i remontów budynków	28	141 945
Remonty i wymiana pokryć dachowych	5	156 860
Remonty bieżące	75	322 538
Wykonanie i remont instalacji c.o. i c.w.u.	4	102 683
Zagospodarowanie terenu	3	19 574
Wymiana urządzenia dźwigowego	1	125 280

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS Sp. z o.o.

Tabela 4.4.5 Wynajem komunalnych lokali mieszkalnych w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
Liczba złożonych wniosków	217	228	194
Liczba wniosków spełniających kryteria	123	126	139
Ilość rodzin zakwalifikowanych	25	20	20
Liczba lokali wynajętych	18	15	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o.

Tabela 4.4.6 Inwestycje wykonane ze środków własnych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS Sp. z o.o.

Lp.	Adres nieruchomości	Wartość prac w 2017 r. (brutto)
I. ROBOTY REMONTOWE I KONSERWACYJNE		
1.	Remont cokołu budynku na podjeździe dla osób niepełnosprawnych przy ul. Młynarskiego 9	3 412
2.	Prace remontowe i konserwacyjne w obiektach siedziby Spółki	3 900
Razem:		7 312
II. ZADANIA INWESTYCYJNE		
1.	Budowa budynku mieszkalnego rodzinnego przy ul. Brzostowskiego 1	5 905 766
2.	Opracowanie dokumentacji architektoniczno-urbanistycznej terenu oraz projektowej budowy 2 budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Pułaskiego	81 252
3.	Zakup samochodu dostawczego	65 591
Razem:		6 052 610
Ogółem:		6 059 922

Liczba lokali socjalnych w latach 2012-2017 wzrosła o 10 i aktualnie wynosi 241. Jest to stan niezbędny do wywiązania się miasta Suwałki z ustawowych obowiązków wobec mieszkańców i zarządców zasobów mieszkaniowych w zakresie realizacji wyroków sądowych przyznających prawo do lokalu socjalnego.

Budynek mieszkalny przy ul. Brzostowskiego 1

Struktura lokali pod względem ich wyposażenia systematycznie zmienia się w wyniku prowadzonych remontów i modernizacji. Lokale o pełnym wyposażeniu stanowią ok. 75% całości zasobu mieszkaniowego. Pozytywny wpływ na jakość zamieszkiwania najemców lokali komunalnych mają przeprowadzane remonty i modernizacje budynków komunalnych.

Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o. podjął w 2016 r. działalność inwestycyjną związaną z budową pierwszego mieszkalnego budynku Spółki na zasadzie „od Najemcy do Właściciela”, gdzie klienci wykupią lokale mieszkalne w systemie ratalnym w okresie 20 lat. Budynek, w którym znalazło się 48 lokali mieszkalnych o pow. użytkowej od 45 m² do 65 m², powstał przy ul. Brzostowskiego 1 w sąsiedztwie SOK i Aquaparku. Oferta była skierowana do ludzi młodych z terenu miasta Suwałk. Mieszkania zostały oddane do użytkowania w grudniu 2017 r.

W 2018 r. będzie miała miejsce kontynuacja projektu budownictwa w ww. formule. Przewiduje się, że w cyklu dwuletnim, tj. w latach 2018-2019 wybudowane zostaną 2 budynki jednoklatkowe (po 24 mieszkania) przy ul. Pułaskiego. Budowa lokali realizowana będzie w tzw. stanie deweloperskim. Zakłada się, że lokatorzy wprowadzą się do nowych zasobów z końcem III kwartału 2019 r.

Przestrzeń miejska

5.1. Środowisko przyrodnicze

Na terenie Suwałk występują obszary o wysokich walorach przyrodniczych. Rzeźba terenu, na którym zlokalizowane jest miasto jest wynikiem działalności lodowca w okresie najmłodszego zlodowacenia bałtyckiego oraz erozyjnej działalności rzeki Czarnej Hańczy. Dominują dwie jednostki geomorfologiczne: wysoczyzna morenowa (w północnej części miasta) oraz równina sandrowa przecięta doliną Czarnej Hańczy. Mimo zubożenia flory i fauny tych obszarów w wyniku działalności człowieka część terenów miasta nadal stanowi obszar cenny przyrodniczo.

W granicach administracyjnych Suwałk występuje rezerwat przyrody, obszary chro-

nionego krajobrazu, stanowisko dokumentacyjne i liczne pomniki przyrody.

W północnej części miasta na terenie leśnym znajduje się rezerwat archeologiczny „Cmentarzysko Jaćwingów”. Utworzony został w 1959 roku w celu ochrony fragmentu lasu (boru świeżego) z cmentarzyskiem Jaćwingów. Na niewielkiej powierzchni rezerwatu (4,1 ha) mieści się kilkanaście kurhanów pochodzących z II-IV wieku naszej ery, zbudowanych z kamieni w znacznej części przykrytych warstwą ziemi.

W granicach miasta znajdują się fragmenty dwóch, utworzonych w 1998 roku obszarów chronionego krajobrazu o łącznej powierzchni 960,2 hektarów. Obszary te obejmują wyróżniające się krajobrazowo tereny, których przeznaczenie może być związane z turystyką i wypoczynkiem lub z zapewnie-

niem stanu względnej równowagi ekologicznej (korytarze ekologiczne). W północnej części miasta znajduje się fragment obszaru „Pojezierza Północnej Suwalszczyzny”, którego celem ochronnym jest zachowanie półnaturalnego krajobrazu o urozmaiconej rzeźbie terenu, z licznymi jeziorami, kemami, ozami i wzniesieniami morenowymi. Drugim obszarem chronionego krajobrazu jest „Puszcza i Jeziora Augustowskie”. Fragment tego obszaru znajduje się w południowej części miasta i obejmuje Las Suwalski, stanowiący część jednego z największych i najcenniejszych pod względem przyrodniczym kompleksów leśnych – Puszczy Augustowskiej (obszaru europejskiej sieci Natura 2000).

W północno-wschodniej części, przy ul. Czarnoziem 1, widnieje odsłonięcie geologiczne, które uchwałą Rady Miejskiej z 1995 roku uznane zostało za stanowisko dokumentacyjne „Szwajcaria”. Ochrona tego miejsca ma na celu zachowanie interesującego stanowiska geologicznego z różnowiekowymi poziomami glacialnymi (gliny zwałowe) i dzielącymi je osadami interglacjalu emskiego (torfy i mułki), powstałymi 100 000 lat p.n.e. Jest jedynym w północno-wschodniej Polsce stanowiskiem osadów ziemskich, które odsłaniają się na powierzchni.

W 2010 r., na zlecenie Urzędu Miejskiego w Suwałkach, przeprowadzona została inwentaryzacja zlokalizowanych na terenie Suwałk obszarów charakteryzujących się wybitnymi walorami przyrodniczymi.

W 2017 roku dokonano oględzin stanu pomników przyrody pod kątem prawidłowości oznaczenia pomnika, uaktualnienia pomiarów drzewa i wykonania ponownie dokumentacji zdjęciowej. W Suwałkach znajdują się 22 egzemplarze drzew stanowiących pomniki przyrody chronione prawem.

Ochrona środowiska i działania proekologiczne

Dokument programowy miasta z zakresu ochrony środowiska, tj. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Suwałki na lata 2016-2020 przywiązuje duże znaczenie do edukacji ekologicznej. W opinii władz miasta zapewnienie odpowiednich regulacji prawnych oraz niezbędnej infrastruktury nie przyniesie oczekiwanych efektów bez ukształtowania pożądanых postaw mieszkańców Suwałk. Ograniczeniem skali działań w tym zakresie jest nie wielkość środków finansowych, ale niedobór partnerów społecznych.

Najciekawszymi działaniami edukacyjnymi zrealizowanymi w 2017 roku były:

- ✓ XIII edycja konkursu plastycznego „Świat wokół nas” – Przedszkole nr 3,
- ✓ Widowisko ekologiczne – teatralne dla uczniów klas I-II Afera Leśna
- ✓ XV edycja Ekospotkań pn.: „Zostawcie nam czysty kawałek świata” – Szkoła Podstawowa nr 6,
- ✓ Konkurs Ekologiczno-Plastyczny – Ziemia zielona wyspa - Szkoła Podstawowa nr 6,
- ✓ IX edycja projektu „Dobre rady na odpady” – Zespół Szkół nr 10 (Gimnazjum nr 7)

Wymienione działania finansowane były ze środków budżetu miasta.

Szczególne znaczenie mają działania kontynuowane corocznie, takie jak:

- ✓ konkurs „Gdzie te piękne ogrody i kwieciste balkony” – XXI edycja,
- ✓ Festyn ekologiczny realizowany przez Fundację ARKA z Bielsko-Białej,
- ✓ „Europejski Dzień Bez Samochodu”,
- ✓ „Sprzątanie świata”,
- ✓ „Dzień Ziemi”.

Ponadto, w ramach otwartego konkursu na realizację zadań publicznych w zakresie ekologii

Fontanna w Parku Konstytucji 3 Maja, fot. Krzysztof Mierzejewski

i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego wsparto następujące działania:

- ✓ „Grunt to zabawa – społeczna edukacja ekologiczna w akcji” – podmiot realizujący Stowarzyszenie aktywności Społeczno – artystycznej „Nie po drodze”
- ✓ „Przyjazny ogród” – podmiot realizujący Polski Związek działkowców Stowarzyszenie Ogrodowe w Warszawie – Rodzinny Ogród Działkowy „Malwa” w Suwałkach

W 2017 roku Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie wykonał na zlecenie Urzędu Miejskiego ekspertyzę w zakresie monitoringu hydrobiologicznego, z badaniami hydrologicznymi, hydrochemicznymi oraz osadów dennych zbiornika Arkadia na potrzeby jego rekultywacji i zagospodarowania rekreacyjnego. Działanie te ma za zadanie przyczynić się do powstrzymania niekorzystnych zmian w zbiorniku Arkadia.

2017 rok jest drugim rokiem realizacji programu „Ograniczenia niskiej emisji na terenie Suwałk”, polegającego na dofinansowaniu z budżetu miasta wymiany przez mieszkańców, nieekologicznych źródeł ciepła. Dofinansowaniu podlegają działania mające na celu podłączenie budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej, sieci gazowej lub wymianę niskowydajnych kotłów, na kotły ekologiczne olejowe lub na ekogroszek. W 2017 programem ograniczenia niskiej emisji objęto 78 budynków, w tym 40 podłączono do sieci gazowej, 10 do sieci ciepłowniczej, a w 28 budynkach nastąpiła wymiana kotłów.

Łącznie w latach 2016 i 2017 programem ograniczenia niskiej emisji objęto 123 budynki na terenie Suwałk.

5.2 Planowanie przestrzenne

Z dniem 1 stycznia 2003 roku z mocy prawa utraciły ważność miejscowe plany zagospo-

wania przestrzennego, uchwalone przed 1 stycznia 1995 roku, które swoimi granicami pokrywały 100% powierzchni miasta. W dniu 1 stycznia 2003 roku na terenie miasta obowiązywało już tylko 9 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w latach 1998-2002, obejmujących swym zasięgiem obszar zaledwie 456 ha, co stanowiło 6,96% powierzchni terenu w granicach całego miasta.

Od sierpnia 2003 roku w Wydziale Architektury i Gospodarki Przestrzennej funkcjonuje Pracownia Urbanistyczna (od 2008 roku Referat Urbanistyki), zajmujący się przede wszystkim sporządzaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w granicach administracyjnych miasta Suwałki. Na terenie miasta Suwałki zgodnie ze stanem na grudzień 2017 roku, obowiązywało 77 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

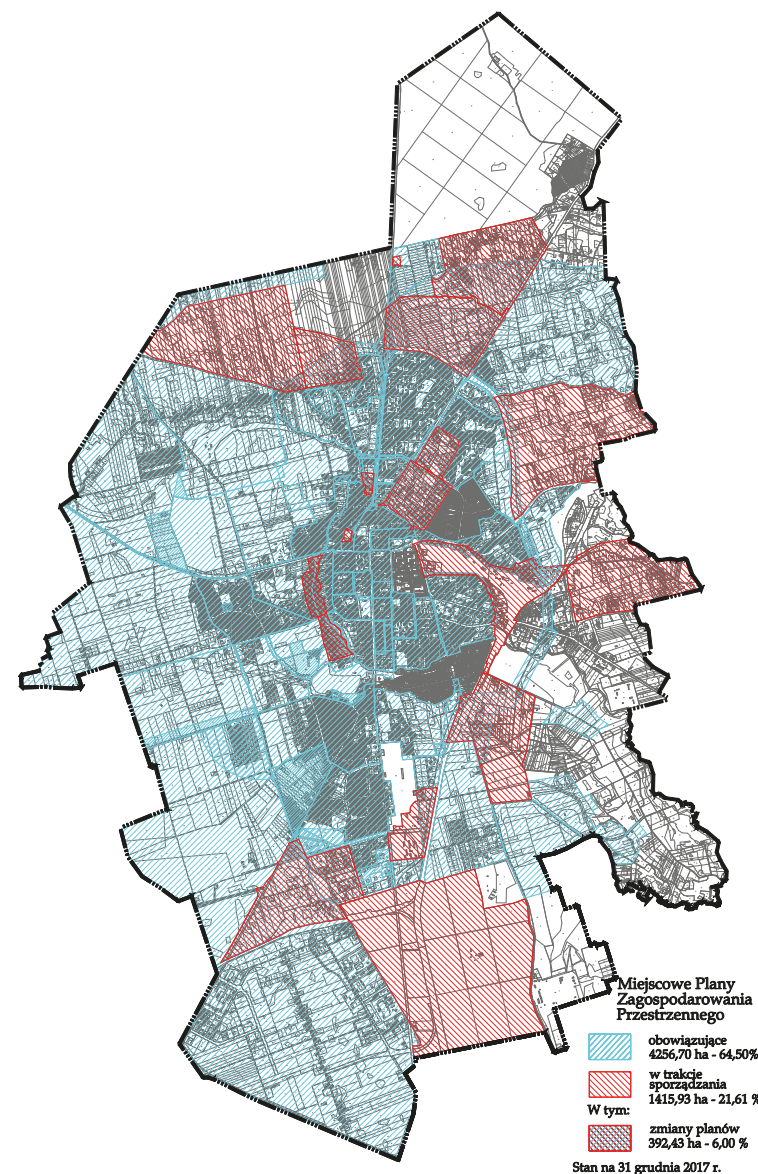
Obowiązujące plany zajmowały powierzchnię 4 256,70 ha, co stanowiło ok. 64,50% powierzchni miasta w granicach administracyjnych.

W trakcie opracowania było 18 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w tym 8 zmian planów), obejmujących łącznie ok. 1 415,93 ha, co stanowiło 21,61% powierzchni miasta w granicach administracyjnych.

Z ogólnej powierzchni miasta ok. 23% terenu stanowią tereny zurbanizowane jest to ok. 1 500 ha. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywały ok. 86,16% powierzchni terenów zurbanizowanych w granicach miasta.

W okresie od stycznia do końca grudnia 2017 roku uchwalono 10 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni ok. 741,64 ha (z czego 87,83 ha powierzchni opracowań obejmowało zmiany obowiązujących planów).

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałki

Źródło: Referat Urbanistyki Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 5.2.1 Pokrycie terenu miasta aktualnymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w latach 2015-2017

Koniec roku	Powierzchnia pokryta planami (ha)	Powierzchnia w stosunku do powierzchni całego miasta (%)	Powierzchnia planów w stosunku do terenów zurbanizowanych (%)
2015	2 960	45,18	70,66
2016	3 600	54,96	76,54
2017	4 257	64,50	86,16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 5.2.2 Obszary miasta, dla których w roku 2017 uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Obszar planu	Powierzchnia (ha)	Powierzchnia w stosunku do powierzchni całego miasta (%)
Teren ograniczony ulicami: T. Kościuszki, A. Mickiewicza i rzeką Czarną Hańczę w Suwałkach (zmiana części obowiązującego planu)	6,30	0,09
Rejon Osiedla Północ II w Suwałkach	94,36	1,44
Teren ograniczony ulicami: Bakalarzewską, Mieszka I, Filipowską i granicą administracyjną miasta Suwałk	261,18	3,98
Rejon Osiedla Północ I w Suwałkach	52,80	0,80
Teren ograniczony ulicami: T. Kościuszki, Wigierską, T. Noniewicza oraz rzeką Czarną Hańczę w Suwałkach (zmiana obowiązującego planu)	5,30	0,08
Północna część rejonu ulicy Sportowej w Suwałkach (zmiana obowiązującego planu)	62,50	0,95
Zachodnia część rejonu Krzywółka w Suwałkach	205,00	3,12
Tereny rekreacyjne zalewu Arkadia w Suwałkach (zmiana części obowiązującego planu)	3,02	0,04

Teren w rejonie ulicy Północnej w Suwałkach	40,47	0,61
---	-------	------

Teren położony między ulicami: M. Reja, Tysiąclecia Litwy i Gen. K. Pułaskiego w Suwałkach (zmiana części obowiązującego planu)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

5.3. Gospodarka nieruchomości

Struktura użytkowania terenów

W roku 2017 nastąpiły zmiany w strukturze własnościowej użytkowanych terenów. Powierzchnia gruntów Gminy Miasta Suwałki zmniejszyła się o 10 ha w porównaniu z rokiem 2016 (1 288 ha), o 42 ha zmniejszył się również areal gruntów należących do osób fizycznych (w 2016 – 3 080 ha). O 51 ha zwiększyła się powierzchnia gruntów należących do Skarbu Państwa w porównaniu z rokiem 2016 (1 596 ha). Zmiany w strukturze własnościowej były wynikiem sprzedaży gruntów przez miasto Suwałki na cele inwestycyjne, a także zakupem gruntów przez miasto Suwałki pod budowę przyszłych dróg.

Tabela 5.3.1 Wartość transakcji obrotu nieruchomości dokonywanych przez miasto Suwałki w latach 2015-2017 (w zł)

	2015	2016	2017
Transakcja zbycia	1 653 094	3 270 522	2 470 849
Transakcja nabycia	2 007 823	6 517 089	2 655 906
Wartość obrotu nieruchomości	3 660 917	9 787 611	5 126 755

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 5.3.2 Struktura użytkowania gruntów w przekroju własnościowym w 2017 roku (w ha)

Rodzaj gruntów	Gmina Miasto Suwałki	Skarb Państwa	Osoby fizyczne	Spółdzielnie	Gruntów osób prawnych	Kościół i związki wyznaniowe	Razem
Użytki rolne	593	180	2 399	1	170	1	3 344
Użytki leśne	12	835	87	0	1	0	935
Gruntów zabudowane i zurbanizowane	310	289	489	38	233	31	1 390
Tereny komunikacyjne	292	227	2	0	94	0	615
Wody	21	52	0	0	3	0	76
Tereny różne i nieużytki	50	64	61	0	16	0	191
Razem	1 278	1 647	3 038	39	517	32	6 551

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 5.3.3 Struktura użytkowania budynków w przekroju własnościowym w 2017 roku (w szt.)

Rodzaj budynków	Gmina Miasto Suwałki	Skarb Państwa	Osoby fizyczne	Spółdzielnie	Budynki osób prawnych	Kościół i związki wyznaniowe	Razem
Budynki mieszkalne	95	4	4255	230	26	14	4624
Budynki przemysłowe	0	1	59	12	137	0	209
Budynki transportu i łączności	176	34	2328	60	43	13	2654
Budynki usługowo-handlowe	26	4	428	14		0	539
Zbiorniki, silosy, budynki magazynowe	3	2	62	15	87	0	169
Budynki biurowe	13	23	35	2	45	0	118
Budynki szpitali i zakładów opieki	0	2	1	1	15	1	20
Budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe	76	6	10	0	12	22	126
Budynki produkcyjno-usługowe i gospodarcze dla rolnictwa	7	4	333	0	1	0	345
Inne budynki niemieszkalne	128	53	2039	11	147	19	2397
Razem	524	133	9550	345	580	69	11201

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa

Zarządzanie miastem

6.1. Władze Suwałk

Prezydentem Miasta Suwałk wybranym 16 listopada 2014 roku, a następnie zaprzysiężonym 9 grudnia 2014 roku, został Czesław Renkiewicz. Na stanowisko zastępcy powołany został Łukasz Kurzyna. Od 1 kwietnia 2015 r. drugim zastępcą prezydenta została Ewa Beata Sidorek.

Rada Miejska

16 listopada 2014 roku mieszkańcy Suwałk wybrali także nową Radę Miejską. Mandaty radnych uzyskało 8 przedstawicieli klubu „Łączą nas Suwałki”, 3 przedstawicieli Bloku Samorządowego, 9 przedstawicieli Prawa i Sprawiedliwości, 1 przedstawiciel Sojuszu Lewicy Demokratycznej, 2 przedstawicieli Platformy Obywatelskiej.

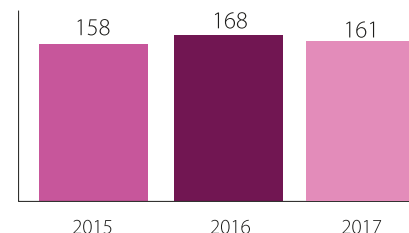
Przewodniczącą Rady Miejskiej w Suwałkach kadencji 2014-2018 została Jadwiga Mariola Szczypiń. Wiceprzewodniczącymi Rady Miejskiej zostali wybrani: Andrzej Paweł Chuchnowski, Zbysław Wojciech Grajek i Sławomir Jan Szesko. W dniu 29 kwietnia 2016 r., po stwierdzeniu przez Komisarza Wyborczego wygaśnięcia mandatu radnej Jadwigi Marioli Szczypiń, przewodniczącym Rady Miejskiej w Suwałkach wybrany został Zdzisław Przełomieć. W maju 2016 r. z funkcji wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej w Suwałkach zrezygnował Andrzej Paweł Chuchnowski.

W miejsce radnej Jadwigi Marioli Szczypiń wstąpił do Rady Miejskiej w Suwałkach Tadeusz Czerwiecki.

Sesja Rady Miejskiej w Suwałkach

Wykres 6.1.1 Liczba podjętych uchwał Rady Miejskiej w latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Rady Miejskiej w Suwałkach

Tabela 6.1.1 Skład Rady Miejskiej w Suwałkach w kadencji 2014-2018

Klub „Łączą nas Suwałki”	Andrzej Paweł Chuchnowski
	Zbigniew Roman De-Mezer
	Kamil Lauryn
	Wojciech Pająk
	Zdzisław Przełomieć
Blok Samorządowy	Anna Ruszewska
	Andrzej Turowski
	Stanisław Kulikowski
	Piotr Wasiukow
	Józef Wiesław Murawko
Prawo i Sprawiedliwość	Sławomir Jan Szesko
	Grzegorz Gorlo
	Adam Gorlo, od 29. 04. 2015
	Irena Bożena Schabieńska
	Dorota Anna Jabłońska
	Zdzisław Koncewicz
	Jadwiga Mariola Szczypiń, od 30. 03. 2016 r.
	Tadeusz Czerwiecki
	Bogdan Bezdziecki
	Wojciech Malesiński
SLD	Andrzej Łuczaj
	Janusz Witold Skowroński od 29. 04. 2015r.
PO	Jacek Juskiewicz
	Karol Korneluk
	Zbysław Wojciech Grajek
	Bożena Maria Kamińska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Rady Miejskiej w Suwałkach

Skład komisji Rady Miejskiej w Suwałkach w kadencji 2014-2018 (stan na dzień 31 XII 2017 r.)

Komisja Rewizyjna

Skład komisji został zmieniony Uchwałą Nr XXI/263/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 czerwca 2016 r. o zmianie uchwały w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Suwałkach.

- ✓ Zbigniew R. De-Mezer – przewodniczący
- ✓ Karol Korneluk – wiceprzewodniczący
- ✓ Wojciech Malesiński
- ✓ Bożena M. Kamińska
- ✓ Andrzej Turowski
- ✓ Irena B. Schabieńska
- ✓ Andrzej Łuczaj
- ✓ Piotr Wasiukow.

Stałe Komisje Rady Miejskiej w Suwałkach (Uchwała Nr XXXVII/481/2017 r. Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 października 2017 r. w sprawie ustalenia składów osobowych stałych komisji Rady Miejskiej w Suwałkach).

Komisja Finansowo-Budżetowa:

- ✓ Wiesław Murawko – przewodniczący
- ✓ Wojciech Malesiński – wiceprzewodniczący
- ✓ Zdzisław Koncewicz
- ✓ Karol Korneluk
- ✓ Zbigniew R. De-Mezer
- ✓ Andrzej Turowski
- ✓ Anna Ruszewska
- ✓ Grzegorz Gorlo

Przewodniczący i zastępcy podczas sesji Rady Miejskiej w Suwałkach

Komisja Strategii i Rozwoju Gospodarczego:

- ✓ Zdzisław Koncewicz – przewodniczący
- ✓ Wojciech Pająk – wiceprzewodniczący
- ✓ Zbysław W. Grajek
- ✓ Tadeusz Czerwiecki
- ✓ Sławomir J. Szeszo
- ✓ Piotr Wasiukow

Komisja Spraw Społecznych i Bezpieczeństwa:

- ✓ Kamil Lauryn – przewodniczący
- ✓ Bogdan Bezdziecki
- ✓ Zbysław W. Grajek
- ✓ Józef W. Murawko
- ✓ Sławomir J. Szeszo
- ✓ Jacek Juskiewicz
- ✓ Zdzisław Stanisław Ściegaj

Komisja Kultury, Sportu i Turystyki:

- ✓ Stanisław Kulikowski – przewodniczący
- ✓ Bogdan Bezdziecki – wiceprzewodniczący
- ✓ Grzegorz Gorlo
- ✓ Jacek Juskiewicz
- ✓ Andrzej P. Chuchnowski
- ✓ Kamil Lauryn
- ✓ Wojciech Pająk

Komisja Oświaty i Wychowania:

- ✓ Anna Ruszewska – przewodnicząca
- ✓ Andrzej Łuczaj – wiceprzewodniczący
- ✓ Bożena M. Kamińska
- ✓ Stanisław Kulikowski
- ✓ Andrzej P. Chuchnowski
- ✓ Irena B. Schabieńska
- ✓ Zdzisław Stanisław Ściegaj
- ✓ Tadeusz Czerwiecki.

6.2. Finanse miasta

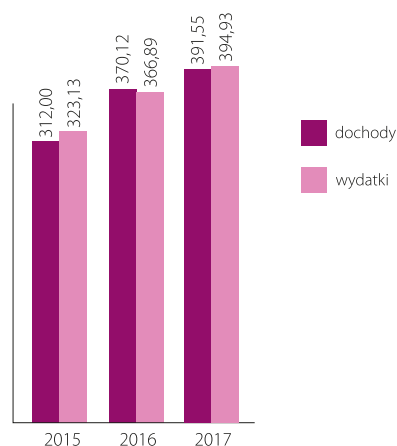
W 2017 roku dochody miasta Suwałki wyniosły 391 547 642,69 zł, a wydatki 394 930 290,27 zł, co oznacza zamknięcie budżetu deficytem w wysokości 3 382 647,58 zł.

Tabela 6.2.1 Wielkość i dynamika budżetu miasta Suwałki w latach 2015-2017 (w mln zł)

Budżet	2015	2016	2017
Dochody	312,00	370,12	391,55
Dynamika dochodów	99,29%	118,63%	105,79%
Wydatki	323,13	366,89	394,93
Dynamika wydatków	102,29%	113,54%	107,64%
Wynik	-11,13	3,22	-3,38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2015-2017

Wykres 6.2.1 Budżet miasta Suwałki w latach 2015-2017 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2015-2017

Dochody

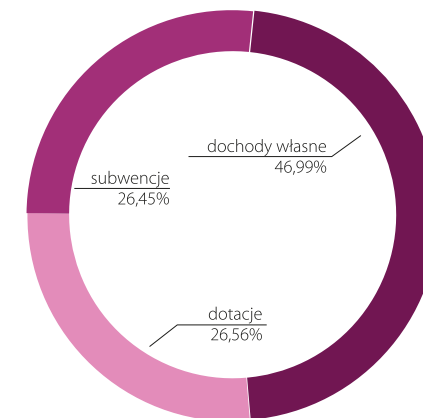
Dochody miasta Suwałki za 2017 r. wyniosły 391 547 642,69 zł, co stanowi 99,74% założonego i uchwalonego przez Radę Miejską rocznego planu dochodów.

W 2017 r. dochody budżetowe zostały wykonane w następujących kwotach:

- ✓ dotacje celowe z budżetu państwa – porozumienia z AR w kwocie 115 294,31 zł – 99,56% planu rocznego,
- ✓ dotacje celowe – porozumienia z JST w kwocie 3 423 061,58 zł – 98,78% planu rocznego,

- ✓ dotacje celowe na zadania zlecone w kwocie 81 554 677,10 zł – 99,04% planu rocznego,
- ✓ pozostałe dochody w kwocie 306 454 609,70 zł – 99,94% planu rocznego, na które składają się:
 - dotacje celowe na zadania własne w kwocie 13 285 499,63 zł – 98,86% planu rocznego,
 - różne rozliczenia (subwencje) 104 008 421,82 zł – 100,02% planu rocznego,
 - dotacje z budżetu Unii Europejskiej i budżetu państwa na współfinansowanie projektów UE w kwocie 6 717 925,36 zł – 98,54% planu rocznego,
 - pozostałe dochody własne w kwocie 182 442 762,89 zł – 100,03% planu rocznego.

Wykres 6.2.2 Struktura dochodów budżetu miasta Suwałki w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2016 rok

Tabela 6.2.2 Struktura i dynamika dochodów budżetu miasta Suwałki w latach 2015-2017 (w tys. zł)

Dochody	2015	2016	2017	Dynamika 2017/2016
Dochody własne, w tym:	149 901	181 654	183 990	101,29%
wpływy z podatków i opłat lokalnych	50 327	51 972	53 559	103,05%
dochody z mienia komunalnego	5 181	5 715	10 631	186,02%
udziały w podatkach	59 547	64 616	68 889	106,61%
inne dochody	34 846	59 351	50 911	85,78%
Transfer z budżetu państwa, w tym:	162 099	188 463	207 558	110,13%
subwencje	102 205	100 145	103 576	103,43%
dotacje	59 894	88 318	103 982	117,74%
Dochody ogółem	312 000	370 117	391 548	105,79%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2015-2017

Wpływy z podatków i opłat lokalnych

Wpływy z podatków i opłat lokalnych wyniosły w 2017 r. 53 559 tys. zł, co stanowiło wzrost o 3,05% w stosunku do roku 2016. Udział podatków i opłat lokalnych w ogólnej kwocie dochodów Suwałk wyniósł 13,68%.

MALOW – Producent Mebli Metalowych, fabryka w SSSE

Tabela 6.2.3 Wielkość i dynamika wpływów z podatków i opłat lokalnych miasta Suwałki w latach 2015-2017 (w tys. zł)

Rodzaj podatku lub opłaty	2015	2016	2017	Dynamika 2017/2016
Ogółem, w tym:	50 327	51 972	53 559	103,05%
podatki od nieruchomości	40 329	41 686	43 078	103,34%
opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	7 170	7 323	7 526	102,77%
podatki od środków transportowych	2 440	2 560	2 573	100,51%
opłaty targowe	388	403	382	94,79%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2015-2017

W grupie podatków i opłat lokalnych największy udział miał podatek od nieruchomości (80,43%), a następnie wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (14,05%) oraz podatek od środków transportowych (4,80%).

Dochody z mienia komunalnego.

Wpływy z gospodarowania mieniem komunalnym (sprzedaż, dzierżawa, użytkowanie) wykonano w kwocie 10 631 tys. zł, co stanowi 99,46% planu rocznego. W stosunku do 2016 roku wpływy z tego tytułu zwiększyły się o 86,02%.

Tabela 6.2.4 Wielkość i dynamika dochodów z mienia komunalnego w latach 2015-2017 (w tys. zł)

Dochody z mienia komunalnego	2015	2016	2017	Dynamika 2017/2016
Ogółem, w tym:	5 181	5 715	10 631	186,02%
sprzedaż składników majątkowych, w tym działek i lokali	1 354	2 556	2 120	82,94%
zarząd i użytkowanie wieczyste nieruchomości	2 937	2 148	2 146	99,91%
odszkodowania za przejęte nieruchomości pod inwestycje celu publicznego	-	-	4 320	0,00%
najem i dzierżawa składników majątkowych	149	173	212	122,54%
inne	741	838	1 833	218,74%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2015-2017

Udziały w podatkach

Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych wykonano w kwocie 66 359 tys. zł, zaś udziały w podatku dochodowym od osób

prawnych wykonano w kwocie 2 530 tys. zł. W 2017 roku wykonanie ww. kategorii dochodów było o 6,61% większe niż w roku 2016.

Tabela 6.2.5. Udziały miasta Suwałki w podatkach państwowych w latach 2015-2017 (w tys. zł)

Podatki	2015	2016	2017	Dynamika 2017/2016
Ogółem, w tym:	59 547	64 616	68 889	106,61%
dochodowe od osób fizycznych	56 129	61 402	66 359	108,07%
dochodowe od osób prawnych	3 418	3 214	2 530	78,72%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2015-2017

Wydatki

Wydatki miasta Suwałki w 2017 r. wyniosły 394 930 290,27 zł, co stanowi 5,68 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W porównaniu do 2016 roku wydatki zwiększyły się o 7,64%.

Tabela 6.2.6 Wydatki miasta Suwałki w latach 2015-2017 (w mln zł)

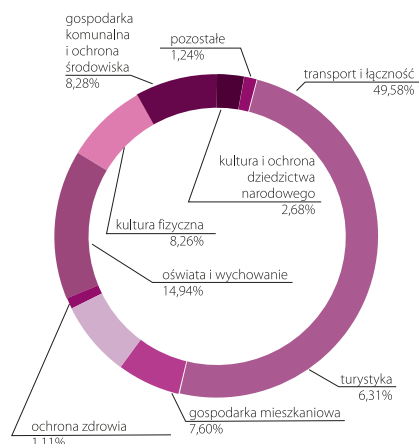
Wydatki	2015	2016	2017	Dynamika 2017/2016
Bieżące	269,98	322,83	349,91	108,39%
bieżące - udział w wydatkach ogółem (w %)	83,55%	87,99%	88,60%	-
Majątkowe	53,15	44,06	45,02	102,18%
majątkowe - udział w wydatkach ogółem (w %)	16,45%	12,01%	11,40%	-
Ogółem	323,13	366,89	394,93	107,64%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2015-2017

Tabela 6.2.7 Wydatki miasta Suwałki w latach 2015-2017

Wydatki (w tys. zł) według działów klasyfikacji budżetowej	2015	2016	2017
Rolnictwo i leśnictwo	34,21	44,74	126,78
Leśnictwo	0,63	0,63	0,63
Transport i łączność	32 297,80	27 802,35	35 546,97
Turystyka	4 359,34	1 810,23	3 092,02
Gospodarka mieszkaniowa	4 478,55	18 704,57	15 890,14
Działalność usługowa	815,31	1 438,80	1 108,47
Informatyka	916,78	0,00	0
Administracja publiczna	16 520,68	18 329,46	18 370,49
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	398,79	153,06	13,63
Obrona narodowa	4,17	6,12	40,28
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	7 427,13	7 577,98	7 571,50
Wymiar sprawiedliwości	0,00	181,07	183,57
Obsługa długu publicznego	3 184,10	3 248,42	3 276,59
Oświata i wychowanie	123 297,66	132 748,17	134 078,14
Ochrona zdrowia	3 320,28	2 756,46	2 839,40
Pomoc społeczna	51 540,68	88 305,75	27 125,78
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	4 570,26	6 703,00	2 740,38
Edukacyjna opieka wychowawcza	9 058,38	8 507,62	8 371,50
Rodzina	0,00	0,00	78 435,32
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	21 224,20	20 709,12	23 272,17
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	11 986,81	12 036,44	14 230,63
Kultura fizyczna	27 695,20	15 830,71	18 615,91
OGÓŁEM	323 130,97	366 894,70	394 930,29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2015-2017

Wykres 6.2.3 Struktura wydatków inwestycyjnych w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2017 rok

Transport i łączność

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 35 546 967,28 zł, co stanowi 99,30% planu rocznego. W ramach powyższych środków finansowane były zadania związane z:

- ✓ pomocą finansową (dotacja celowa) dla Samorządu Województwa Podlaskiego – krajowe pasażerskie przewozy kolejowe w kwocie 140 000,00 zł,
- ✓ bieżącym funkcjonowaniem Zarządu Dróg i Zieleni w kwocie 6 839 864,44 zł,
- ✓ realizacją zadań dotyczących bieżącego utrzymania ulic, chodników i placów,
- ✓ zakupem usług od Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w zakresie lokalnego transportu zbiorowego w kwocie 5 956 052,15 zł.

Gospodarka mieszkaniowa

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 15 890 139,47 zł, co stanowi 86,24% planu rocznego.

- ✓ Ze środków tych sfinansowano m.in.:

- ✓ zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami w kwocie 3 373 341,97 zł, w tym wykup nieruchomości na kwotę 2 971 292,87 zł,
- ✓ pozostałą działalność w kwocie 12 516 797,50 zł, w tym m.in. modernizację ciągów pieszo jezdnych, dokumentację projektową budowy budynku socjalnego i wykonanie instalacji CO i CWU w lokalach komunalnych.

Administracja publiczna

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 18 370 486,29 zł, co stanowi 95,46% planu rocznego. W ramach powyższych środków finansowane były:

- ✓ wydatki związane z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej – 1 429 179,89 zł,
- ✓ wydatki związane z funkcjonowaniem Rady Miejskiej w Suwałkach – 435 957,52 zł,
- ✓ wydatki związane z funkcjonowaniem Urzędu Miejskiego w ramach zadań własnych – 15 663 840,39 zł,
- ✓ wydatki związane z funkcjonowaniem komisji poborowych – 31 997,03 zł,
- ✓ referenda – 123 221,20 zł,
- ✓ wydatki związane z promocją miasta – 427 444,35 zł.

Oświata i wychowanie

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 134 078 137,81 zł, co stanowi 97,66% planu rocznego. Wydatki dotyczą w szczególności:

- ✓ szkół podstawowych – 36 012 606,56 zł, co stanowi 98,18% planu rocznego,
- ✓ szkół podstawowych specjalnych – 2 328 357,01 zł, co stanowi 99,86% planu rocznego,
- ✓ oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych – 1 716 039,86 zł, co stanowi 99,60% planu rocznego,

- ✓ przedszkoli – 19 012 465,93 zł, co stanowi 98,69% planu rocznego,
- ✓ przedszkoli specjalnych – 1 599 581,27 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,
- ✓ gimnazjów – 16 655 691,43 zł, co stanowi 99,88% planu rocznego,
- ✓ gimnazjów specjalnych – 1 602 208,10 zł, co stanowi 99,83% planu rocznego,
- ✓ liceów ogólnokształcących – 14 034 205,00 zł, co stanowi 99,15% planu rocznego,
- ✓ liceów profilowanych – 1 731 954,21 zł, co stanowi 92,72% planu rocznego,
- ✓ szkół zawodowych – 16 050 994,98 zł, co stanowi 99,79% planu rocznego,
- ✓ szkół zawodowych specjalnych – 1 713 658,26 zł, co stanowi 99,98% planu rocznego,
- ✓ centrów kształcenia ustawicznego i praktycznego – 1 417 665,31 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,
- ✓ stołówek szkolnych i przedszkolnych – 7 139 631,46 zł, co stanowi 97,74% planu rocznego,
- ✓ realizacji zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach

- ✓ przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego – 2 144 255,38 zł, co stanowi 99,68% planu rocznego,
- ✓ realizacji zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących/profilowanych i szkołach zawodowych/artystycznych – 6 735 115,96 zł, co stanowi 98,82% planu rocznego
- ✓ oraz funkcjonowania ośrodków szkolenia, doksztalcenia i doskonalenia, dowożenia uczniów do szkół, innych form wychowania przedszkolnego oraz kwalifikacyjnych kursów zawodowych.

Edukacyjna opieka wychowawcza

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 8 371 503,45 zł, co stanowi 99,68% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in.:

- ✓ świetlice szkolne – 1 573 649,83 zł,
- ✓ specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze – 1 159 585,23 zł,
- ✓ wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – 665 678,66 zł,

Sesja dot. przyjęcia Sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Suwałki za 2016 rok.

- ✓ poradnie psychologiczno-pedagogiczne – 2 116 083,15 zł,
- ✓ internaty i bursy szkolne – 1 062 762,75 zł,
- ✓ pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym – 1 050 232,73 zł,
- ✓ pomoc materialną dla uczniów o charakterze motywacyjnym – 99 300,00 zł,
- ✓ ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze – 430 085,15 zł.

Pomoc społeczna

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 27 125 777,88 zł, co stanowi 99,31% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in.:

- ✓ domy pomocy społecznej – 9 060 328,07 zł,
- ✓ ośrodki wsparcia – 1 088 895,83 zł,
- ✓ zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze – 1 474 898,90 zł,
- ✓ dodatki mieszkaniowe – 2 763 912,68 zł,
- ✓ zasiłki stałe – 2 363 069,01 zł,
- ✓ ośrodki pomocy społecznej – 5 625 382,24 zł,
- ✓ usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – 2 305 635,69 zł,
- ✓ pomoc w zakresie dożywiania – 1 700 250,00 zł.

Rodzina

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 78 435 317,68 zł, co stanowi 98,80% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in.:

- ✓ świadczenia wychowawcze – 44 727 827,11 zł,
- ✓ świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – 25 250 562,50 zł,
- ✓ tworzenie i funkcjonowanie żłobków – 2 492 039,04 zł,
- ✓ rodziny zastępcze – 3 664 870,19 zł,
- ✓ działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych – 1 738 262,38 zł.

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 23 272 169,16 zł, co stanowi 97,61% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano:

- ✓ wydatki związane z gospodarką ściekową i ochroną wód w kwocie 2 593 655,21 zł,
- ✓ wydatki związane z gospodarką odpadami w kwocie 7 625 682,96 zł,
- ✓ oczyszczanie miasta w kwocie 4 127 510,58 zł,

Suwałski Ośrodek Kultury, fot. Krzysztof Kowalewski

- ✓ utrzymanie zieleni w kwocie 2 342 165,35 zł,
- ✓ ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu w kwocie 237 616,60 zł,
- ✓ funkcjonowanie schroniska dla zwierząt w kwocie 602 038,54 zł,
- ✓ oświetlenie ulic, placów i dróg w kwocie 1 906 333,60 zł,
- ✓ pozostałą działalność w kwocie 3 837 166,32 zł.

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 14 230 633,90 zł, co stanowi 98,41% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in. dotacją wydatki bieżące oraz koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych:

- ✓ Suwałskiego Ośrodka Kultury – kwota 7 196 872,61 zł,
- ✓ Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej – kwota 2 570 827,26 zł,
- ✓ Muzeum Okręgowego – kwota 3 666 102,87 zł.

Kultura fizyczna

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 18 615 908,55 zł, co stanowi 99,74% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano funkcjonowanie m.in.:

- ✓ obiektów sportowych – 5 524 997,27 zł, co stanowi 99,55% planu rocznego,
- ✓ instytucji kultury fizycznej – 10 433 080,82 zł, co stanowi 99,79% planu rocznego.

Deficyt budżetowy, poziom zadłużenia i obsługa długu

W roku 2017 i 2015 w wyniku wykonania budżetu odnotowano deficyt w kwotach odpowiednio 3,38 mln zł i 11,13 mln zł, natomiast w roku 2016 budżet miasta Suwałki zanotował nadwyżkę dochodów nad wydatkami w kwocie 3,22 mln zł.

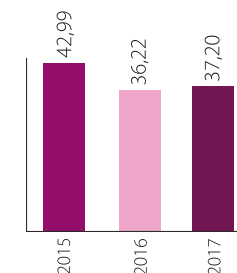
Tabela 6.2.8 Dynamika zadłużenia miasta Suwałki w latach 2015-2017 (w tys. zł)

	2015	2016	2017
Dochody wykonane ogółem	312 000	370 117	391 548
Kwota długu (po wyłączeniach)	134 148	134 048	145 649
Wskaźnik zadłużenia	42,99%	36,22%	37,20%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2015-2017

Na dzień 31 grudnia 2017 roku kwota zadłużenia miasta Suwałki z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz zobowiązań wymagalnych z uwzględnieniem wyłączeń wyniosła 145 648 748 zł, tj. 37,20% zrealizowanych dochodów i w stosunku do roku 2016 (36,22%) zwiększyła się o 0,98%. Na obsługę zadłużenia, spłatę kapitału i odsetek, przeznaczono 18 261 266,23 zł, co stanowi 4,66% wykonanych dochodów miasta.

Wykres 6.2.4 Wskaźnik zadłużenia miasta Suwałki w latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2015-2017

6.3 Urząd Miejski

Struktura organizacyjna Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Organizację i zasady funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Suwałkach określa Regu-

lamin Organizacyjny nadany przez Prezydenta Miasta Suwałk. Zgodnie z Regulaminem strukturę Urzędu tworzą wydziały i równoważne komórki organizacyjne. Kierują nimi naczelnicy i kierownicy, na których spoczywa odpowiedzialność za właściwą organizację pracy, ustalanie zasad funkcjonowania oraz zakresy obowiązków pracowników.

Strukturę organizacyjną w 2017 roku tworzyło 21 wydziałów i równorzędnych jednostek organizacyjnych:

- ✓ Biuro Rady Miejskiej
- ✓ Biuro Prezydenta Miasta
- ✓ Wydział Organizacyjny
- ✓ Wydział Budżetu i Finansów
- ✓ Wydział Podatków i Opłat
- ✓ Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych
- ✓ Wydział Architektury i Gospodarki Prze-strzennej
- ✓ Wydział Geodezji, Gospodarki Nierucho-mościami i Rolnictwa
- ✓ Wydział Ochrony Środowiska i Gospodar-ki Komunalnej
- ✓ Wydział Oświaty, Wychowania i Sportu
- ✓ Wydział Spraw Społecznych
- ✓ Wydział Kultury, Turystyki i Promocji
- ✓ Wydział Spraw Obywatelskich
- ✓ Urząd Stanu Cywilnego
- ✓ Straż Miejska
- ✓ Wydział Komunikacji
- ✓ Wydział Informatyki
- ✓ Wydział Inwestycji
- ✓ Wydział Zamówień Publicznych
- ✓ Wydział Audytu i Kontroli
- ✓ Biuro Konserwatora Zabytków

Kierownikiem Urzędu jest Prezydent Miasta, który kieruje jego pracą przy pomo-cy dwóch Zastępców Prezydenta, Sekretarza i Skarbnika.

Zastępcy Prezydenta zapewniają w powierzonym zakresie kompleksową me-

rytoryczną realizację zadań oraz nadzorują wydziały i inne jednostki organizacyjne reali-zujące te zadania.

Sekretarz Miasta zapewnia warunki orga-nizacyjne umożliwiające sprawne wykonywanie zadań przez Radę Miejską, Prezydenta i Urząd.

Skarbnik Miasta zapewnia prawidłową gospodarkę finansową miasta i jako główny księgowy budżetu realizuje wynikające z tego tytułu zadania określone w odrębnych prze-pisach. Koordynuje i nadzoruje prace doty-czące opracowania projektu budżetu miasta oraz czuwa nad prawidłową jego realizacją, opracowuje określone analizy i sprawozdania w tym zakresie, parafuje dokumenty, w któ-rych ustala się zobowiązania finansowe mia-sta i Urzędu Miejskiego.

Statutowe zadania wydziałów:

1. Biuro Rady Miejskiej:

- ✓ obsługa Rady i jej organów,
- ✓ ewidencja uchwał i innych aktów Rady oraz wniosków komisji,
- ✓ ewidencja interpelacji, zapytań i wnio-sków radnych,
- ✓ wykonywanie zadań związanych z wybo-rami do Rady Miejskiej, Prezydenta Miasta Suwałk i Sejmiku Województwa, a w szcze-gółności obsługa Miejskiej Komisji Wybor-czej oraz z wyborami do sołectw,
- ✓ wykonywanie zadań związanych z wybo-rami ławników sądowych,
- ✓ wykonywanie czynności zapewniających Przewodniczącemu Rady sprawne kiero-wanie jej pracami.

2. Biuro Prezydenta Miasta

- ✓ wykonywanie zadań z zakresu obsługi prasowej Prezydenta i Urzędu oraz Rady Miejskiej,
- ✓ tworzenie polityki informacyjnej oraz strategii medialnej Urzędu poprzez przy-

gotowanie i koordynowanie działań zwią-zanych z komunikacją,

- ✓ przygotowywanie materiałów i informacji do Dwutygodnika Suwałskiego,
- ✓ opracowywanie strategii komunikowania się związanej z sytuacjami kryzysowymi,
- ✓ przygotowywanie i przeprowadzanie konsultacji społecznych,
- ✓ analizowanie wyników z konsultacji społecznych, badań sondaży przepro-wadzanych na terenie Miasta w celu ich wykorzystania dla budowania strategii komunikacyjnej z mieszkańcami,
- ✓ analizowanie artykułów prasowych, audy-cji radiowych i telewizyjnych, przekazów internetowych oraz badań opinii publicznej, przygotowywanie i redagowanie sprostowań, polemik oraz wyjaśnień,
- ✓ przygotowywanie wystąpień i pism oko-licznościowych,
- ✓ przygotowywanie materiałów merytorycz-nych oraz graficznych na konferencje pra-sowe Prezydenta i Zastępców Prezydenta,
- ✓ organizowanie konferencji prasowych,
- ✓ współpraca z Polską Agencją Prasową i mediami,
- ✓ prowadzenie i aktualizacja strony inter-netowej www.um.suwalki.pl oraz admi-nistrowanie profilami miasta na portalach społecznościowych,
- ✓ prowadzenie spraw związanych z udzia-łem honorowego patronatu Prezydenta i udziału Prezydenta w komitetach hono-rowych.
- ✓ nadzór nad realizacją udostępniania in-formacji publicznej przez poszczególne komórki organizacyjne w BIP,
- ✓ prowadzenie rejestru skarg i rozpatrywa-nie skarg kierowanych do Prezydenta,

- ✓ prowadzenie rejestru petycji, prowadze-nie postępowania związanego z ich roz-patrywaniem
- ✓ prowadzenie spraw z zakresu współpracy zagranicznej w tym związanych z uczest-nictwem Miasta w wydarzeniach między-narodowych,
- ✓ koordynowanie spraw współpracy z mia-stami partnerskimi.
- ✓ prowadzenie spraw związanych z udzia-łem miasta w krajowych związkach i sto-warzyszeniach.

3. Wydział Organizacyjny:

- ✓ organizacja funkcjonowania Urzędu
- ✓ prowadzenie spraw pracowniczych,
- ✓ prowadzenie spraw administracyjno-go-spodarczych
- ✓ przechowywanie i obsługa dokumentacji niearchiwalnej po zlikwidowanych przed-sięwzięciach państwowych, których za-łożycielem był Wojewoda Suwałski oraz dokumentacji innych jednostek.
- ✓ prowadzenie Biura Rzeczy Znalezionych
- ✓ organizowanie, nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem oraz sprawozdawczość z udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze miasta Suwałk.

4. Wydział Budżetu i Finansów:

- ✓ przygotowywanie propozycji założeń bu-dżetowych,
- ✓ koordynowanie prac związanych z przy-gotowywaniem projektu budżetu,
- ✓ planowanie i realizacja budżetu miasta i wieloletniej prognozy finansowej,
- ✓ koordynacja, konsolidacja, generowanie i dystrybucja sprawozdań budżetowych,
- ✓ nadzorowanie przestrzegania dyscypliny finansów publicznych
- ✓ prowadzenie spraw z zakresu pomocy publicznej,

- ✓ prowadzenie spraw związanych z częściowym zwrotem podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego.
- ✓ obsługa plac pracowników Urzędu oraz prowadzenie rozliczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych i podatków,
- ✓ prowadzenie ewidencji księgowej,
- ✓ koordynacja prac związanych z ujęciem w budżecie Miasta zadań wynikających z budżetu obywatelskiego oraz funduszu sołeckiego.

5. Wydział Podatków i Opłat:

- ✓ prowadzenie spraw dotyczących wymiaru podatków i opłat lokalnych oraz podatku rolnego i leśnego,
- ✓ sporządzanie sprawozdań, prowadzenia analitycznej księgowości dochodów budżetowych, prowadzenie kontroli podatkowych i wydawanie zaświadczeń,
- ✓ windykacja należności z tytułu podatków i opłat lokalnych, opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz opłaty za pobyt w placówce zapewniającej opiekę oraz wsparcie osobom nietrzeźwym,
- ✓ prowadzenie ewidencji druków ścisłego zarachowania w zakresie opłaty targowej.

6. Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych:

- ✓ planowanie strategii i kierunków rozwoju miasta,
- ✓ realizacja zadań związanych z programami pomocowymi z Unii Europejskiej,
- ✓ opracowywanie i opiniowanie pod względem celowości projektów inwestycyjnych oraz innych przedsięwzięć gospodarczych finansowanych z budżetu miasta, utrzymywanie kontaktów ze środowiskiem gospodarczym, a także promocja gospodarcza miasta.

7. Wydział Architektury i Gospodarki Przestrzennej:

- ✓ prowadzenie spraw dotyczących ładu przestrzennego,

- ✓ architektura i estetyka miasta,
- ✓ realizacja zadań związanych z gospodarką przestrzenną określonych ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawą prawo budowlane – jako organ administracji pierwszej instancji.

8. Wydział Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa:

- ✓ prowadzenie spraw z zakresu geodezji i kartografii poprzez m.in. prowadzenie zasobu geodezyjno-kartograficznego z obszaru miasta, zakładanie i prowadzenie ewidencji gruntów i budynków oraz gleboznawczej klasyfikacji gruntów, zakładanie i prowadzenie ewidencji sieci uzbrojenia terenu,
- ✓ prowadzenie spraw z zakresu gospodarki nieruchomościami, a w szczególności dotyczących komunalizacji mienia Skarbu Państwa, sprzedaży nieruchomości
- ✓ mienia gminnego i Skarbu Państwa lub oddawania w użytkowanie wieczyste, wywłaszczanie i zwrot nieruchomości, scalanie i podział, rozgraniczanie oraz zamiana nieruchomości,
- ✓ prowadzenie spraw z zakresu rolnictwa i leśnictwa, a w szczególności związanych z produkcją roślinną i zwierzęcą, ogrodami działkowymi, wspólnotami gruntowymi, rejestracją sprzętu pływającego służącego do połowu ryb oraz ochroną gruntów rolnych i leśnych,
- ✓ naliczanie opłat za użytkowanie wieczyste gruntów, trwały zarząd, dzierżawę, najem, przekształcenie prawa wieczystego w prawo własności, opłaty adiacenckiej i opłaty planistycznej, a także prowadzenie spraw dotyczących wymiaru oraz uzgadniania rejestru przypisów i odpisów tych opłat,
- ✓ sprawowanie nadzoru merytorycznego nad mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa i Miasta przekazanym na pod-

Festyn ekologiczny realizowany przez Fundację ARKA z Bielsko-Białej

stawie zawartych umów do zarządzania Zarządowi Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS Spółka z o.o.

9. Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej:

- ✓ należyta realizacja zadań związanych z funkcją gminy jako właściciela mienia komunalnego,
- ✓ prowadzenie spraw z zakresu zieleni miejskiej,
- ✓ ochrona przyrody i środowiska,
- ✓ gospodarka wodna i leśna,
- ✓ utrzymanie porządku i czystości na terenie miasta.
- ✓ gospodarka odpadami.

10. Wydział Oświaty, Wychowania i Sportu:

- ✓ wykonywanie zadań związanych z zakładaniem, prowadzeniem, przekształcaniem, utrzymywaniem oraz likwidowaniem przedszkoli samorządowych, grup żłobkowych, publicznych szkół i placówek oświatowych,
- ✓ prowadzenie spraw związanych z wpiśnięciem do ewidencji niepublicznych szkół i placówek oświatowych oraz wy-

dawaniem zezwoleń na zakładanie szkół i placówek publicznych,

- ✓ prowadzenie czynności dotyczących obowiązku szkolnego,
- ✓ analiza przestrzegania Karty Nauczyciela w jednostkach oświatowych,
- ✓ nadzór nad funkcjonowaniem przedszkoli samorządowych, szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez miasto, jednostek organizacyjnych, zakładów kultury fizycznej i sportu.

11. Wydział Spraw Społecznych:

- ✓ prowadzenie spraw z zakresu ochrony i promocji zdrowia,
- ✓ zwalczanie patologii społecznych,
- ✓ rozwiązywanie problemów społecznych,
- ✓ zatrudnienie i rehabilitację osób niepełnosprawnych
- ✓ prowadzenie spraw związanych ze sprzedażą na terenie miasta napojów alkoholowych,
- ✓ nadzór nad funkcjonowaniem:
 - Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach,

50-lecie par małżeńskich

- Domu Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach,
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Suwałkach.

12. Wydział Kultury, Turystyki i Promocji:

- ✓ nadzór nad działalnością miejskich instytucji kultury,
- ✓ opracowywanie założeń programowych w zakresie rozwoju i upowszechniania kultury na terenie miasta,
- ✓ organizacja na terenie miasta uroczystości z okazji świąt państwowych i rocznic,
- ✓ budowa wizerunku Miasta i kształtowanie relacji społecznych,
- ✓ prowadzenie działań związanych z rozwojem turystyki w Suwałkach,
- ✓ realizacja strategii promocji miasta oraz kreacja marki Miasta Suwałki,
- ✓ realizacja Systemu Identyfikacji Wizualnej,
- ✓ nadzór, koordynacja i monitorowanie wydawnictw promocyjnych Miasta,
- ✓ przygotowywanie materiałów promocyjnych.

13. Wydział Spraw Obywatelskich:

- ✓ sprawy ewidencji ludności,
- ✓ prowadzenie rejestru wyborców i sporządzanie spisów wyborców,

- ✓ rejestracja przedpoborowych oraz przygotowania i przeprowadzania poboru,
- ✓ realizacja zadań obronnych własnych i nadzorowanie ich w jednostkach organizacyjnych gminy miasta Suwałki,
- ✓ opracowywanie wieloletnich i rocznych planów działania w zakresie obrony cywilnej,
- ✓ opracowywanie i aktualizacja Miejskiego Planu Reagowania Kryzysowego,
- ✓ organizowanie ochrony informacji niejawnych w Urzędzie Miejskim,
- ✓ prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej.

14. Urząd Stanu Cywilnego:

- ✓ należyte wykonywanie zadań wynikających z prawa o aktach stanu cywilnego, kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczania oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów, a w szczególności:
- ✓ rejestracja urodzeń, małżeństw i zgonów,
- ✓ prowadzenie ksiąg stanu cywilnego,
- ✓ prowadzenie akt zbiorczych i skróconych ksiąg stanu cywilnego.

15. Straż Miejska:

- ✓ ochrona porządku i spokoju w miejscach publicznych,
- ✓ czuwanie nad porządkiem – kontrola ruchu drogowego w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,
- ✓ ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej.

16. Wydział Komunikacji:

- ✓ należyte wykonywanie zadań wynikających z ustawy prawo o ruchu drogowym, ustawy o transporcie drogowym oraz

rozporządzeń wykonawczych, a w szczególności:

- ✓ prowadzenie spraw związanych z zarejestrowaniem i wyrejestrowaniem pojazdów,
- ✓ wydawanie uprawnień do kierowania pojazdami w ruchu krajowym i międzynarodowym,
- ✓ wydawanie dowodów rejestracyjnych,
- ✓ udzielanie licencji na transport drogowy.

17. Wydział Informatyki

- ✓ prowadzenie spraw z zakresu informatyki i komputeryzacji Urzędu,
- ✓ sprawowanie bieżącego nadzoru nad siecią komputerową i sprzętem komputerowym Urzędu,
- ✓ utrzymanie w sprawności technicznej sprzętu informatycznego i zainstalowanego oprogramowania wraz z ubezpieczeniem,
- ✓ archiwizowanie danych według potrzeb Urzędu (serwer i poszczególne stanowiska pracy), wykonywanie kopii danych i oprogramowania,
- ✓ gospodarowanie sprzętem informatycznym i oprogramowaniem,
- ✓ prowadzenie i konfigurowanie kont użytkowników,
- ✓ wykonywanie napraw i konserwacji sprzętu oraz oprogramowania,
- ✓ redakcja Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu,
- ✓ realizacja Polityki Bezpieczeństwa Informatycznego i pełnienie obowiązków Administratora Bezpieczeństwa Informacji,
- ✓ przygotowywanie projektów opinii, zestawień i innej dokumentacji informatycznej na potrzeby Urzędu,
- ✓ wdrażanie stosowania podpisu elektronicznego i elektronicznego obiegu dokumentów oraz innych programów usprawniających pracę Urzędu,

- ✓ przygotowywanie, wdrażanie, aktualizacja i nadzór nad procedurami bezpieczeństwa,
- ✓ dążenie do integracji poszczególnych systemów informatycznych, w celu ułatwienia wymiany informacji w Urzędzie,
- ✓ nadzór nad funkcjonowaniem miejskiego systemu monitoringu oraz koordynacja działań w zakresie jego rozbudowy,
- ✓ organizowanie i prowadzenie szkoleń wewnętrznych z zakresu oprogramowania i sprzętu,
- ✓ udział w przygotowaniu procedur zamówień publicznych związanych z zakupem sprzętu, oprogramowania i usług zewnętrznych,
- ✓ współpraca z jednostkami organizacyjnymi Miasta w zakresie rozwoju informatyki,
- ✓ monitorowanie rozwoju systemów informatycznych i wdrażanych rozwiązań z dziedziny nowych technologii na terenie Miasta,
- ✓ koordynacja rozwoju na terenie Miasta szerokopasmowych sieci informatycznych,
- ✓ nadzór nad systemem łączności Urzędu.

18. Wydział Inwestycji:

- ✓ przygotowanie studiów, koncepcji oraz projektów planów rozwoju, modernizacji i remontów infrastruktury drogowej, teletechnicznej, elektrycznej i pozostałej infrastruktury miejskiej,
- ✓ przygotowanie, opracowanie oraz nadzór nad realizacją prowadzonych inwestycji,
- ✓ przygotowanie i realizacja inwestycji miejskich obejmujących w szczególności budowę, rozbudowę, przebudowę oraz remonty,
- ✓ prowadzenie spraw w zakresie społecznych inicjatyw inwestycyjnych finansowanych z budżetu Miasta,
- ✓ sprawowanie nadzoru inwestycyjnego nad inwestycjami i remontami finansowanymi z budżetu Miasta i jednostek organizacyjnych Miasta, zadań realizowanych w ramach

inwestycyjnych inicjatyw społecznych oraz dokonywanie odbioru inwestycji

- ✓ opracowywanie opinii oraz szacunku kosztów zadań inwestycyjnych i remontowych Miasta,
- ✓ uzyskiwanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy,
- ✓ uzyskiwanie pozwoleń na prowadzenie robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub w otoczeniu zabytków (na terenie objętym ochroną konserwatorską),
- ✓ uzyskiwanie pozwoleń wodnoprawnych,
- ✓ uzyskiwanie zezwoleń na usunięcie drzew kolidujących z inwestycją,
- ✓ uzyskiwanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- ✓ zgłaszanie robót niewymagających pozwolenia na budowę,
- ✓ uzyskiwanie pozwoleń na budowę lub zezwoleń na realizację inwestycji drogowych,
- ✓ składanie wniosków o wszczęcie postępowania administracyjnego o ustaleniu wysokości odszkodowania z tytułu przyjętych nieruchomości na rzecz dróg i udział w prowadzonym postępowaniu,
- ✓ zgłaszanie rozpoczęcia budowy,
- ✓ przekazywanie placów budów wykonawcom robót,
- ✓ składanie zawiadomień o zakończeniu budowy lub uzyskiwanie pozwoleń na użytkowanie obiektu budowlanego,
- ✓ organizacja i zlecanie nadzoru nad wybranymi zadaniami inwestycyjnymi.
- ✓ prowadzenie spraw związanych z realizacją budżetu obywatelskiego oraz zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach funduszu sołeckiego.

19. Wydział Zamówień Publicznych

- ✓ koordynacja udzielania zamówień publicznych w Urzędzie zgodnie z ustawą

- Prawo zamówień publicznych i uregulowaniami wewnętrznymi Prezydenta,
- ✓ sporządzanie zbiorczych planów zamówień publicznych urzędu,
- ✓ przyjmowanie zleceń z komórek organizacyjnych na przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- ✓ uczestnictwo pracowników wydziału w pracach komisji przetargowych,
- ✓ przygotowywanie i przeprowadzanie zleconych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, a w szczególności sporządzanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia, publikowanie ogłoszeń, sporządzanie umów, prowadzenie dokumentacji postępowań,
- ✓ wydawanie i przyjmowanie od wykonawców dokumentów związanych z prowadzonym postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego,
- ✓ prowadzenie procedury związanej z rozpatrywaniem odwołań i wnoszeniem skarg,
- ✓ zawieranie umów z wykonawcami wyłonionymi w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych,
- ✓ przeprowadzanie szkoleń wewnętrznych w zakresie zamówień publicznych w komórkach organizacyjnych.

20. Wydział Audytu i Kontroli

- ✓ zapewnienie prawidłowej realizacji audytu wewnętrznego i kontroli jednostek organizacyjnych Miasta,
- ✓ prowadzenie kontroli właścicielskiej w trybie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych,
- ✓ koordynacja kontroli zarządczej i sporządzanie oraz przedkładanie Prezydentowi zbiorczej informacji z wyników przeprowadzonej kontroli,
- ✓ sprawowanie kontroli gospodarki finansowej jednostek organizacyjnych Miasta.

21. Biuro Konserwatora Zabytków.

- ✓ realizacja zadań wynikających z przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- ✓ przygotowywanie wniosków do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisanie lub wykreślenie z rejestru zabytków obiektów stanowiących własność Miasta Suwałki,
- ✓ prowadzenie spraw związanych z udzieleniem dotacji na remonty zabytków.

W Urzędzie Miejskim w Suwałkach obsługą klienta zajmują się wszystkie wydziały i równorzędne komórki organizacyjne. Najczęstszym sposobem załatwienia sprawy w Urzędzie jest obsługa bezpośrednio w komórkach organizacyjnych.

Potrzeby klientów formułowane są poprzez:

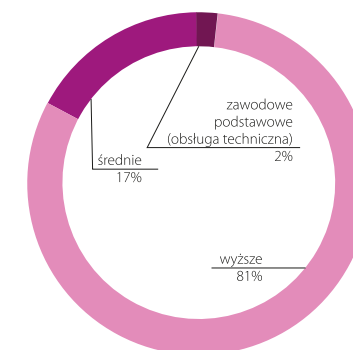
- ✓ korespondencję kierowaną do Urzędu drogą pocztową i elektroniczną,
- ✓ bezpośredni kontakt pracownika z klientem,
- ✓ rozmowy telefoniczne,
- ✓ media,
- ✓ analizę skarg i petycji
- ✓ stronę internetową Urzędu www.um.suwalki.pl

Cerkiew pod wezwaniem Wszystkich Świętych w Suwałkach, fot. Krzysztof Mierzejewski

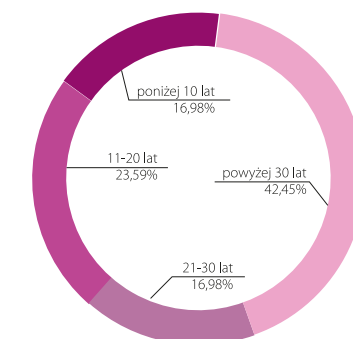
Na oficjalnej stronie Urzędu Miejskiego w Suwałkach znajdują się między innymi informacje dotyczące miasta, samorządu, gospodarki, kultury i turystyki, oświaty i sportu. Jest ona na bieżąco aktualizowana. Dodatkowo mieszkańcy miasta mogą uzyskać informacje dotyczące funkcjonowania miasta oraz Urzędu Miejskiego poprzez stronę Biuletynu Informacji Publicznej (BIP).

Wykres 6.3.1 Struktura wykształcenia pracowników Urzędu Miejskiego w Suwałkach w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 6.3.2 Struktura zatrudnienia w Urzędzie Miejskim w Suwałkach ze względu na staż pracy w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

6.4 Współpraca międzynarodowa

Miasta partnerskie

Alytus (Litwa) – od 1996 roku

Od kilkunastu lat Suwałki wraz z Alytusem realizują wspólne projekty współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej w dziedzinie: gospodarki, edukacji, kultury, sportu i innych. Mieszkańcy obu miast biorą udział w licznych imprezach kulturalnych, takich jak: Dni Miasta, Suwalski Jarmark Folkloru, Suwałki Blues Festiwal oraz w zawodach sportowych. Realizowane są wspólne projekty infrastrukturalne i tzw. „miękkie”. W 2017 r. Miasto Suwałki wspólnie z Alytusem realizowało projekt pt.: „BĄDŹ AKTYWNY – BĄDŹ ZDROWY” z Programu Interreg V-A Współpracy Litwa-Polska 2014-2020.

Amata (Łotwa) – od 2009 roku

W 2009 roku Miasto Suwałki podpisało List intencyjny z Rejonem Cesis na Łotwie. W wyniku reformy administracyjnej na Łotwie w 2010 roku, kompetencje te przejęło Stowarzyszenie Samorządów Łotewskich AMATA. Współpraca dotyczy realizacji wspólnych projektów w ramach programów: Europa dla Obywateli, Region Morza Bałtyckiego, Erasmus+, a także współpracy samorządów w zakresie wymiany edukacyjnej, sportowej i kulturalnej.

Czerniachowski (Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej) – od 2012 roku

Współpraca dotyczy kultury i sportu oraz inwestycji zrealizowanych w ramach projektu dotyczącego drugiego etapu przebudowy Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Suwałkach dofinansowanego z Unii Europejskiej. W 2017 roku współpraca dotyczyła głównie wymiany kulturalnej, dyskutowano również nt. możliwości realizacji wspólnych projektów z Programu Polska-Rosja 2014-2020.

Grande-Synthe (Francja) – od 1978 roku

Współpraca Suwałk z Grande-Synthe rozpoczęła się w latach 70-tych ubiegłego wieku. Wtedy to powstało Towarzystwo Przyjaciół Grande-Synthe. W 1978 roku podpisano pierwszą umowę o współpracy. Rozpoczęły się wymiany turystyczne i kulturalne. Do Francji wyjeżdżały zespoły artystyczne, między innymi Zespół Pieśni i Tańca „Suwalszczyzna”, grupy młodzieży, sportowcy i inni. W 2017 roku współpraca dotyczyła głównie wymiany w zakresie edukacji, kultury i sportu.

Marijampol (Litwa) – od 1995 roku

Wieloletnia współpraca w dziedzinie kultury, nauki, sportu, edukacji, turystyki i promocji. Od wielu lat Suwałki wraz z miastem Marijampol realizują wspólne projekty współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej. W 2017 r. Miasto Suwałki wraz z Punktem Informacji Turystycznej „Sveikatingumo idejos” w Marijampolu opracowały wspólny projekt, który uzyskał dofinansowanie z programu Interreg Litwa-Polska 2014-2020. Projekt pn.: „Sztuka i kultura w miastach pogranicza Litwy i Polski, jako atrakcja turystyczna” jest realizowany w 2018 r.

Notodden (Norwegia) – od 2008 roku

Dzięki współpracy miast zapoczątkowanej w ramach projektu „Innovation Circle”, INTERREG IIIB, Miasto Suwałki podjęło inicjatywę organizacji Suwałki Blues Festiwal. W latach 2009-2012 Suwałki i Notodden wraz z innymi partnerami z państw Regionu Morza Bałtyckiego 2007-2013 zrealizowały wspólny projekt pt.: „TRANS-IN-FORM”. W 2016 r. przyznano tytuł Honorowego Obywatela Miasta Suwałk panu Bjørn'owi Frode Moen, doradcy ds. międzynarodowych w Notodden w latach 2007-2015.

Dzień dziecka w Suwałkach

Võru (Estonia) – 1999 roku

Współpraca Suwałk i Võru dotyczy głównie sportu i kultury. W 2017 r. Estończycy brali udział w RESO Suwałki 10,5 Miejskim Świątku Biegania. Delegacja z Suwałk uczestniczyła w Dniach Võru.

Waren (Niemcy) – od 1999 roku

Współpraca dotyczy działań w dziedzinie edukacji, sportu, kultury i turystyki. Od 2009 r. realizowana jest wymiana młodzieży Zespołu Szkół nr 3 w Suwałkach i Friedrich-Dethloff-Schule finansowana z Programu Polsko-Niemieckiej Wymiany Młodzieży. Organizowane są wystawy, m.in. wystawa grafik autorstwa Kazimierza Gomułka dotyczących Suwałki Blues Festival z lat 2008-2017 prowadzonych w Suwalskim Ośrodku Kultury. Z roku na rok rozwija się też wymiana sportowa i udział w biegach organizowanych w Waren i w Suwałkach.

Wołkowysk (Białoruś) – od 2016 roku

Ze względu na możliwość realizacji wspólnych projektów w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020, w 2016 roku podpisano list intencyjny o współpracy z Wołkowyskiem. W 2017 r. złożono wspólny projekt dotyczący zagospodarowania bulwarów wzdłuż Czarnej Hańczy w Suwałkach, niestety nie uzyskał on dofinansowania. Delegacje oficjalnie uczestniczyły w obchodach Dni Miast.

Poti (Gruzja) – od 2017 roku

W lipcu podpisano list intencyjny pomiędzy zaprzyjaźnionymi miastami Suwałki i Poti

w Gruzji. Strony postanowiły sprzyjać nawiązywaniu i rozszerzeniu współpracy międzynarodowej: gospodarczo-przemysłowej, sportowej, kulturalnej, edukacyjnej oraz w dziedzinie stosunków obu lokalnych samorządów w celu wspierania stabilnego rozwoju miast Suwałki i Poti z uwzględnieniem interesów obu partnerów.

Tarnopol, (Ukraina) – od 2017 roku

W sierpniu podpisano list intencyjny dotyczący współpracy partnerskiej z miastem Tarnopol, (Ukraina). Współpraca będzie koncentrować się na realizacji wspólnych przedsięwzięć w najistotniejszych dziedzinach życia, w szczególności w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina.

Innovation Circle Network – od 2007 roku

Miasto Suwałki przystąpiło do międzynarodowej sieci współpracy pn.: Innovation Circle Network (IC Network), zgodnie z Uchwałą Nr XVI/134/07 Rady Miejskiej w Suwałkach z dn. 31.10.2007 r. Stowarzyszenie Innovation Circle Network zostało powołane 21 września 2007 roku w Warszawie przez partnerów projektu „Innovation Circle” realizowanego w ramach Programu Interreg IIIB BSR, w tym m.in. Miasto Suwałki. W 2008 r. organizacja została zarejestrowana w Norwegii, jako stowarzyszenie i posiada numer rejestracji państwowej: NO 992 309 946. W 2011 r. uzupełniono procedurę, w ramach której w dniu 8 sierpnia 2011 r. Minister Spraw Zagranicznych wydał decyzję o wyrażeniu zgody na przystąpienie Miasta Suwałki do międzynarodowego zrzeszenia Innovation Circle Network (ICN). Miasto Suwałki uczestniczy w projektach realizowanych przez partnerów ICN. W listopadzie 2017 r. zorganizowano w Suwałkach 10. Jubileuszową Roczną Konferencję ICN.

Tabela 6.4.1 Działania partnerskie w 2017 roku

GRANDE-SYNTHÉ (FRANCJA)

5-7 marca 2017 r.	2-os. oficjalna delegacja z Grande-Synthe odwiedziła Suwałki. W czasie wizyty podpisano plan działania Suwałki-Grande-Synthe 2017 r.
10-13 marca 2017 r.	6-os. delegacja z Suwałk uczestniczyła w biegu na 10 km „Les boucles synhoise” w Grande-Synthe.
1-9 maja 2017 r.	3 uczennice z Zespołu Szkół nr 4 w Suwałkach oraz 3 uczennice z Zespołu Szkół nr 2 w Suwałkach wraz z nauczycielem j. francuskiego uczestniczyły w wymianie szkolnej w Grande-Synthe. Program obejmował zajęcia w liceum Nordover, zwiedzanie Brugii, Dunkierki i Calais, udział w przedstawieniach teatralnych, zwiedzanie regionu wspólnie z młodzieżą francuską i wizytę w parku rozrywki.
16-19 czerwca 2017 r.	6-os. delegacja z Grande-Synthe uczestniczyła w 2-giej edycji imprezy: RESO Suwałki 10,5 Miejskie Święta Biegania.
25 czerwca-2 lipca 2017 r.	2 uczennice z LO nr 2 w Suwałkach i 2 z Technikum nr 4 Suwałkach wraz z nauczycielem j. francuskiego odwiedzili Grande-Synthe. Uczniowie zwiedzili Grande-Synthe, Dunkierkę, Cap Gris Nez, odwiedzili także Wersal i belgijską Brugię zwaną Wenecją Północy. Udział w wymianie był nagrodą dla najlepszych uczniów, dał możliwość pogłębienia znajomości języka francuskiego, poznawania kultury, obyczajów i tradycji Francji. Uczniowie byli zakwaterowani u rodzin francuskich.
6-9 lipca 2017 r.	3-os. oficjalna delegacja z Grande-Synthe uczestniczyła w 10. edycji Suwałki Blues Festival. Z Francji wystąpił zespół THOM & THE TONE MASTERS.
21-24 października 2017 r.	5-os. robocza delegacja z Suwałk odwiedziła Grande-Synthe. Dyskutowano nt. możliwości realizacji wspólnych projektów z funduszy UE i działań w 2018 r. Delegacja uczestniczyła w spotkaniu nt. zrównoważonego rozwoju i polityki miejskiej Grande-Synthe oraz prezentacji przykładów energooszczędnej infrastruktury, tj.: miejskie szklarnie i ekologiczny dom. Ponadto, delegacja odwiedziła obóz dla uchodźców i Centrum Kultury „Palais du Littoral”.
2-4 listopada 2017 r.	Zespół Bang on Blues uczestniczył w Bay Car Blues Festival w Grande-Synthe.

WAREN (MÜRITZ)

1-3 marca 2017 r.	Dyrektor i dwoje nauczycieli SP11 w Suwałkach wzięli udział w jubileuszu 30-lecia partnerskiej szkoły z Waren. W wydarzeniu uczestniczyło 400 uczniów i nauczycieli Friedrich-Dethloff Schule Waren, a także liczni goście, władze Waren i regionu.
14-20 maja 2017 r.	15 uczniów z Friedrich-Dethloff-Schule w Waren (Müritz) wraz z 3 opiekunami gościło u uczniów i nauczycieli Zespołu Szkół nr 3 w Suwałkach. Szkoły współpracują od 2009 r. Wizyta obejmowała: spotkanie z Zastępcą Prezydenta Miasta p. Ewą Sidorek, wspólne zabawy, udział w grze miejskiej, w lekcjach w Zespole Szkół nr 3, zajęcia w MidiCentrum oraz w Suwałskim Ośrodku Kultury i spływ Czarną Hańczą. Rezultatami wymiany były: integracja młodzieży z obu państw, rozwijanie zainteresowania krajem sąsiedzkim, doskonalenie znajomości języków obcych, rozwijanie otwartości na świat, wzajemne poznawanie się, promocja szkoły, miasta i regionu oraz kultury i obyczajów, a także wzbogacenie warsztatu pracy uczestniczącej kadry.
17-20 maja 2017 r.	4-os. delegacja z Suwałk wzięła udział w corocznym Festiwalu „Müritz Sail”. Program obejmował m.in. udział w paradzie miejskiej ulicami Waren, rejs statkiem po jeziorze Müritz, spotkanie w Ratuszu Miejskim oraz otwarcie wystawy grafik autorstwa Kazimierza Gomułki nt. Suwałki Blues Festival 2008-2017. Wystawa była udostępniona zwiedzającym do 30 września 2017 r.
6-9 lipca 2017 r.	3-os. delegacja z Waren/ Müritz uczestniczyła w 10. edycji Suwałki Blues Festival.
14-16 lipca 2017 r.	4-os. delegacja z Suwałk odwiedziła Waren/Müritz i uczestniczyła w obchodach święta Müritz Fest.
18-19 sierpnia 2017 r.	10-os. delegacja z Suwałk wzięła udział w XVII edycji Międzynarodowych Biegów „MÜRITZ-LAUF 2017”. Reprezentów Suwałk wyłoniono spośród uczestników RESO Suwałki 10,5 Miejskie Święta Biegania. Drużyna „Pogodnych Suwałk”, w sztafetowym ultra maratonie wokół największego jeziora w Niemczech (75 km) zajęła najwyższe dotychczas, 3-cie miejsce, wśród 65 uczestniczących drużyn.
2-5 listopada 2017 r.	Drużyna bokserska z Suwałk (5 zawodników plus trener) uczestniczyła w międzynarodowym Turnieju Bokserskim w Waren (Müritz).

„Dni Suwałk 2017”, delegacje zagraniczne, które uczestniczyły w święcie Suwałk

ALYTUS (LITWA)

7 kwietnia 2017 r.	Młodzież Gimnazjum im. Adolfo Romanauko – Vanago w Alytusie wzięła udział w XVIII Międzynarodowym Turnieju Koszykówki Chłopców w Zespole Szkół Technicznych w Suwałkach. Uczestniczyły w nim też drużyny Zespołu Szkół Technicznych w Suwałkach, I LO im. Marii Konopnickiej w Suwałkach i LO z Litewskim Językiem Nauczania w Puńsku. Turniej stanowił dobrą formę popularyzacji koszykówki wśród młodzieży polskiej i litewskiej oraz kształtowania dobrosąsiedzkich stosunków między zaprzyjaźnionymi szkołami.
11 kwietnia 2017 r.	Oficjalna delegacja z Alytusa odwiedziła Suwałki. Celem wizyty była wymiana doświadczeń w zakresie gospodarki energetycznej.
16-17 czerwca 2017 r.	Oficjalna delegacja Suwałk uczestniczyła w obchodach Dni Alytusa.
5-6 sierpnia 2017 r.	3-os. delegacja z Alytusa wzięła udział w Dniach Suwałk – Jarmarku Kamedulskim.
27 października -30 listopada 2017 r.	W Galerii Sztuki Współczesnej Chłodna 20 w Suwałkach odbył się wernisaż wystawy prac 33 artystów z Alytusa (malarstwa, grafiki, fotografii i innych form sztuki).
10 listopada 2017 r.	Suwałscy artyści plastycy uczestniczyli w wernisażu wystawy plastyki suwalskiej w Alytusie, na której zaprezentowali swoje prace.
24 listopada 2017 r.	Młodzież Zespołu Szkół Technicznych w Suwałkach oraz LO z Litewskim Językiem Nauczania w Puńsku uczestniczyła w Międzynarodowym turnieju im. Tomasza Pačesa, zwycięzcy Olimpijskich Igrzysk w Atlancie, który zorganizowano w Alytusie.
13 grudnia 2017 r.	W Przedszkolu nr 5 w Suwałkach odbyły się polsko-litewskie warsztaty dla dzieci i rodziców z zakresu zdrowego odżywiania pn. „Wiem, co jem”. Z przedszkola „Grinukas” w Alytusie przyjechało do Suwałk 15 dzieci i 3 nauczycieli.
Styczeń-grudzień 2017 r.	Realizowano projekt pt. „BĄDŹ ZDROWY – BĄDŹ AKTYWNY”, Program Interreg V-A Współpracy Litwa-Polska 2014-2020. Lider to: Przedszkole „Grinukas” w Alytusie, a Miasto Suwałki – jeden z partnerów. Inni beneficjenci to: Administracja Samorządu Miasta Alytus, Administracja Samorządu Okręgu Varena, Administracja Samorządu w Druskenikach, Przedszkole „Kregždutė” w Łódziejach. W 2017 r. w ramach projektu powstało dziewięć placów zabaw przy przedszkolach nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 10 w Suwałkach, które wyposażono w nowoczesne zestawy integracyjne do zabaw dla dzieci. Projekt obejmował również zakup sprzętu do przedszkoli, zajęcia sportowe i zdrowotne, szkolenia dla polskich i litewskich nauczycieli na Litwie i w Suwałkach.

MARIJAMPOLÉ (LITWA)

26 maja 2017 r.	Oficjalna delegacja z Suwałk uczestniczyła w obchodach Dni Marijampola.
13 czerwca 2016 r.	Dom Pomocy Społecznej „Kalina” i Stowarzyszenie Przyjaciół DPS „Kalina” zorganizowały XIV Integracyjny Bieg Uliczny w Suwałkach. Bieg zgromadził uczestników z Polski i Litwy, w tym: 9 osób z Marijampola.
5 sierpnia 2017 r.	2-osobowa delegacja z Marijampola wzięła udział w obchodach Dni Suwałk – Jarmarku Kamedulskim.
2017 r.	Miasto Suwałki wraz z Punktem Informacji Turystycznej „Sveikatingumo idejos” w Mariampolu złożyło aplikację do programu Polska-Litwa 2014-2020 o dofinansowanie projektu: „Sztuka i kultura w miastach pogranicza Litwy i Polski, jako atrakcja turystyczna”. Miasto Suwałki w projekcie pełni funkcję partnera. Projekt otrzymał dofinansowanie i jest realizowany w 2018 r.

VÖRU (ESTONIA)

16-18 czerwca 2017 r.	3-os. oficjalna delegacja z Suwałk, wzięła udział w Dniach Miasta Võru. 3-os. delegacja z Võru odwiedziła Suwałki i uczestniczyła w II edycji imprezy: RESO Suwałki 10,5 Miejskie Święta Biegania.
18-20 sierpnia 2017 r.	4-osobowa delegacja z Võru wzięła udział w obchodach Dni Suwałk – Jarmarku Kamedulskim. Przedstawiciele biblioteki regionalnej w Võru odwiedzili Bibliotekę Publiczną im. Marii Konopnickiej w Suwałkach oraz MIDICENTRUM.

NOTODDEN (NORWEGIA)

6-10 lipca 2017 r.	4-os. delegacja z Notodden uczestniczyła w 10. Jubileuszowej edycji Suwałki Blues Festival.
26-29 listopada 2017 r.	Dyrektor artystyczny Suwałki Blues Festival uczestniczył w wycieczce studyjnej w Notodden, finansowanej ze środków MKiDN Funduszy Współpracy Dwustronnej. Celem wizyty było ustalenie zasad współpracy z Notodden Blues Festival przy organizacji SBF 2018.

AMATA (ŁOTWA)

31 maja-1 czerwca 2017 r.	W Suwałskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli odbyło się spotkanie – seminarium, w którym uczestniczyło 17 przedstawicieli placówek edukacyjnych z Łotwy. Dyskutowano nt. rozwiązań systemowych w oświacie na Łotwie i w Polsce, kreatywnych i innowacyjnych metodach w edukacji oraz planach dalszej współpracy. Delegacja z Łotwy odwiedziła suwalskie przedszkola i szkoły (Przedszkole nr 8, ZS nr 1, ZS nr 6, ZST, SP nr 6).
16-18 czerwca 2017 r.	Grupa młodzieży z Amaty uczestniczyła w II edycji imprezy: RESO Suwałki 10,5 Miejskie Święta Biegania.
4-6 sierpnia 2017 r.	4-osobowa delegacja z Amaty wzięła udział w Dniach Suwałk – Jarmarku Kamedulskim.
10 września 2017 r.	Reprezentacja kuchni łotewskiej z Amaty wzięła udział w Międzynarodowym Konkursie Kulinarnym „Sąsiedzi przy stole” w Suwałkach. Na scenie wystąpił łotewski zespół ludowy „ORE”.

CZERNIACHOWSK (OBWÓD KALININGRADZKI FEDERACJI ROSYJSKIEJ)

7 stycznia-9 lutego 2017 r.	W Galerii Jednego Obrazu w Suwałkach zorganizowano wystawę prac dwójga artystów z Czerniachowska: Marii Kazancewej i Michaila Soldatienkowa.
13 marca 2017 r.	Oficjalna delegacja z Suwałk odwiedziła Czerniachowsk. Podczas wizyty podpisano plan działania na 2017 r.
25 marca 2017 r.	W Czerniachowsku odbyła się V edycja Konkursu Recytatorskiego „Naszej Matce Polsce”. W jury konkursu uczestniczyła suwalska autorka poezji dla dzieci.
4 maja 2017 r.	4-os. oficjalna delegacja z Czerniachowska złożyła kwiaty na Cmentarzu Jeńców i Żołnierzy Radzieckich przy ul. Reja w Suwałkach. W czasie wizyty w Suwałkach dyskutowano również nt. współpracy planowanej w 2017 r.
15-19 maja 2017 r.	Odbył się I Młodzieżowy (polsko – rosyjski). Plener Malarski ART-INSPIRACJE. Z Suwałk uczestniczyło: 2 instruktorów oraz 13 osób z Pracowni Sztuk Pięknych SOK oraz 4 uczestników z Ośrodka w Lipniaku. Z Rosji: 6 osób: nauczyciele i uczniowie Szkoły Artystycznej z Czerniachowska.
26-27 maja 2017 r.	W Czerniachowsku odbyły się XVI Dni Kultury Polskiej, w których uczestniczyła 3-os. oficjalna delegacja oraz Zespół „Światlik” i Teatr „Zgryz” z Suwałk.
29-30 lipca 2017 r.	Grupa dzieci i młodzieży działającej przy Domu Polskim w Czerniachowsku uczestniczyła w Suwalskim Jarmarku Folkloru.
5-6 sierpnia 2017 r.	4-os. delegacja z Czerniachowska wzięła udział w Dniach Suwałk – Jarmarku Kamedulskim.
26-27 sierpnia 2017 r.	4-os. delegacja z Suwałk uczestniczyła w obchodach Dni Czerniachowska.

WÓLKOWYSK, BIAŁORUŚ

26 maja 2017 r.	2-os. delegacja z Wólkowskiej odwiedziła Suwałki. Celem wizyty było omówienie spraw związanych ze złożeniem wspólnego wniosku aplikacyjnego do Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020.
28 czerwca 2017 r.	3-os. delegacja z Wólkowskiej odwiedziła Suwałki. Celem wizyty była kontynuacja pracy dotyczącej złożenia wspólnego wniosku aplikacyjnego do Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020. Projekt nie uzyskał dofinansowania.
14-16 lipca 2017 r.	4-os. oficjalna delegacja z Suwałk wzięła udział w Dniach Wólkowskiej, podczas których odsłonięto aleję miast partnerskich.
4-5 sierpnia 2017 r.	4-os. oficjalna delegacja z Wólkowskiej wzięła udział w Dniach Suwałk – Jarmarku Kamedulskim.

POTI, GRUZJA

25-30 maja 2017 r.	2-os. oficjalna delegacja z Poti uczestniczyła w Międzynarodowym Festiwalu Piosenki i Tańca Dzieci i Młodzieży „Muszelki Wigier”. Gościem specjalnym festiwalu była Taneczna grupa folklorystyczna „ROKWA” z Poti.
19-23 lipca 2017 r.	Delegacja z Suwałk uczestniczyła w Dniach Miasta Poti. W ramach wizyty podpisano list intencji o współpracy miast.
4-6 sierpnia 2017 r.	Dyrektor Centrum Sztuki „Tetri Tolia” z Poti uczestniczyła w obchodach Dni Miasta – Jarmarku Kamedulskim w Suwałkach.

TARNOPOL, UKRAINA

10-12 maja 2017 r.	4-os. delegacja z Tarnopola odwiedziła Suwałki. Wizyta dotyczyła przygotowywania projektów transgranicznych w ramach programu Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020.
5 sierpnia 2017 r.	Podczas Dni Suwałk podpisano list intencji o współpracy miast Suwałki i Tarnopola.
25-28 sierpnia 2017 r.	3-os. delegacja z Suwałk uczestniczyła w Dniach Miasta Tarnopola.

INNOVATION CIRCLE NETWORK

8-10 listopada 2017 r.	W Suwałkach zorganizowano 10. Jubileuszową Roczną Konferencję Innovation Circle Network pt.: „Attractive towns in a free Europe”/„Atrakcyjne Miasta w wolnej Europie”. Uczestnicy konferencji wzięli również udział w Forum Biznesu Pogranicza „Food Industry Life” w Parku Naukowo-Technologicznym „Polska-Wschód”. Ekspert ICN pani Brith Bakken z Norwegii zaprezentowała norweskie doświadczenia w panelu FOOD. W konferencji uczestniczyło ponad 60 osób z: Norwegii, Szwecji, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Łotwy, Litwy, Estonii, Chin i Polski.
------------------------	---

6.5 Współpraca miasta Suwałki z Organizacjami pozarządowymi

W 2017 roku wzmacniano i rozwijano współpracę miasta Suwałki z Organizacjami pozarządowymi. Dobra współpraca samorządu

z Organizacjami to jeden z fundamentów społeczeństwa obywatelskiego, mający wpływ także na aktywność i odpowiedzialność za lokalną wspólnotę pozostałych mieszkańców. Współpraca miała zarówno charakter finansowy – w postaci dofinansowania przez miasto Suwałki zadań publicznych realizowanych przez Organi-

zacje na rzecz mieszkańców Suwałk, jak i pozafinansowy, w ramach której między innymi użyczano lub wynajmowano na preferencyjnych warunkach lokale i obiekty miejskie na potrzeby działań prowadzonych przez Organizacje oraz konsultowano najważniejsze dokumenty, nie tylko regulujące współpracę samorządu z Organizacjami, ale także inne miejskie strategie.

Współpraca finansowa

Zasady współpracy finansowej miasta Suwałki z Organizacjami reguluje roczny Program współpracy miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz dodatkowo Uchwała nr XXXVII/396/2013 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu w Mieście Suwałki, zmieniona Uchwałą nr IX/91/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie zmiany uchwały dotyczącej określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu w Mieście Suwałki. Program jest każdorazowo konsultowany z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego i z Organizacjami. Określa on między innymi zadania priorytetowe współpracy i minimalne kwoty, jakie będą przyznane na wsparcie realizacji tych zadań. W wyniku tej współpracy w 2017 roku miasto przekazało Organizacjom dotacje w łącznej kwocie 4 060 136,92 zł. Organizacje dołożyły do niej wkład własny finansowy w wysokości 1 842 935,93 zł oraz pozafinansowy w wysokości 369 217,12 zł. Największą część dotacji – 1 927 637,56 zł przekazano na zadania publiczne w zakresie wspierania rozwoju sportu oraz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. Kwotę 835 808,00 zł przeznaczono na dofinansowanie Ośrodka Profilaktyki i Wsparcia dla Osób Nietrzeźwych, Uzależnionych i Bezdomnych. Kwotę 486 798,05 zł dofinansowano realizację

zadań publicznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. Połowa tej kwoty była wydatkowana na dofinansowanie świetlic środowiskowych. Dotacja na działania na rzecz osób w wieku emerytalnym wyniosła 177 940,00 zł. Zadania w zakresie turystyki, krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży wsparto kwotą 149 690,35 zł. Dotacja do realizacji zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego wyniosła 116 364,27 zł. Dofinansowano, podobnie jak w latach ubiegłych, kwotą 100 000,00 zł funkcjonowanie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, które było prowadzone wspólnie przez dwie organizacje. W Centrum można było uzyskać wszelkiego rodzaju wsparcie merytoryczne i techniczne oraz bezpłatnie skorzystać z sal i sprzętu. Odbywały się tam szkolenia i spotkania. Organizacje realizujące zadania w zakresie ochrony i promocji zdrowia oraz działalności na rzecz osób niepełnosprawnych otrzymały wsparcie w wysokości 79 234,00 zł. Po raz drugi umożliwiono Organizacjom uzyskanie dofinansowania wkładów własnych do projektów dofinansowanych z innych źródeł niż budżet Miasta Suwałk. Kwota wsparcia w tym zakresie wyniosła 73 088,20 zł. Na dofinansowanie realizacji zadań publicznych w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób wydano kwotę 60 000,00 zł. Zadania publiczne w zakresie nauki, edukacji, oświaty i wychowania wsparto łącznie kwotą 38 076,50 zł. Natomiast na zadania z zakresu ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego przekazano 15 499,99 zł. W 2017 r. kontynuowano umowy wieloletnie na prowadzenie świetlic środowiskowych, Centrum Informacji Turystycznej, Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, dwóch klubów seniora oraz Ośrodka Profilaktyki i Wsparcia dla Osób Nietrzeźwych,

Uzależnionych i Bezdomnych w Suwałkach. 2017 był kolejnym rokiem, kiedy obowiązywał elektroniczny system naboru i rozliczania ofert w otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych oraz naboru i rozliczania wniosków w zakresie wspierania rozwoju sportu w mieście Suwałki. System jest dobrze oceniany zarówno przez przedstawicieli Organizacji, jak i urzędników.

Współpraca pozafinansowa miasta z Organizacjami

We współpracy pozafinansowej podejmowano wiele działań, mających na celu realizację zadań publicznych na rzecz mieszkańców Suwałk oraz poprawę współpracy miasta z Organizacjami. Bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach udostępniano lokale oraz obiekty miejskie na siedziby i działania organizacji. Udzielano patronatu honorowego Prezydenta Miasta Suwałk wydarzeniom, przygotowanym przez Organizację.

Wspierano działania Suwalskiej Rady Seniorów, m.in. udostępniając jej na siedzibę lokal przy ul. Ciesielskiej 15, gdzie, oprócz cotygodniowych dyżurów członków Suwalskiej Rady Seniorów odbywają się zajęcia i spotkania starszych mieszkańców. Wspólnie z Suwalską Radą Seniorów przygotowano ulotkę „Seniorze, wyjdź z domu”, zawierającą ofertę kulturalną, sportową oraz informacje o organizacjach senioralnych, działających w Suwałkach. Współpracowano z Suwalską Radą Seniorów także przy organizacji Europejskiego Dnia Seniora, największego wydarzenia integrującego suwalskich seniorów.

Wspierano działalność Centrum Integracji Społecznej, którego celem jest ułatwienie powrotu do pracy osobom wykluczonym społecznie.

Kontynuowano współpracę miasta Suwałki z Organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji Suwalskiego Budżetu

Suwalska Majówka Społeczna

Obywatelskiego. Tradycyjnie konsultowano z Organizacjami oraz z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego projekt uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach w tej sprawie oraz zaproszono pięcioro przedstawicieli suwalskich Organizacji pozarządowych do Zespołu ds. Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego.

Z Organizacjami i Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego konsultowano także projekty uchwał Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawach dotyczących działalności pożytku publicznego: Program współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2018, Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach na 2018 rok, a także w sprawach dotyczących mieszkańców, jak wspomniana uchwała regulująca zasady Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Suwałkach na lata 2017-2021, Program Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Suwałkach na lata 2017-2021 oraz Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Suwałk na 2018 rok.

Sukcesem było opracowanie we współpracy z Organizacjami „Zintegrowanego Programu Rewitalizacyjnego Miasta Suwałki na lata 2017-2023”. Przedstawiciele organizacji znaleźli się, obok przedstawicieli miejskich instytucji i Urzędu Miejskiego w Suwałkach, w składzie tzw. grupy sterującej, która uczestniczyła w szkoleniach dotyczących rewitalizacji i miała wpływ na kształt Programu. Program został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej we wrześniu 2017 roku. Był pierwszym programem rewitalizacyjnym w woj. podlaskim.

Współpracowano z Organizacjami przy realizacji Suwalskiej Majówki Społecznej – pierwszego wydarzenia integrującego organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie, zorganizowanego w ramach opracowywania wspomnianego Zintegrowanego Programu Rewitalizacyjnego Miasta Suwałki na lata 2017-2023. Wydarzenie spotkało się z dobrym odbiorem Organizacji i mieszkańców, będzie kontynuowane w przyszłości.

Na głównej stronie internetowej miasta Suwałki www.um.suwalki.pl prowadzono podstronę dedykowaną Organizacjom pozarządowym. Publikowano tam informacje o działaniach podejmowanych przez Organizacje, o aktualnych konkursach dotacyjnych, możliwościach pozyskania innych funduszy na działalność, ofertach współpracy, konferencjach, szkoleniach, warsztatach, seminariach oraz działaniach mogących mieć znaczenie dla funkcjonowania i rozwoju Organizacji.

Obejmowano patronatem Prezydenta Miasta Suwałk wydarzenia społeczne, sportowe, turystyczne i kulturalne przygotowane przez Organizacje. Organizatorom przedsięwzięć pod patronatem Prezydenta Miasta Suwałk udzielano też wsparcia rzeczowego w postaci nagród, pucharów, statuetek itp.

Przekazywano Organizacjom materiały promocyjne miasta, celem wykorzystania ich do promocji Suwałk w trakcie organizowanych imprez i przedsięwzięć z udziałem uczestników spoza miasta i regionu.

Kontynuowano comiesięczne popołudniowe spotkania Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi z przedstawicielami Organizacji w Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych (Centrum Trójki) w czwartki po sesji Rady Miejskiej.

Przedstawiciele miasta Suwałki i Organizacji uczestniczyli wspólnie w szkoleniach, warsztatach i forach z zakresu współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, jak: szkolenia dotyczące rewitalizacji z Miejskim Konserwatorem Zabytków oraz z przedstawicielami Instytutu Rozwoju Miast w Krakowie, czy brali udział w Ogólnopolskim Forum Inicjatyw Pozarządowych w Warszawie.

Popularyzowano działalność suwalskich Organizacji w mediach regionalnych i lokalnych.

6.6 Promocja Miasta

Działania promocyjne w 2017 roku prowadzone były przez Wydział Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Opracowanie filmu promocyjnego „Pogodne Suwałki”

Produkcja filmu promującego walory kulturalne, sportowe i turystyczno-rekreacyjne Miasta oraz miejsca związane z rozwojem lokalnej gospodarki.

Stacja Pogodne Suwałki 2017

Wydarzenie promujące miasto Suwałki w odsłonie zimowej. Impreza dwudniowa obejmująca trzy bloki programowe: Festiwal Ludzi Północy, Osada Psich Zaprzęgów, Aktywni Zimą. Każdy z nich był ukierunkowany na pokazanie Suwałk, jako atrakcyjnego miej-

sca organizacji wydarzeń zimowych. Wszystkie proponowane punkty programu były nieodpłatne dla odbiorców. Wykreowanie zimowej imprezy wpłynęło na wzrost rozpoznawalności miasta Suwałki, jako atrakcyjnego miejsca również zimą (Strategia Promocji Miasta Suwałki na lata 2016-2020, Cel operacyjny: 1.2. Kreacja, organizacja i promocja imprezy i wydarzeń nawiązujących do tożsamości marki „Pogodne Suwałki”).

Promocja Miasta Suwałki na imprezie „Suwalskie Juwenalia PWSZ 2017”

Zakupiono pakiet usług promujących miasto Suwałki w czasie imprezy pn. „Suwalskie Juwenalia PWSZ 2017”. W ramach usługi Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach umieściła w materiałach informacyjno-promocyjnych „Suwalskich Juwenaliów PWSZ 2017” kolorowy logotyp „Pogodne Suwałki”. W czasie koncertów w dniu 15.06.2017 r. na scenie umieszczono banner promocyjny z logo „Pogodne Suwałki”, a uczestnikom imprezy przekazywano informacje o mieście Suwałki oraz wymieniano nazwę miasta Suwałki jako partnera w promocji juwenaliów. Na stronie internetowej uczelni oraz w mediach społecznościowych promujących juwenalia umieszczono logotyp „Pogodne Suwałki”. Organizatorzy przekazali ponadto do Urzędu Miejskiego zaproszenia do udziału w juwenaliach.

Konkurs „Jest taki świąteczny czas...”

Zorganizowano konkurs na najładniejsze dekoracje świąteczne – „Jest taki świąteczny czas...” w kategoriach: domy jednorodzinne i posesje oraz balkony.

Reklama outdoorowa

- ✓ Projekt graficzny, wykonanie i montaż na placu Marii Konopnickiej plansz kalendarza wydarzeń 2017 r. pn. „Baw się w Pogodnych Suwałkach”;

- ✓ Promocja Miasta Suwałki podczas Mistrzostw Europy w Narciarstwie Wodnym w dniach 9-11.09.2017 r. i 14-17.09.2017 r.

Nagroda PMS „Włócznia Jaćwingów”

Zakupiono statuetki „Włóczni Jaćwingów” dla laureatów nagrody PMS „Włócznia Jaćwingów” za 2016 rok.

Interaktywny kalendarz

Udostępniono interaktywny kalendarz wydarzeń miasta Suwałki na 2017 r., który jest dostępny na stronie www.um.suwalki.pl. Kalendarz posiada panel zarządzania treścią (cms) z możliwością jego aktualizowania, tj. wprowadzania danych.

Zakup gadżetów z logotypem „Pogodne Suwałki”

Zakupiono zestawy materiałów promocyjnych z logo „Pogodne Suwałki”, przeznaczonych na cele promocyjne miasta. Były to między innymi puzzle z wizerunkiem psa „Reksia”, torby papierowe z logo „Pogodne Suwałki”, balony, płyty zespołu The Way, krówki reklamowe z logo „Pogodne Suwałki”.

Wydawnictwa

W 2017 roku zostały zakupione między innymi następujące wydawnictwa na potrzeby promocyjne miasta:

- ✓ książki „Andrzej i Krystyna. Późne obowiązki”,
- ✓ Album „Pogodne Suwałki”

Kostki reklamowe

Zakupiono kostki reklamowe w ilości 3 sztuki o wymiarach 3 m x 3 m oraz 3 sztuki o wymiarach 2,5 m x 2,5 m. Konstrukcje służą do mocowania banerów reklamowych.